
ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

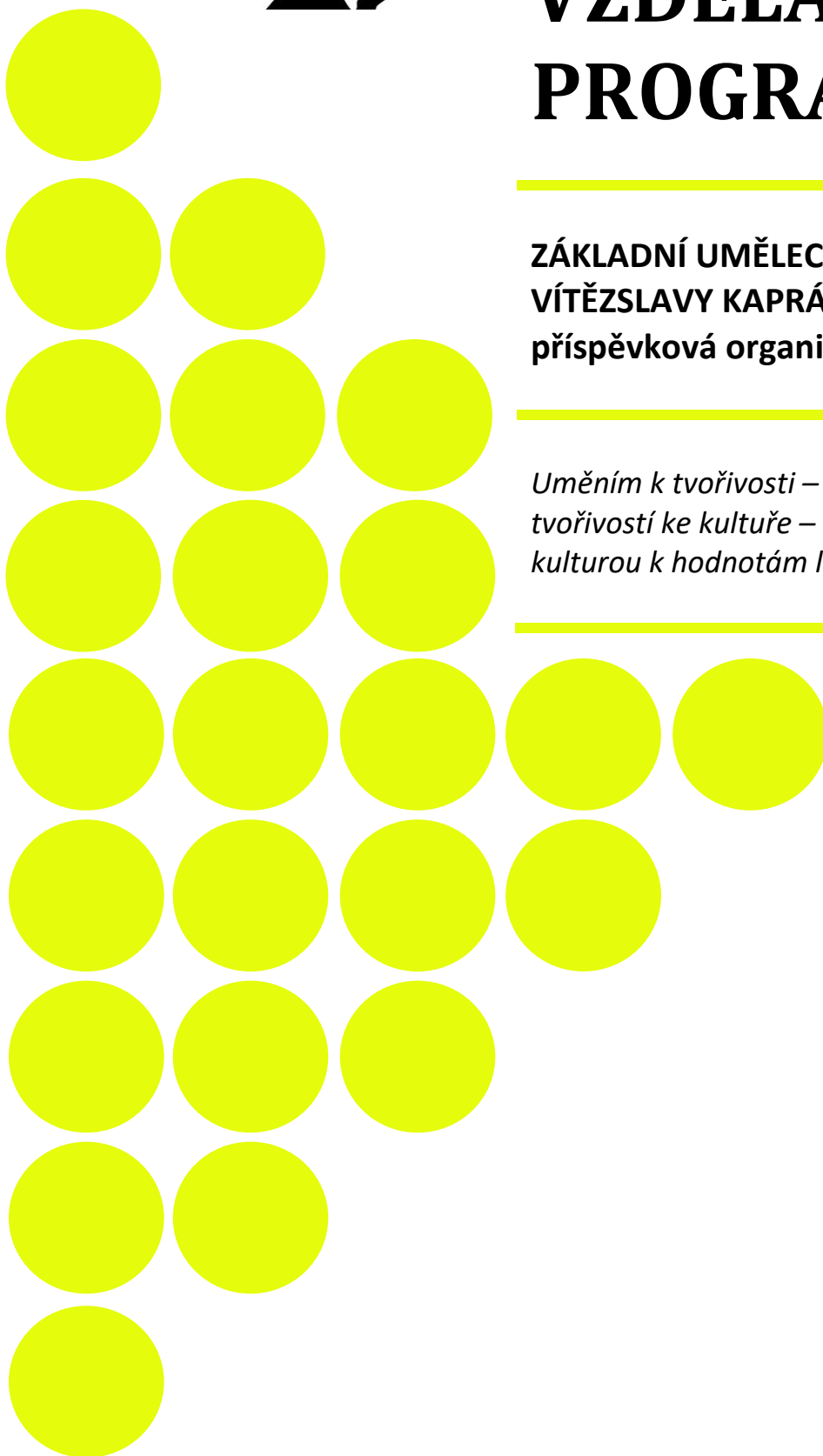

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
VÍTĚZSLAVY KAPRÁLOVÉ BRNO,
příspěvková organizace

---

*Uměním k tvořivosti –
tvořivostí ke kultuře –
kulturou k hodnotám lidství*

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1	Název ŠVP	
1.2	Předkladatel	
1.3	Zřizovatel	
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
2.1	Počet oborů, velikost	
2.2	Historie a současnost	
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	6
2.5	Vybavení školy a její podmínky	
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	7
3.1	Zaměření školy	
3.2	Vize školy	
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	12
5.1	Přípravné studium	
5.2	Studijní zaměření HRA NA KLAVÍR /KLÁVESOVÉ NÁSTROJE/	14
5.3	Studijní zaměření HRA NA VARHANY	22
5.4	Studijní zaměření HRA NA CEMBALO	26
5.5	Studijní zaměření HRA NA KEYBOARD	29
5.6	Studijní zaměření HRA NA HOUSLE /SMYČCOVÉ NÁSTROJE/	33
5.7	Studijní zaměření HRA NA VIOLU	38
5.8	Studijní zaměření HRA NA VIOLONCELLO	42
5.9	Studijní zaměření HRA NA KONTRABAS	46
5.10	Studijní zaměření HRA NA KLARINET /DECHOVÉ NÁSTROJE/	50
5.11	Studijní zaměření HRA NA SAXOFON	54
5.12	Studijní zaměření HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU	58
5.13	Studijní zaměření HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU	62
5.14	Studijní zaměření HRA NA FAGOT	66
5.15	Studijní zaměření HRA NA TRUBKU	70

5.16	Studijní zaměření HRA NA BASKŘÍDLOVKU	74
5.17	Studijní zaměření HRA NA LESNÍ ROH	79
5.18	Studijní zaměření HRA NA TROMBON	83
5.19	Studijní zaměření HRA NA KYTARU /STRUNNÉ NÁSTROJE/	87
5.20	Studijní zaměření KYTARA V POPULÁRNÍ HUDBĚ /STRUNNÉ NÁSTROJE/	91
5.21	Studijní zaměření HRA NA BASKYTARU /STRUNNÉ NÁSTROJE/	95
5.22	Studijní zaměření HRA NA BICÍ NÁSTROJE /BICÍ NÁSTROJE/	99
5.23	Studijní zaměření SÓLOVÝ ZPĚV	104
5.24	Studijní zaměření HRA NA AKORDEON	109
5.25	Studijní zaměření HRA NA CIMBÁL	113
5.26	Studijní zaměření SKLADBA	118
5.27	Studijní zaměření HRA NA NÁSTROJ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM HODIN	122
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	123
6.1	Přípravné studium	
6.2	Studijní zaměření VÝTVARNÁ TVORBA	125
6.3	Studijní zaměření MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA	128
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	131
7.1	Přípravné studium	
7.2	Studijní zaměření TANEC	132
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ DRAMATICKÉHO OBORU	137
8.1	Přípravné studium	
8.2	Studijní zaměření DRAMATICKÁ A SLOVESNÁ TVORBA	138
9	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	143
10	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	
11	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	144
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	
11.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	145

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání
Základní umělecké školy Vítězslavy Kaprálové Brno, příspěvkové organizace

motivační název: Uměním k tvořivosti – tvořivostí ke kultuře –
– kulturou k hodnotám lidství

1.2 Předkladatel

Základní umělecká škola Vítězslavy Kaprálové Brno, příspěvková organizace

Adresa školy: Palackého třída 70, 612 00 Brno

IČO: 62156586
ředitelka školy: Jana Sapáková
telefon/fax: 541 213 946
e-mail: zuskapralove@gmail.com
web: www.zus-vk.cz

1.3 Zřizovatel

Název: Jihomoravský kraj
Sídlo: Brno, Žerotínovo náměstí 449/3, PSČ 601 82
IČ: 70888337

telefon: 541651111
web: www.kr-jihomoravsky.cz

č. j. 6/20

Platnost dokumentu od: 1. září 2020

2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola Vítězslavy Kaprálové organizuje výuku čtyř uměleckých oborů: hudebního, výtvarného, tanečního a literárně-dramatického, s cílovou kapacitou 940 žáků.

Kapacita žáků jednotlivých oborů:

- hudební obor - 580
- výtvarný obor - 170
- taneční obor - 170
- literárně dramatický - 20

Výuka hudebního a literárně dramatického oboru probíhá v hlavní budově Palackého třída 70, výuka výtvarného a tanečního oboru na odloučeném pracovišti Palackého třída 146. Na odloučeném pracovišti ZŠ Jehnice je vyučován hudební obor.

2.2 Historie, současnost

Vznik školy je datován k 1. únoru roku 1958, kdy v Králově Poli vznikla z pobočky Hudební školy Jaroslava Kvapila samostatná „lidová škola umění“. V čele školy tehdy stál brněnský hudební skladatel Jiří Matys.

Od května 1990 byl rozhodnutím MŠMT zaveden název „základní umělecká škola“. Na přelomu tisíciletí tehdejší ředitelka Mgr. Jarmila Mráčková začala jednat s rodinou významné skladatelky a dirigentky Vítězslavy Kaprálové, královopolské rodačky, o možnosti propůjčení jejího jména této ZUŠ. Čestný název získala škola v roce 2002.

Zřizovatelem školy je Jihomoravský kraj, budovy jsou ve vlastnictví Magistrátu města Brna, hlavní budovu na Palackého třídě 70 spravuje ÚMČ Brno - Královo Pole. Škola je velmi dobře dostupná MHD.

Pro školu je dlouhodobě charakteristická bohatá veřejná kulturní činnost, každoročně se uskuteční kolem 100 veřejných vystoupení, vernisáží a koncertů.

O vysoké umělecké úrovni školy svědčí přední ocenění mnoha žáků v národních i mezinárodních soutěžích a soutěžních přehlídkách i velký počet žáků přijatých na střední a vysoké školy uměleckého a pedagogického zaměření.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor Základní umělecké školy Vítězslavy Kaprálové v Brně je řadu let stabilizovaný a kvalifikovaný. Jsou zde zastoupeni jak zkušení učitelé, tak i mladí začínající pedagogové. Řada z nich je aktivně umělecky činná. Odborné zaměření i počet učitelů plně pokrývá širší nabídky pro vzdělávání ve všech uměleckých oborech a studijních zaměřeních.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Dlouhodobé projekty

- Slavnostní koncerty v Besedním domě
- Vystoupení Mladých tanečníků v SONO centru a v divadle Barka
- Výstavy v Malé královopolské galerii a ve foyeru Besedního domu
- Výchovné koncerty pro MŠ městské části Brno - Královo Pole a Brno - Řečkovice
- Koncerty pro centrum Kociánka
- Pořádání celobrněnského pěveckého koncertu
- Pořádání koncertu Hraje celá rodina
- Nadační fond Magdaleny Kožené – ZUŠ OPEN
- Mozartovy děti

Regionální spolupráce

- spolupráce s Úřadem městské části Brno - Královo Pole (vystoupení na Erbovních slavnostech, předávání plaket významným spoluobčanům, Den seniorů, Vánoční koncert pro seniory)
- spolupráce s Úřadem městské části Brno - Řečkovice (hudební vystoupení na vernisážích, výstavy žáků)
- dlouhodobá spolupráce se Společností Bohuslava Martinů
- spolupráce s Konzervatoří Brno (účast žáků na projektu Klavírní mládí, Klub moravských skladatelů)
- Vystoupení sólistů s Filharmonií Brno v rámci projektu Mozartovy děti
- spolupráce s Helfertovým komorním orchestrem
- spolupráce s orchestrem Mladí symfonikové města Brna
- akordeonové podvečery (spolupráce s brněnskými ZUŠ)
- organizování okresních a krajských kol soutěží a přehlídek ZUŠ

Mezinárodní spolupráce

- družební spolupráce se ZUŠ Eugena Suchoňa Bratislava (Slovensko)

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Škola disponuje klimatizovaným koncertním sálem, který je situován v hlavní budově a má kapacitu 100 míst k sezení. Po instalaci nových oken se tu podstatně snížila hlučnost a prašnost. Třídy hudebního oboru jsou prostorově dostačující. Nástrojové a technické vybavení je na vysoké úrovni, hudební nástroje si mohou žáci na určitou dobu i zapůjčit. Pro literárně-dramatický obor byl v přízemí školy zbudován divadelní sál.

Odloučené pracoviště tanečního a výtvarného oboru je vybaveno dvěma prostornými tanečními sály, keramickou dílnou s velkokapacitní pecí a pracovištěm pro výuku multimediální tvorby. Ne zcela prostorově vyhovující podmínky pro výuku figurální a studijní kresby vyvažuje celkově zajímavé členění a výzdoba budovy.

3.1 Zaměření školy

Základní umělecká škola Vítězslavy Kaprálové se zaměřuje na poskytování široké a vyvážené vzdělávací nabídky. Jsme školou uplatňující jak klasický styl výuky, tak výuky využívající moderní ICT vybavení.

3.2 Vize školy

Současné zaměření školy i dlouhodobou představu o jejím poslání charakterizuje úvodní motivační název:

„Uměním k tvořivosti – tvořivostí ke kultuře – kulturou k hodnotám lidství“

Uměním k tvořivosti

- jedním z našich hlavních cílů je pěstovat v žácích **radost z umělecké činnosti** - z hudby, tance, výtvarných i literárně-dramatických aktivit
- ve všech vyučovaných oborech chceme v dětech i mladých lidech rozvíjet jejich nadání a **přirozenou potřebu a schopnost uměleckého vyjadřování**
- tvořivý potenciál našich žáků podpoříme důrazem na **rozvoj emotivnosti, fantazie, představivosti a vlastní invence**

Tvořivostí ke kultuře

- důležitým prvkem naší pedagogické práce je **podpora rodinné umělecké tradice**, usilujeme o propojení školy a rodiny
- chceme podpořit **všestranný umělecký vývoj** našich žáků jejich zapojením do více oborů, prosazujeme vzájemnou spolupráci všech našich pracovišť
- naší snahou je poskytnout žákům základy uměleckých disciplín a vypěstovat v nich **vztah k národní kulturní tradici i ke kulturním hodnotám obecně**

Kulturou k hodnotám lidství

- za významný motiv uměleckého vzdělávání považujeme výchovu našich žáků ke **vztahu k nemateriálním, tj. k duchovním hodnotám**
- z každého našeho žáka chceme vychovat člověka **citově bohatého, kultivovaného**, který je nejen uměleckou individualitou, ale který je zároveň schopen přátelské spolupráce s pedagogy i spolužáky
- chceme být pro děti i mládež, kterou vzděláváme, **vzorem po stránce umělecké i lidské** a vytvořit pro vzájemnou interakci prostředí s příznivou atmosférou úcty a důvěry

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

pro utváření klíčových kompetencí

HUDEBNÍ OBOR

1. KOMPETENCE K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI

Učitel:

- *vzbuzuje zájem žáka o studovaný obor hrou na nástroj a zpěvem, chápáním hudební teorie, poslechem hudby*
- *rozvíjí hudební představivost, vnímavost, tvořivost, hudební a rytmické cítění žáka*
- *probouzí zájem žáka o sebeuplatnění na veřejnosti, v nástrojových seskupeních, v soutěžích*
- *diskutuje se žákem o výběru skladeb formou přímé ukázky či nahrávky*
- *zapojuje všechny žáky do školních akcí a mezioborové spolupráce*
- *věnuje od počátku pozornost diferenciaci žáků, podporuje rozvoj, směřování a uplatnění žáka především v oblasti, v níž vykazuje nejlepší výsledky*

2. KOMPETENCE OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ

Učitel:

- *spolupracuje úzce s rodinou žáka, hodnotí žáka individuálně a objektivně, přiměřeně k jeho schopnostem*
- *seznamuje žáka s normami chování a pravidly - jak ve výuce, tak na veřejných akcích*
- *dbá na pravidelnou a pečlivou přípravu žáka do hodin, vede k dokončení započaté činnosti, připravuje žáky k eventuálnímu profesnímu studiu na školách uměleckého či jiného zaměření, kde je hudební nástroj nebo zpěv nezbytným předpokladem pro studium*
- *pěstuje úctu a lásku k vybranému hudebnímu nástroji a lidskému hlasu*
- *motivuje žáka k radosti z veřejného vystupování a posiluje tak jeho sebevědomí*
- *poučí žáka o tom, jak má pečovat o nástroj nebo hlas, jak s ním zacházet a udržovat jej v dobrém stavu*
- *podporuje pocit sounáležitosti, týmové práce a zodpovědnosti za společné dílo*

3. KOMPETENCE KULTURNÍ

Učitel:

- *umožňuje žákům prezentaci výsledků jejich práce na veřejnosti (koncerty, vernisáže, benefiční akce)*
- *prostřednictvím návštěv různých kulturních akcí rozšiřuje všeobecný umělecký rozhled žáka, obrací jeho pozornost k osobnostem regionu*
- *zapojuje žáky do tradičních školních aktivit*
- *přibližuje žákovi různé žánrové styly*
- *směřuje žáka k úctě k národní tradici i světovému kulturnímu dědictví*
- *vychovává žáka k nemateriálním hodnotám*

VÝTVARNÝ OBOR

1. KOMPETENCE K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI

Učitel:

- seznamuje žáky se způsoby výtvarného vyjádření v ploše i prostoru
- vede žáky k technicky správnému používání vyjadřovacích prostředků a k citu pro jejich kombinování, poučuje je o kompozici a souhře obsahu a formy
- záměrně vytváří klima příznivé pro rozvoj kreativního výtvarného myšlení, klade před žáky úkoly a problémy s věkově diferencovanými nároky, které rozvíjí jejich intelektuální schopnosti a podporují jejich aktivitu
- reaguje na typové naladění žáků, vytváří podmínky pro realizaci individuálních výtvarných sdělení, podporuje osobitost výtvarného projevu každého žáka
- nabízí žákům možnost vlastní interpretace námětu a kolektivní spolupráce
- prostřednictvím přímých ukázek nebo didaktické techniky umožňuje žákům pochopit strukturu a obsah výtvarného díla, vede je k poznávání a hodnocení jeho kvalit a k utváření vlastního názoru

2. KOMPETENCE OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ

Učitel:

- vede žáky k cílevědomé a zodpovědné výtvarné práci od přípravy až k dotažení do finální podoby
- předkládá žákům pravidla péče o pracovní nástroje a jiné pomůcky, vytváří návyky zacházení s materiálem, vztahu k pracovnímu prostředí i k prostředí života obecně
- vybízí žáky k občasně skupinové práci, při níž se učí odpovědnosti za společné dílo
- osobním příkladem pěstuje schopnost žáků navzájem komunikovat a spolupracovat

3. KOMPETENCE KULTURNÍ

Učitel:

- umožňuje žákům pravidelnou prezentaci výsledků výtvarné činnosti na veřejnosti
- vede žáky k soustavnému zájmu o profesionální dění – návštěvy výstav, zájezdy a exkurze za českým i světovým výtvarným uměním
- zapojuje žáky do diskuze nad vybraným výtvarným dílem
- směřuje žáky k zájmu o další oblasti umění, k pochopení souvislosti s kulturní historií a k úctě k národnímu i světovému uměleckému odkazu

TANEČNÍ OBOR

1. KOMPETENCE K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI

Učitel:

- rozvíjí přirozené pohybové schopnosti žáků a prohlubuje jejich taneční dispozice
- vede žáky ke schopnosti koordinovat pohybové možnosti jednotlivých částí těla a rozvíjet rytmické cítění u jednotlivců i skupiny
- poskytuje žákům přehled o rozmanitosti hudebních předloh využitelných k interpretaci tanečních děl, vytváří u žáků vztah hudba – tanec
- předává žákům základy tanečních technik, které umožní konkrétní vyjádření uměleckého cíle
- seznamuje žáky s rozmanitostí tanečních stylů a tím obohacuje jejich povědomí o možnostech tanečního projevu

2. KOMPETENCE OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ

Učitel:

- vede žáky k vytváření pocitu sounáležitosti při společné činnosti, ke komunikaci se spolužáky v hromadné výuce, k pracovnímu prostředí, ke škole
- vede žáky ke vztahu a péči o zapůjčené kostýmy, pomůcky a rekvizity
- vytváří atmosféru spolupráce mezi učiteli a žáky, vede je k odpovědnosti za společné dílo

3. KOMPETENCE KULTURNÍ

Učitel:

- umožňuje žákům prezentaci výsledků své práce na veřejnosti
- vede žáky k zájmu o kulturní dění v místě bydliště i regionu,
- rozšiřuje povědomí žáků o různých druzích tanečních žánrů a utváření vlastního názoru na taneční projev
- podněcuje v žácích zájem o širší spektrum uměleckých oblastí

LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

1. KOMPETENCE K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI

Učitel:

- *vzbuzuje zájem žáka o dramatický obor diskusí o významu divadelního umění ve společnosti*
- *rozvíjí přirozené komediální schopnosti žáků, podporuje jejich osobitost, rozvoj představivosti a fantazie*
- *vede žáky k poznání své osoby a jejich schopností jako nástroje k vyjadřování dramatických postav a situací*
- *seznamuje žáky s druhy divadelních žánrů a divadelních forem a poskytuje přehled o rozmanitosti vhodného zpracování literárních a dramatických předloh*
- *diskuzí rozvíjí schopnosti hodnocení kvalit dramatického díla a utváření vlastního názoru*
- *záměrně vytváří klima pro kreativní myšlení a jednání žáků s ohledem na jejich věkovou skupinu*

2. KOMPETENCE OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ

Učitel:

- *osobním příkladem pěstuje schopnosti žáků vzájemně otevřeně komunikovat, formulovat vlastní názor, naslouchat druhým, spolupracovat*
- *při rozkrývání obsahu, myšlenky a jednání postav literárního či dramatického díla poukazuje na správné morální zásady a chování každého člověka ve společnosti*
- *podporuje pocit sounáležitosti, týmové práce a zodpovědnosti za společné dílo*
- *motivuje žáka k radosti z veřejného vystupování a podporuje tak jeho zdravé sebevědomí*

3. KOMPETENCE KULTURNÍ

Učitel:

- *umožňuje žákům prezentaci výsledků své práce na veřejnosti*
- *vede žáky k zájmu o divadelní umění a jeho osobnosti, o další umělecké oblasti*
- *směřuje žáky k zájmu o kulturní dění v regionu*
- *navštěvuje s žáky divadelní představení a diskutuje s nimi o nich*
- *vychovává žáka k nemateriálním hodnotám, k úctě k národním tradicím i světovému kulturnímu dědictví*

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Posláním hudebního oboru je vychovávat aktivní amatérské hudebníky, eventuálně připravit talentované žáky na školy s uměleckým zaměřením. Studium usměrňuje zájem a vztah k hudbě, kultivuje žákovu osobnost. Cílem je také vychovávat posluchače hudby, pro které je hudba životní potřebou.

Hudební obor je realizován **přípravným studiem** (1-2 roky), **základním studiem prvního stupně** (7 let) a **druhého stupně** (4 roky). Pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň základního studia, je určeno jednoleté **přípravné studium II. stupně**. Na základní studium může v případě zájmu a potřeby navázat **studium dospělých**.

Každý žák se v rámci svého studia zúčastní různých vystoupení a koncertů školy. Jako povinná recepce a reflexe hudby je při studiu hry na nástroj a zpěvu vyučován předmět **Hudební teorie a praxe** (1. - 5. ročník). V průběhu studia I. stupně je dále v souborech různého zaměření (soubor zobcových fléten, symfonický orchestr, kytarový soubor, cimbálová muzika, taneční orchestr a dětský pěvecký sbor) uskutečňován povinně volitelný předmět **Komorní a souborová hra** či **Sborový zpěv**. Ve škole je otevřeno studijní zaměření **Skladba**.

V průběhu školního roku vznikají soubory různého nástrojového obsazení z momentální potřeby školy a žáků.

5.1 Přípravné studium

Přípravné studium je určeno dětem od 5 do 7 let a je realizováno v předmětech **Přípravná hudební výchova** (dále PHV) a **Přípravná hra na nástroj nebo zpěv** (dále PHN).

Podle věku a zkušeností nejmladších žáků je studium členěno do dvou modulů, které upravují různé možnosti kombinování obou předmětů, zejména dotaci předmětu PHN:

- **Učební plán I.**
  - studium je jednoleté, je určeno dětem školního věku
  - předmět PHV je vyučován v plném rozsahu
  - předmět PHN je vyučován v plném rozsahu
- **Učební plán II.**
  - studium je dvouleté, je určeno dětem předškolního věku
  - předmět PHV je vyučován v plném rozsahu
  - předmět PHN je vyučován v plném rozsahu

Obsahem předmětu PHV je zpěv lidových a umělých dětských písní, spojený s pohybovým a výtvarným projevem. Dále si děti osvojí základní rytmy, čtení a psaní not a jsou schopny krátkého společného vystoupení. Výuka je realizována kolektivně.

V předmětu PHN se děti seznámí s vybraným nástrojem, s jeho ovládnutím a prostřednictvím hry nejjednodušších hudebních motivů a písniček k němu získávají vztah. Jinou variantou je elementární výuka zpěvu.

Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině 2 žáků.

Učební plán I.

	1. ročník	
	I. pololetí	II. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravná hra na nástroj nebo zpěv	1	1

Poznámka: Přípravná hra na nástroj je realizovaná ve všech předmětech s výjimkou SZ Hra na kontrabas, hra na baskytaru a skladba

Učební plán II.

	1. ročník		2. ročník	
	I. pololetí	II. pololetí	I. pololetí	II. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1	1	1
Přípravná hra na nástroj	1	1	1	1

Poznámka: Přípravná hra na nástroj je realizovaná ve všech předmětech s výjimkou SZ Hra na kontrabas, hra na baskytaru a skladba

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

PŘÍPRAVNÁ HUDEBNÍ VÝCHOVA

Přípravné studium

1. ročník

Žák:

- ovládá pojmy: nota, houslový klíč, notová osnova
- je schopen zazpívat dětské lidové písně a koledy
- předvede rytmické cvičení na celé, půlové a čtvrté noty
- dle sluchu dokáže určit, která z not leží výše nebo níže

2. ročník

Žák:

- zná názvy not od c1 po c2
- je schopen zazpívat lidové a umělé písně
- rozpozná durový nebo mollový charakter akordu
- předvede rytmické cvičení na celé, půlové, čtvrté a osminové noty
- je schopen veřejného vystoupení, které je složeno ze zpěvu, pohybového ztvárnění písně nebo hry na rytmický nástroj

Předmět

PŘÍPRAVNÁ HRA NA NÁSTROJ NEBO ZPĚV

vzdělávací obsah viz přípravné studium příslušných studijních zaměření hudebního oboru

5.2 Studijní zaměření HRA NA KLAVÍR (HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium umožňuje žákům získat základy klavírní hry, tj. postupně zvládnout její technické aspekty, pěstovat kultivovaný a procítěný hudební projev, v praxi se seznámit s interpretací různých stylů a žánrů. Během studia jsou žáci kromě sólové interpretace vedeni k aktivní čtyřruční, později komorní hře. Pro žáky, kteří se neprofilují jako doprovodní klavíristé, je připraveno alternativní uplatnění - zpěv ve školním pěveckém sboru nebo návštěva klavírního semináře.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Čtyřruční hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Klavírní seminář				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na klavír a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Čtyřruční hra, Komorní hra, Klavírní seminář, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA KLAVÍR

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

1. ročník

Žák:

- užívá správným způsobem hrací aparát (sezení u nástroje, uvolnění těla, přirozený tvar ruky)
- hraje beznotovou metodou podle sluchu říkadla a snadné skladbičky
- hraje jednoduché lidové písně podle sluchu, dokáže je doprovodit dudáckou kvintou
- rozeznává směr melodie a těžkou dobu
- hraje různé druhy úhozů (portamento, legato)
- vnímá tempo a charakter písní a skladbiček

2. ročník

Žák:

- si osvojil správný způsob používání hracího aparátu
- orientuje se v notovém zápisu
- zahraje jednoduché lidové písně s doprovodem T-D, dokáže je transponovat
- zvládá plynulou hru ve zvoleném tempu, používá různé druhy úhozů (portamento, legato, staccato)

- hraje z paměti i z not melodií rozdělenou mezi dvě ruce, používá základní dynamiku
- zvládne čtyřruční hru s doprovodem učitel

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- užívá správné návyky při sezení u nástroje a používá hrací aparát
- ovládá hru různých způsobů klavírního úhozu (portamento, legato, staccato) a základy používání pedálu
- zahraje písně s doprovodem s užitím základních harmonických funkcí, dokáže je transponovat
- hraje z listu, orientuje se v notovém zápisu
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti, hraje čtyřručně s učitelem nebo zkušenějším spolužákem

2. ročník

Žák:

- využívá při hře získané návyky a dovednosti: koordinaci obou rukou, orientaci na klaviatuře
- odlišuje při hře dynamické odstínění a základní agogické změny v zápisu skladby, dokáže pracovat s rytmem, zvládá základy používání pedálu
- zahraje snadné skladby z not a doprovod k písním s využitím základních harmonických funkcí (T, D, S)
- přednese jednoduché skladby z paměti, dokáže vyjádřit náladu skladby
- hraje čtyřručně s učitelem nebo se zkušenějším spolužákem
- zahraje nejnějnější durové a mollové stupnice zvláště a protipohybem se správným prstokladem, akordy ke stupnicím

3. ročník

Žák:

- při hře používá získané návyky, uplatňuje technické dovednosti (koordinace obou rukou, vědomá práce s rytmem, jednoduchá pedalizace), používá dynamiku, základní úhozové prvky, hraje durové i mollové stupnice s akordy
- orientuje se v hraných skladbách podle svých individuálních schopností, hraje z paměti a interpretuje charakter skladby elementárními výrazovými prostředky
- používá základní harmonické funkce ve vytváření doprovodů, orientuje se v hraných tóninách

4. ročník

Žák:

- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při nácvičce i při interpretaci skladeb
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů (díla klasických, romantických a novodobých skladatelů), používá melodické ozdoby, respektuje při hře tempová označení, dynamiku a agogiku
- aktivně spolupracuje ve čtyřruční nebo komorní hře
- hraje durové a mollové stupnice v rovném pohybu

5. ročník

Žák:

- při hře projevuje technickou zručnost a smysl pro krásu klavírního tónu na základě sluchové sebekontroly, dokáže vystavět hudební frázi
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů, využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku
- ve skladbách používá rozšířené znalosti melodických ozdob
- hraje durové a mollové stupnice v rovném pohybu,
- účastní se čtyřruční nebo komorní hry, zahraje snadný doprovod

6. ročník

Žák:

- používá náročnější pasážovou techniku, stupnice durové a mollové hraje v rychlejším tempu
- správně zahraje chromatickou stupnici
- realizuje své hudební představy na přiměřeně volených skladbách, využívá zvukových vlastností nástroje
- prokáže základní orientaci ve stylových obdobích a hlavních stylotvorných prvcích od baroka po současnost
- aktivně spolupracuje ve čtyřruční nebo komorní hře

7. ročník

Žák:

- při interpretaci skladeb používá získané technické a výrazové prostředky
- zvládne samostatně nacvičit přiměřeně obtížnou skladbu, při cvičení uplatňuje sebekontrolu
- hraje skladby různých stylů a žánrů, dbá na správnou interpretaci a technické provedení skladeb
- dokáže hrát z listu jednoduché skladby (doprovody) a aktivně se účastní čtyřruční hry, komorní hry nebo hry v různých uskupeních
- stupnice a akordy zvládá v kombinovaném pohybu

II. STUPEŇ

I. ročník

Žák:

- využívá znalosti a dovednosti z oblasti klavírní techniky a hudební analýzy získané během studia I. stupně
- samostatně nastuduje skladbu z not, správně vystaví hudební frázi, respektuje rytmickou stránku skladby
- stylově přednese přiměřeně obtížné sólové skladby, čtyřruční part nebo doprovod
- dokáže stylizovat doprovod k písním
- zahraje stupnice durové a mollové v kombinovaném pohybu

II. ročník

Žák:

- rozšíří svůj repertoár o skladby různých stylů a žánrů, zachovává zásady stylové interpretace
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- spolupracuje se spoluhráči v komorní hře
- samostatně vyjádří názor na skladby při volbě repertoáru, diskutuje s učitelem o výběru skladeb

III. ročník

Žák:

- uplatňuje a zdokonaluje všechny osvojené druhy klavírní techniky
- při nácvičení nového repertoáru samostatně pracuje na volbě prstokladu a pedalizace, zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- stylově interpretuje skladby z různých období (od baroka po současnost), svůj repertoár rozšíří o skladby různých žánrů
- prokáže schopnost hudební spolupráce v komorní hře
- aktivně si vybírá vlastní repertoár

IV. ročník

Žák:

- realizuje své hudební představy, při interpretaci využívá osvojených dovedností a zvládne formální analýzu hrané skladby
- je schopen aktivně spolupracovat v menších nástrojových uskupeních, komorní hře, doprovodech, čtyřruční hře a v souborech podle svých individuálních schopností

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

V průběhu pětiletého studia žáci získají všestranné teoretické znalosti a povědomí o historickém vývoji hudby a charakteristice různých stylových období. Poslechem reprodukováných skladeb se naučí citlivě vnímat hudbu, vyjádřit a obhájit na ni svůj názor. Osvojí si praktické dovednosti v intonaci, rytmu, sluchové analýze a zdokonalí se v pěveckém projevu. Vědomosti i praktické zkušenosti uplatní při studiu hry na nástroj či zpěvu a stanou se z nich odborně poučení posluchači hudby.

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zná rozdělení not do oktáv, čte noty v G klíči g - g2, v F klíči c - d1
- ovládá funkci posuvek a odrážky
- uplatňuje v praxi délky not, pomlka a délky not s tečkou
- definuje pojem stupnice, interval, akord
- zná pravidla pro vytvoření durové stupnice a tónického kvintakordu a uplatňuje je ve stupnicích do 4 # a 4 b
- zná všechna základní dynamická znaménka, základní tempová označení
- interpretuje a vytváří rytmy ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- zpívá jednohlasé písně

2. ročník

Žák:

- zná noty v G klíči g - c3, v F klíči C - d1
- vyjmenuje 7 # a 7 b v předznamenání
- prokáže znalost kvintového a kvartového kruhu pro stupnice dur i moll
- ovládá durové stupnice do 7 # a 3 b
- zná pravidla pro vytvoření mollové stupnice aiolské, harmonické a melodické
- pojmenuje základní intervaly, vzestupné umí zazpívat a rozlišit sluchem
- vytvoří durový a mollový kvintakord
- ovládá základní rytmická cvičení
- zná rozdělení nástrojů do skupin
- zná stručný životopis a dílo V. Kaprálové, patronky školy

3. ročník

Žák:

- ovládá durové stupnice do 7 # a 4 b, mollové do 2 # a 2 b
- popíše rozdíl mezi stupnicemi paralelními a stejnojmennými
- dokáže vytvořit z velkých intervalů intervaly malé
- v jemu známých tóninách umí vytvořit T5, S5, D5
- umí zazpívat základní intervaly od různých tónů a rozlišovat je sluchem
- interpretuje a vytváří rytmy v 3/8 a 6/8 taktu
- prokáže znalosti o strunných nástrojích smyčcových a drnkacích
- popíše rozdíl mezi polyfonií a homofonií, zná princip kánonu, malé písňové formy a variací

- je poslechem seznámen s vokální renesanční polyfonií, zná hlavní představitele G. Pierluigiho da Palestrinu a Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdrůžic
- časově vymezí a charakterizuje hudební baroko, má znalosti o životě a díle J. S. Bacha a G. F. Händela

4. ročník

Žák:

- ovládá všechny durové a mollové stupnice
- dovede na praktických příkladech vysvětlit a vytvořit enharmonickou záměnu
- umí vytvořit zmenšený a zvětšený kvintakord
- umí zazpívat a sluchem určit základní intervaly
- dokáže vytvořit z čistých intervalů intervaly zmenšené
- má znalosti o dechových nástrojích dřevěných a žesťových, klávesových a bicích
- zná obsazení komorních souborů, symfonického orchestru, zpěvní hlasy a jejich obsazení ve sborech
- kratší melodie či písně transponuje do jiných tónin
- časově vymezí a charakterizuje klasicismus, zná život a dílo F. J. Haydna, W. A. Mozarta a L. van Beethovena
- časově vymezí a charakterizuje romantismus, vyjmenuje významné představitele a jejich nejnámější díla

5. ročník

Žák:

- umí provést inverzi základních intervalů
- zná pojem stupnice církevní, chromatická, celotónová a cikánská
- dokáže vytvořit septakordy, u D7 ovládá i jeho obraty
- umí zazpívat a sluchem určit základní intervaly sestupné
- zná všechny durové a mollové stupnice, akordy a jejich obraty, intervaly a melodické ozdoby
- pracuje se složitějšími melodicko-rytmickými útvary
- dovede chronologicky vyjmenovat stylová období v hudbě, znalosti rozšíří o impresionismus a klasiky 20. století
- má podrobnější znalosti o životě a díle českých skladatelů B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka a B. Martinů
- aktivně poslouchá hudbu, orientuje se v jejích druzích, umí je rozlišit
- definuje pojem opera, opereta, muzikál a dokáže vysvětlit, čím se od sebe liší
- umí zazpívat českou národní hymnu, zná její genezi, autora hudby i textu

Povinně volitelné předměty:

Předmět

KLAVÍRNÍ SEMINÁŘ

Klavírní seminář je jednou z forem povinně-volitelných předmětů pro žáky oboru hra na klavír od 4. ročníku I. stupně až po 4. ročník II. Stupně. Cílem a náplní tohoto předmětu je hlubší seznámení žáků s jejich nástrojem počínaje jeho vznikem a historií i stavbou současného klavíru. Prostřednictvím audiovizuálních nahrávek se žáci seznámí s významnými klavírními skladateli, stěžejními díly i jejich interprety. Přímo u nástroje se v hodinách budou žáci zabývat problematikou hudební teorie.

Základní studium

I. STUPEŇ

4. – 5. ročník

Žák:

- prokáže schopnost základní orientace v jednotlivých stylových obdobích, zařadí do nich stěžejní skladatele (s důrazem na klavírní tvorbu)
- je schopen propojit hudební teorii s praxí přímo u nástroje (znalost, intervalů, akordů, jejich stavba, sluchová analýza, základní harmonické funkce ad.)
- interpretuje skladby nastudované v hodinách hry na klavír před ostatními žáky

6. – 7. ročník

Žák:

- disponuje znalostí historie nástroje, předchůdců moderního klavíru s jejich základními znaky
- prokáže přehled o nejvýznamnějších klavírních interpretech
- při poslechu hudby aktivně sleduje notový zápis
- interpretuje skladby nastudované v hodinách hry na klavír před ostatními žáky

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- je schopen aktivního poslechu jazzové hudby, uvědomuje si souvislost tohoto žánru a vážné hudby na konkrétních příkladech děl klasických autorů inspirovaných jazzem
- na základně aktivního poslechu hudby zná složení základních komorních těles s klavírem a jejich příklady v hudební literatuře
- interpretuje skladby nastudované v hodinách hry na klavír před ostatními žáky, je schopen zhodnotit výkony svých spolužáků

III. - IV. ročník

Žák:

- orientuje se v jednotlivých stylových obdobích nejen v hudbě a klavírní historii, ale umění jako celku, vnímá spojitosti mezi jednotlivými druhy umění (literatura, architektura, výtvarné umění)
- disponuje znalostmi o základních hudebních formách
- interpretuje skladby nastudované v hodinách hry na klavír před ostatními žáky, je schopen zhodnotit výkony svých spolužáků

Předmět

KOMORNÍ HRA (klávesové nástroje)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- při hře svého partu přednáší dynamicky odstíněnou hru
- dokáže hrát kterýkoliv part ve víceruční hře
- je schopen souhry po rytmické stránce
- zahraje jednoduchý doprovod i k jinému hudebnímu nástroji

6. - 7. ročník

Žák:

- při hře vnímá důležitost svého partu, přizpůsobuje se dynamikou přednesu
- zvládá souhru po stránce tempové a rytmické

- prokáže smysl pro souhru v rychlejších a technicky náročnějších pasážích

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- zvládne stylově rozlišit a přednést různorodý komorní repertoár
- projevuje vlastní iniciativu a názor při společném nácvičku skladeb
- vhodně zvolenými výrazovými prostředky při hře spoluvytváří náladu skladby

III. - IV. ročník

Žák:

- dokáže barevně dotvářet a dynamicky koordinovat hudební komunikaci se spoluhráči
- samostatně spolupracuje s ostatními hráči při nácvičku skladeb
- při hře respektuje dominantní a doprovodnou funkci nástroje

Předmět

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólóový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

Předmět

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

Výuka je určena žákům, kteří se chtějí zodpovědně připravit k talentovým přijímacím zkouškám na střední, vyšší a vysoké umělecké a pedagogické školy s hudebním zaměřením, a pro žáky, kteří mají zájem rozšířit svoje hudebně teoretické a hudebně historické znalosti, zdokonalit se ve zpěvu, intonaci a sluchové analýze, a přitom nepomýšlejí na profesionální uměleckou dráhu. Stanou se však odborně poučenými amatéry, jež najdou uplatnění v amatérských pěveckých sborech, orchestrech, kapelách, lidových cimbálových souborech i při provozování hudby na kůrech kostelů. Také se zintenzivní jejich prožitky poslouchané hudby.

Základní studium

I. STUPEŇ

6. ročník

Žák:

- umí přečíst a graficky zaznamenat noty v G i F klíči v celém rozsahu
- ovládá veškerou teorii o intervalech a dokáže ji uplatnit v praxi i při sluchové analýze
- umí zazpívat všechny intervaly
- ovládá stupnice diatonické, chromatické a exotické
- popíše rozdíl mezi akordem a clustrem
- zná složení všech druhů kvintakordů a jejich obrátů
- umí vytvořit v každé tónině D7 a jeho obraty
- chronologicky vymezí všechna historická období v hudbě a dokáže je specifikovat
- pozná hudební styl reprodukováné ukázky
- interpretuje delší a složitější rytmické útvary
- se spolužáky zazpívá vícehlasé skladby homofonní faktury

7. ročník

Žák:

- ovládá základy studia tonální harmonie, definici harmonie, latinské názvy tónů v tónině, názvy i značky hlavních a vedlejších harmonických funkcí, názvy hlasů
- dokáže vytvořit kadenci T-S-D-T ve všech durových i mollových tóninách v těsné harmonii
- zná hlavní a vedlejší septakordy
- zazpívá od daného tónu D7, od téhož tónu i jeho obraty
- u trojhlasých akordů hraných harmonicky zazpívá kterýkoliv z vnitřních hlasů
- popíše rozdíl mezi hudbou tonální a atonální
- do faktury děl různých stylových období pronikne interpretací vokální hudby
- umí zpívat z listu
- ovládá potřebná italská hudební názvosloví

5.3 Studijní zaměření HRA NA VARHANY (HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Varhany jsou nejstarší klávesový nástroj. Je to nástroj dechového charakteru. Na jeho technickém a zvukovém vývoji se podílela staletí. Varhanní literatura sahá od pozdní gotiky po současnost. Varhany se uplatňují jako nástroj sólový i doprovodný, církevní i světský, historický i soudobý. Studijní zaměření Hra na varhany umožní žákům osvojit si základy hry na tento nástroj, postupně zvládnout jeho specifickou, technickou a zvukovou možnosti. Dále se ve stručnosti seznámí s dějinami, literaturou a různými typy nástrojů. Své znalosti pak mohou žáci prakticky uplatnit při občanských i církevních příležitostech.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na varhany	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na varhany a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA VARHANY

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- umí uvést nástroj do chodu
- orientuje se na daném nástroji
- dokáže správně sedět u nástroje
- zná zásady výběru správné varhanní obuvi
- kontroluje sluchem hru legato

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- má základní vědomosti o varhanách a jejich typech
- orientuje se na hracím stole (manuály, pedál, rejstříky, technické zařízení nástroje)
- orientuje se v zápisu na třech osnovách, zná značky pedálového nohokladu
- umí hrát zvlášť špicí a patou, umí legato špice-pata v sekundách
- na manuálu umí použít úhozy specifické pro varhanní hru
- ovládá transpozici jednoduchých písní
- předvede jednoduchou skladbu s použitím nejjednoduššího pedálu a samostatné pedálové cvičení

2. ročník

Žák:

- upevňuje koordinaci hry rukama a nohama
- ovládá na manuálu neslyšnou výměnu prstů, umí hrát stupnici na bílých klávesách palcem
- zvládá v pedále překládání špicemi při durových stupnicových řadách na bílých klávesách a malý rozklad akordu, ve cvičeních kombinuje špice s patami
- čte v třílinkové osnově
- orientuje se v základním použití rejstříků
- předvede jednoduché skladby baroka a novější doby

3. ročník

Žák:

- dokáže hrát dvojhlas v jedné ruce, legato palcem a neslyšnou výměnu prstů
- zvládá jednoduché střídání manuálů
- kontroluje sluchem koordinaci manuálu a pedálu
- hraje pedálová cvičení s uplatněním náročnější aplikatury, hraje stupnice a akordy rovně a lomeně (čtvrtové, osminové hodnoty)
- umí spojovat akordy kadence T-S-D a vytvořit z nich jednoduchý doprovod písně
- předvede skladby s pedálem a hru na dvou manuálech
- doprovodí lehkou skladbičku

4. ročník

Žák:

- používá správné frázování a artikulaci na varhanách jako základního výrazového prostředku
- zvládá hru současně na dvou manuálech v jednoduchých skladbách
- umí zahrát stupnici - pedál a jedna oktáva v manuálu, kombinuje špice-paty
- podle návodu pedagoga umí použít žaluzii případně varhanní crescendo
- hraje skladby různých období
- uplatňuje se v komorní hře

5. ročník

Žák:

- umí uvažovat o vhodnosti použití rejstříků
- zahraje stupnici - pedál + dvě oktávy v manuálu
- zahraje v pedálu stupnice mollové
- kontroluje sluchem vícehlasou hru
- spojuje akordy v úzké harmonii
- uplatňuje se v komorní hudbě

6. ročník

Žák:

- zvládá hru každou rukou na jiném manuálu
- umí zahrát skladbu s jednoduchým pohyblivým pedálem
- rozlišuje hlavní interpretační zásady při hře skladeb různých stylových období
- umí použít žaluzii případně varhanní crescendo
- umí kadenci (T-S-D) ve třech polohách s pedálem
- účinkuje v komorní hře

7. ročník

Žák:

- při interpretaci propojuje veškeré získané technické a výrazové dovednosti
- je schopen samostatně nastudovat a naregistrovat přiměřeně obtížnou skladbu
- při hře uplatňuje sluchovou sebekontrolu

- předvede skladby různých stylových období (interpretuje je vhodně technicky, výrazově i obsahově)
- účinkuje ve hře komorní a hře doprovodu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. Stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- má základní vědomosti o technickém ovládnání daného typu varhan
- orientuje se na hracím stole, pedálu, rejstřících
- zná zásady výběru správné varhanní obuvi
- dokáže správně sedět u nástroje
- zvládá pedálovou hru
- umí číst ze tří notových osnov
- kontroluje sluchem hru legato
- chápe frázování a artikulaci jako základní přednesový prostředek
- zahraje harmonickou kadenci v čtyřhlase s pedálem a transponuje ji
- předvede snadné skladby s pedálem

I. ročník

Žák:

- ovládá všechny specifické prvky varhanní techniky
- dokáže zahrát jednoduché tří a vícehlasé polyfonní skladby
- zkouší improvizálně imitaci v dvojhlasé

II. ročník

Žák:

- hraje jednoduché až středně obtížné vícehlasé skladby s pohyblivým pedálem
- umí hrát stupnici v pedálu v oktávách
- orientuje se v základních interpretačních a registračních zásadách jednotlivých stylových období

III. ročník

Žák:

- samostatně registruje jednodušší skladby
- používá v souladu se stylovým obdobím artikulaci a ornamentiku
- dokáže zahrát snadnou triovou skladbu
- procvičuje dvojhlas v pedále

IV. ročník

Žák:

- využívá všechny získané poznatky a dovednosti k vyjádření obsahu skladby
- zahraje z listu jednoduché skladby, umí provést formální analýzu skladby
- zvládne orientaci na neznámém nástroji
- předvede náročnější skladby různých stylových období
- uplatňuje se v komorní hře a doprovodech
- má přehled o literatuře a dějinách nástroje, zná jména významných interpretů

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

Předmět

KOMORNÍ HRA (klávesové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.4 Studijní zaměření HRA NA CEMBALO (HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Cembalo je klávesový nástroj strunného charakteru. Má bohatou historickou literaturu a rovněž soudobí skladatelé se inspirojí jeho specifickým zvukem. Má uplatnění sólové, doprovodné, dále v hudbě komorní i jako součást orchestru. Studijní zaměření Hra na cembalo umožní žákům zvládnout základy hry na tento nástroj, její specifičnost, technické a zvukové možnosti i seznámit se ve stručnosti s dějinami a literaturou nástroje a různými typy nástrojů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cembalo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na cembalo a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA CEMBALO

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zná nástroj a správné posazení u nástroje
- pozná technický základ nástroje
- sleduje souvislost mezi úhozem a zvukem
- hraje legato

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- zná technické zařízení nástroje a z toho vycházející způsob hry
- pečlivě sleduje sluchem ozývání tónů a vyrovnanost své hry
- umí transponovat jednoduchou píseň

2. ročník

Žák:

- rozvíjí prstovou techniku, hraje různé druhy úhozů
- sleduje vyrovnanost tónů
- utvoří jednoduchý doprovod písně

3. ročník

Žák:

- zná technické vybavení školního nástroje a umí je používat
- předvede drobné barokní skladbičky
- umí použít funkce T-D-S k vytvoření jednoduchého doprovodu
- zahraje jednoduchý doprovod

4. ročník

Žák:

- hraje technicky pohyblivější skladby
- zná základní melodické ozdoby
- umí použít neslyšnou výměnu prstů
- zvládá hru jednoduchých doprovodů a komorní hry

5. ročník

Žák:

- používá ve skladbách jednoduché melodické ozdoby
- umí zahrát jednoduchý dvojhlas v jedné ruce
- zná názvy nejběžnějších barokních tanců
- hraje v komorním souboru, doprovodí sólistu

6. ročník

Žák:

- umí kriticky poslouchat svůj výkon
- zná názvy typických cembalových skladeb
- hraje v komorním souboru, doprovodí sólistu

7. ročník

Žák:

- používá technické vybavení nástroje
- zná pojem terasová dynamika, zná a správně používá melodické ozdoby
- pracuje s agogikou a frázováním
- pečlivě sluchem kontroluje zvukový výsledek skladby
- předvede skladby rozdílného technického a výrazového zaměření
- hraje v komorním souboru, doprovodí sólistu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zná nástroj, jeho technické vybavení, ví o dalších typech nástroje
- ovládá správné posazení u nástroje, postavení ruky, způsob úhozu
- kontroluje sluchem ozývání tónů, vyrovnanost hry
- umí harmonickou kadenci a transponuje ji
- vytvoří doprovod písně
- předvede několik snadnějších skladeb

I. ročník

Žák:

- zná pojmy generálbas, basso continuo
- rozvíjí znalost literatury podle zeměpisných oblastí s jejich místními specifiky
- spolupracuje v komorní hře a v doprovodu

II. ročník

Žák:

- hraje skladby důležitých hudebních oblastí
- rozvíjí technické schopnosti na základě literatury
- prohlubuje hru ornamentiky
- uplatňuje se v komorní hře a doprovodu

III. ročník

Žák:

- hraje skladby v rámci plánu významných oblastí
- zná tance barokní suity
- uplatňuje se v komorní hře a doprovodu

IV. ročník

Žák:

- je schopný samostatně studovat skladby
- absolvuje závažnějšími skladbami historické popř. moderní hudby
- uplatňuje se v komorní hře a doprovodu
- má přehled o dějinách a literatuře nástroje a zná jména významných interpretů

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

Předmět

KOMORNÍ HRA (klávesové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.5 Studijní zaměření HRA NA KEYBOARD (HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Keyboard je elektronický klávesový nástroj, jehož vzrůstající popularita i stále se zdokonalující technický vývoj spadají do posledních desetiletí 20. století. Přestože se využívá i v sólové hře, uplatňuje se především jako součást rozmanitých komorních hudebních seskupení. Cíl studia hry na keyboard spočívá nejenom ve zvládnutí hry na nástroj, rozvoji muzikálních i rytmických schopností žáka a jeho harmonického cítění, ale i v osvojení si obsluhy nástroje s plným využitím jeho technických parametrů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na keyboard	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na keyboard a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní a soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA KEYBOARD

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zvládá správné sezení u nástroje
- orientuje se na klaviatuře
- rozliší pomalá a rychlá tempa
- zahraje lidové písně a elementární melodie

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá základní obsluhu nástroje
- je schopen uvolnění a správného postavení obou rukou
- zvládá pěti-prstovou techniku pravé ruky
- hraje dle základních akordových značek
- zvládne hru v rytmu za podpory jednoduchých rytmických figur

2. ročník

Žák:

- ovládá hru legato, staccato
- zvládá jednohlasý doprovod melodické linky levou rukou za pomoci rytmicko-harmonického doprovodu nástroje
- hraje v lichých i sudých taktech
- zahraje lidové písně, elementární melodie a lehké skladbičky

3. ročník

Žák:

- uplatňuje elementární výrazové prostředky
- využívá základní návyky a dovednosti při hře a interpretaci skladeb
- orientuje se v notovém zápisu
- využívá základní harmonické funkce při doprovodu skladeb

4. ročník

Žák:

- hraje složitější skladby různých žánrů
- zahraje skladbičku z paměti
- předvede hru z listu
- zvládá doprovod písní dle akordových značek (dur, moll, D7)
- je schopen samostatné obsluhy nástroje

5. ročník

Žák:

- má na repertoáru skladby různých žánrů - jazz, rock, pop, balad
- je schopen hry z paměti
- prohlubuje hru z listu a hru dle akordových značek (septakordy zvětšené, zmenšené)
- buduje širší a rozmanitější repertoár s většími nároky na technickou dovednost

6. ročník

Žák:

- interpretuje skladby různých žánrů včetně správného výrazu
- je schopen zahrát více skladeb z paměti
- zvládá hru dvojhmatů
- prohlubuje technickou a výrazovou dovednost
- dbá na sluchovou sebekontrolu a je schopen synkopické hry

7. ročník

Žák:

- prohlubuje správnou interpretaci skladeb různých žánrů
- využívá zvukových a technických možností nástroje
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- zvládá hru z listu a účastní se komorní hry

II. STUPEŇ- modul A (*studium navazující na I. stupeň*)

I. ročník

Žák:

- využívá získané znalosti ze studia I. stupně
- zaměřuje se na tzv. feeling při hře různých žánrů
- využívá všechny možnosti a dispozice nástroje
- rozšiřuje repertoár o nové styly (latino, jazz, tango atd.)

- seznamuje se s dalšími způsoby zápisu akordových značek

II. ročník

Žák:

- samostatně volí doprovody ke skladbám
- rozšiřuje repertoár o netradiční rytmy a styly (latino)
- hraje z listu a rozvíjí hudební paměť
- zdokonaluje svoji technickou hráčskou vyspělost

III. ročník

Žák:

- plně využívá možnosti a dispozice nástroje
- hraje melodické ozdoby a variace
- rozšiřuje repertoár o složitější rytmy
- orientuje se v oblasti stylů pop music, rocku a beatu
- zahraje skladbu z paměti

IV. ročník

Žák:

- využívá doposud získané schopnosti a dovednosti
- orientuje se v hudebních stylech a je schopen je interpretovat
- jsou mu jasná základní harmonická pravidla a postupy, které aktivně využívá
- je schopen vyjádřit své hudební preference a obhájit si svůj názor

II. STUPEŇ - modul B (*studium nenavazující na I. stupeň*)

I. ročník

Žák:

- ovládá základní obsluhu nástroje
- je schopen správného postavení obou rukou včetně pěti-prstové techniky
- hraje dle akordových značek
- zahraje s doprovodem jednoduchých rytmických figur

II. ročník

Žák:

- zvládá doprovod melodické linky levou rukou za pomoci rytmicko-harmonického doprovodu nástroje
- hraje v lichých i sudých taktech
- využívá jednotlivé styly, barvy, rytmy a harmonické doprovody nástroje
- při doprovodu skladeb hraje dle základních harmonických funkcí

III. ročník

Žák:

- hraje složitější skladby různých žánrů
- zahraje skladbu z paměti
- předvede hru z listu
- zvládá doprovod písní dle akordových značek (dur, moll, D7)
- je schopen samostatné obsluhy nástroje

IV. ročník

Žák:

- interpretuje skladby různých žánrů včetně správného výrazu
- je schopen zahrát více skladeb z paměti
- zvládá hru dvojhmatů a hru z listu
- využívá zvukové a technologické možnosti nástroje

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

Předmět

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (klávesové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.6 Studijní zaměření HRA NA HOUSLE (HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Housle jsou strunný smyčcový nástroj, nejmenší z rodiny smyčcových nástrojů. Mají hlubokou tradici v evropské klasické hudbě, většina skladatelů jim věnovala důležitou část svého díla. Studium hry na housle umožní žákům postupně zvládnout technické a výrazové možnosti tohoto nástroje, pěstovat kultivovaný a procítěný hudební projev, v praxi se seznámit s interpretací různých stylů a žánrů. Během studia jsou žáci vedeni k uplatnění svých dovedností nejen v sólové a komorní hře, ale mohou se zapojit i do smyčcových souborů a orchestrů ZUŠ.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na housle a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA HOUSLE

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

1. ročník

Žák:

- pojmenuje části houslí a smyčce
- ovládá základní uvolněný postoj bez nástroje i s nástrojem
- dokáže se rozpohybovat s nástrojem v ruce
- hraje způsobem pizzicato (brnkání) na prázdných strunách
- zvládá jednoduchý rytmický doprovod na dvě, tři a čtyři doby
- ovládá uchopení smyčce a uvolňovací cviky

2. ročník

Žák:

- dokáže vyjmenovat základní stavební části nástroje
- hraje způsobem pizzicato (brnkání) na prázdných strunách a s použitím základní polohy levé ruky
- hraje způsobem arco (smyčcem) na prázdných strunách
- při hře stojí uvolněně a vzpřímeně

- zahraje jednoduchou lidovou nebo dětskou píseň s doprovodem

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- předvede správné a uvolněné držení těla při hře na housle
- ovládá základní zvolený prstoklad
- využívá části smyčce při hře jednoduchých rytmů
- zahraje jednoduchou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- zahraje jednoduchý prstoklad v dur a moll
- při hře kontroluje správné a uvolněné držení těla
- spojuje jednoduchý notový zápis s orientací na hmatníku
- používá základní smyky (hra děleným smyčcem, přechody přes struny)
- rozezná kvalitu tónu a rozumí základním dynamickým rozdílům
- hraje jednoduché písně a skladbičky s klavírním doprovodem

3. ročník

Žák:

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (správné držení těla, držení nástroje, koordinace pohybu pravé a levé ruky), používá základní technické prvky hry (ovládání celého smyčce i jeho částí) a tvoří kvalitní tón
- ovládá prsty v základních prstokladech ve výchozí poloze daného nástroje v kombinacích na více strunách
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- orientuje se v první poloze v probraných prstokladech
- zvládá složitější dělení smyčce s použitím různých smyků v kombinacích
- začíná pronikat do poloh s použitím jednoduchých výměn
- je schopen tvořit poměrně kvalitní tón s využitím dynamického odstínění

5. ročník

Žák:

- využívá hru v první poloze a rozvíjí hru ve třetí poloze s pomocí výměn
- disponuje základní smyčcovou technikou a je schopen je rozšiřovat o nové technické a dynamické prvky
- uplatňuje získané dovednosti v přednesových skladbách
- je schopen souhry s klavírem nebo jiným nástrojem
- používá vibrato

6. ročník

Žák:

- má větší intonační jistotu v polohách a při výměnách poloh
- tvoří poměrně kvalitní tón s použitím hry vibrato
- disponuje širší smyčcovou technikou
- realizuje získané dovednosti při sólové, komorní, souborové nebo orchestrální hře

- zvládá hru jednoduchých skladeb z listu

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění tónu a obtížnější způsoby smyku
- využívá plynulé výměny do vyšších poloh, zvládá základní dvojhmaty
- orientuje se v zápise interpretovaných skladeb, rozeznává jejich základní členění, tóninové vztahy a stavbu melodie
- rozvíjí vlastní hudební představy a vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- zvládá hru jednodušších skladeb z listu
- uplatňuje se při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zvládne základní přirozený postoj při hře na nástroj
- ovládá základní funkce pravé a levé ruky
- zahraje jednoduchou píseň (melodii) na jedné a dvou strunách v I. poloze
- používá základní smyky a jejich kombinace (détaché, legato, staccato)
- spojuje hru na nástroj se čtením notového zápisu
- je schopen intonační kontroly při hře a dovede rozeznat kvalitu tónu

I. ročník

Žák:

- je schopný sebekontroly držení nástroje při hře
- využívá hru v polohách zdokonalováním výměn poloh a hry dvojhmatů
- ovládá širší spektrum smyků a jejich kombinací
- při hře disponuje kultivovaným projevem a kvalitním tónem
- je schopný samostatně nastudovat jednoduchou skladbu

II. ročník

Žák:

- disponuje kvalitním tónem a je schopen dynamického odstínění
- používá náročnější prstovou a smyčcovou techniku
- adekvátně reaguje na hudební gesta
- vlastními slovy popíše charakter skladby
- prezentuje se na veřejnosti individuálně i v komorní hře

III. ročník

Žák:

- využívá posluchačských a interpretačních zkušeností k samostatnému studiu nových skladeb
- formuluje svůj názor na vlastní i slyšenou hudební produkci
- zvládá interpretovat po učiteli delší melodické fráze
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu
- při hře disponuje kultivovaným projevem a je schopen dynamického odstínění

IV. ročník

Žák:

- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a široké spektrum druhů smyků
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší technické a výrazové prostředky při nácviu a interpretaci skladeb

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vytváří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a dokáže je vhodně prezentovat a obhájit
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání repertoáru podle vlastního výběru

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

Předmět

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (smyčcové nástroje)

I. STUPEŇ základního studia

4. - 5. ročník

Žák:

- je schopen jednoduché rytmické souhry na strunách E, A, D, G (unisono)
- udrží základní rytmus v souhře s jiným nástrojem (housle, zobcová flétna, kytara, klavír)
- intonačně se doladuje se spoluhráči
- zahraje jednoduchou píseň s odlišným doprovodem

6. - 7. ročník

Žák:

- je schopen jednoduchého doprovodu základního hlasu (jiného nástroje)
- reaguje na spoluhráče (nástup, konec písně, skladby)
- používá dělení smyčce v souladu s rytmickým členěním písní, skladeb
- respektuje základní dynamické rozlišení
- adekvátně reaguje na dirigentská gesta

II. STUPEŇ základního studia

I. - II. ročník

Žák:

- projevuje větší jistotu v souhře s jiným nástrojem
- zahraje z listu jednoduchou píseň nebo jednoduchý doprovod
- rozlišuje hlavní a vedlejší melodii (hlas)
- používá při hře dynamická a rytmická rozlišení v souladu s ostatními nástroji
- zapojuje se do realizace skladeb různých žánrů

III. - IV. ročník

Žák:

- je schopen poměrně kvalitního procítěného projevu v souladu s ostatními
- respektuje zvukové možnosti a výkony spoluhráčů
- přizpůsobí svoji hru ostatním (doprovodné hlasy)
- uplatňuje svoje dovednosti společnou produkcí vybraných skladeb

- při realizaci skladeb různých žánrů s jistotou reaguje na dirigentská gesta

Předmět

ORCHESTRÁLNÍ HRA (*smyčcové, dechové, klávesové, bicí nástroje*)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- reaguje na jednoduchá gesta vedoucího souboru nebo dirigenta
- uplatní zásady správného vystupování na jevišti
- prokáže samostatnost ve vedení svého partu
- naladí nástroj dle pokynů dirigenta

6. - 7. ročník

Žák:

- zahraje jednoduchý part z listu
- orientuje se v partituře
- intonačně se doladuje k ostatním hráčům
- chápe svoji zodpovědnost za kolektiv

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- nacvičí samostatně svůj part
- je schopen jednoduché transpozice
- během hry analyzuje ladění svého nástroje
- je schopen převzít odpovědnost za mladší hráče ve své skupině

III. - IV. ročník

Žák:

- reaguje s jistotou na gesta vedoucího souboru nebo dirigenta
- hraje pohotově z listu s rytmickou jistotou
- podílí se na výběru vhodného repertoáru
- vytváří mezi spoluhráči pozitivní atmosféra

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.7 Studijní zaměření HRA NA VIOLU (HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Viola je jedním ze smyčcových nástrojů, která se pro svůj typický zvuk nejvíce hodí k harmonickému podbarvování sólových houslových partů v komorní hře. Dále je důležitým členem některých instrumentálních souborů (např. komorních, symfonických orchestrů a souborů s různým nástrojovým seskupením). Nicméně se v současné době stále více uplatňuje i jako nástroj sólový. Studijní zaměření Hra na violu je dostupné se studijním zaměřením Hra na housle. Žáci přecházejí ke studiu violy podle svých fyzických dispozic.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na violu a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA VIOLU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

1. ročník

Žák:

- popíše svůj nástroj a umí si jej správně nasadit
- zvládá správný tah smyčcem a hru oběma polovinami smyčce
- hraje písňe v pizzicatu
- ovládá uchopení smyčce a uvolňovací cviky

2. ročník

Žák:

- dokáže vyjmenovat základní stavební části nástroje
- hraje způsobem pizzicato/ brnkání/ na prázdných strunách
- hraje způsobem marco/smyčcem/ na prázdných strunách

- při hře stojí uvolněně a vzpřímeně
- zahraje jednoduchou lidovou nebo dětskou píseň s doprovodem

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- dokáže detailně popsat části nástroje, pokračuje v osvojování základních tělesných návyků při hře na violu
- předvede hru na všech strunách v détaché, případně hru legato
- osvojuje si zásady správného kladení prstů na struny ve výchozí poloze dle zvoleného prstokladu
- zapojuje sluchovou sebekontrolu při hře, vedoucí ke správné intonaci
- zahraje z not, případně z paměti píseň nebo cvičení v základní poloze ve zvoleném prstokladu

2. ročník

Žák:

- dbá na správné návyky držení nástroje
- zvládá hru různými částmi smyčce
- uplatňuje správnou funkci pravé ruky při hře détaché, legato, jejich kombinací a počátky hry staccato
- zvládá hru v základním zvoleném prstokladu a pokračuje ve studiu prstokladu dalšího
- rozvíjí pohyblivost prstů levé ruky dle vybraných cvičení
- hraje lidové a umělé písně a drobné skladby dle zvolených prstokladů
- zahraje durovou stupnici přes jednu oktávu s příslušným kvintakordem
- rozvíjí schopnost správné intonace a hru z paměti

3. ročník

Žák:

- uplatňuje rozlišování durového a mollového prstokladu
- orientuje se ve hře smyků détaché, legato, staccato, případně jejich kombinací
- rozvíjí smysl pro kvalitu tónu
- zvládá hru drobných etud
- interpretuje kratší přednesové skladby, dle možnosti i z paměti
- zahraje durovou a mollovou stupnici přes jednu oktávu s odpovídajícími kvintakordy
- zapojuje se do souhry s jiným nástrojem
- zvládne hru krátké skladby ve zvolených prstokladech
- rozlišuje základní dynamické odstíny a využívá je při hře (p, f)

4. ročník

Žák:

- orientuje se v první poloze v probraných prstokladech
- podle svých možností se učí návyku vibrata
- uplatňuje základní orientaci ve 3. poloze a hru jednoduchých výměn
- zvládá hru durových a mollových stupnic přes 2 oktávy a jejich příslušných rozložených akordů
- uvědoměle dbá na kvalitu tónu a celkovou uvolněnost
- své dovednosti využívá v komorní hře, případně hře v souboru
- hraje z paměti kratší hudební úsek

5. ročník

Žák:

- se orientuje ve violovém klíči
- využívá hru v první poloze a rozvíjí hru ve vyšších polohách s pomocí výměn

- používá hru détaché, legato a martelé
- uvědoměle tvoří tón
- uplatňuje smysl pro intonaci, dynamiku
- je schopen souhry s klavírem nebo jiným nástrojem

6. ročník

Žák:

- hraje stupnici dur a moll s přechodem do vyšších poloh
- zdokonaluje techniku levé ruky (intonace, vibrato, melodické ozdoby)
- je schopen intonační sebekontroly
- aplikuje dovednosti pravé ruky (détaché, legato, martelé) na vybraných skladbách
- předvede hru z paměti

7. ročník

Žák:

- ovládá hru v polohách
- zahraje stupnici dur nebo moll přes tři oktávy s příslušnými akordy
- využívá hru jednoduchých dvojhmatů
- uplatňuje hru složitějších smyků (staccato, spiccato)
- předvede hru z paměti na vybrané skladbě
- uplatňuje se v komorní nebo souborové hře

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zvládne základní přirozený postoj při hře na nástroj
- ovládá základní funkce pravé a levé ruky
- zahraje jednoduchou píseň (melodii) na jedné a dvou strunách v I. poloze
- používá základní smyky a jejich kombinace (détaché, legato, staccato)
- spojuje hru na nástroj se čtením notového zápisu
- je schopen intonační kontroly při hře a dovede rozeznat kvalitu tónu

I. ročník

Žák:

- zvládá plynulost výměn mezi zvolenými polohami a hru v tempově rychlejších pasážích
- tvoří zpěvný a kultivovaný tón
- využívá hry dvojhmatů
- je seznámen s obtížnějšími smyky skákavými a dovede vystihnout správné frázování a dynamiku skladby
- orientuje se v houslovém a violovém klíči
- své dovednosti uplatňuje v sólovém projevu a v komorní nebo souborové hře

II. ročník

Žák:

- ovládá hru ve vyšších polohách, plynulé výměny a je schopen přesnější intonační kontroly
- plně využívá kvalitu tónu, vibrato a jemné dynamické odstínění v interpretaci studovaných skladeb
- je schopen s pomocí učitele provést formální analýzu studované skladby a použít správné výrazové prostředky k její interpretaci
- dovede samostatně zhodnotit hudební nahrávky či koncertní výkony
- zapojuje se do komorní, souborové či orchestrální hry

III. ročník

Žák:

- je schopen ve spolupráci s učitelem aktivně se podílet na výběru skladeb a na jejich interpretaci
- umí vyjádřit svůj názor na poslechové nahrávky a živé umělecké výkony na koncertech
- orientuje se ve složitějších rytmických útvarech, správně intonuje a tvoří zpěvný tón
- se seznamuje i s obtížnými technickými prvky, které uplatňuje dle svých možností v interpretaci skladeb
- zodpovědně pracuje v komorních i orchestrálních souborech

IV. ročník

Žák:

- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a široké spektrum druhů smyků
- ovládá hru dvojmatů
- disponuje kvalitním a kultivovaným tónem a techniku pravé a levé ruky využívá k vyjádření studované skladby
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- je aktivní při výběru skladeb a je schopen o nich samostatně vyhledat informace
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (smyčcové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.8 Studijní zaměření HRA NA VIOLONCELLO (HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Violoncello patří k oblíbeným nástrojům již od 17. století. Zvukový rozsah nástroje je tak široký, že se uplatňuje jak v basových doprovodech, tak v sólových melodiích. Studium hry na violoncello dává žákům možnost seznámit se s hudbou různých stylů od klasiky až k jazzové a populární hudbě. Žáci se mohou zapojit do různých souborů a orchestrů ZUŠ, rodinných kapel nebo hudebních skupin.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na violoncello a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA VIOLONCELLO

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- pojmenuje základní části nástroje
- pojmenuje všechny struny violoncella
- předvede přirozené sezení u violoncella
- zvládne jednoduché rytmické cvičení se zapojením prázdných strun
- zahraje jednoduchou lidovou píseň pizzicato (*zabrkat*)
- zahraje hru arco (*smyčcem*) na prázdných strunách
- zahraje jednoduchý basový doprovod k lidové písni

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- pojmenuje jednotlivé stavební části nástroje
- předvede přirozené sezení u violoncella
- pojmenuje všechny struny violoncella
- zahraje pizzicato v základní poloze jednoduchou lidovou píseň
- dovede s využitím prázdných strun zopakovat po učiteli krátkou rytmickou frázi
- zahraje k jednoduché písni basový doprovod pizzicato
- zahraje hru arco na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- předvede přirozené sezení u violoncella a umí si špatné sezení sám opravit
- při hře jednoduchých písni využívá koordinace pohybu pravé a levé ruky
- hraje celým smyčcem i jeho částmi
- dovede zopakovat po učiteli krátkou melodickou frázi
- zahraje k jednoduché písni basový doprovod arco
- v zadaných skladbách se orientuje v notovém zápisu
- zahraje smyčcem v základní poloze jednoduchou lidovou píseň
- dovede rozlišit základní dynamické odstíny forte a piano

3. ročník

Žák:

- ovládá při hře přirozené držení těla a nástroje
- koordinuje pohyby pravé a levé ruky
- hraje celým smyčcem i jeho částí a tvoří poměrně kvalitní tón
- ovládá základní prstoklady ve výchozí poloze nástroje v kombinacích na více strunách
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit vhodnými výrazovými prostředky
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- uplatňuje se v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- zahraje smyčcem kombinaci smyků détaché a legato
- zahraje jednoduchou skladbu s využitím úzké a široké polohy
- při hře využívá základní dynamické odstíny (forte, mezzoforte, piano)
- zopakuje bez not po učiteli melodickou frázi
- zahraje složitější basový doprovod
- zahraje smyčcem lidovou píseň nebo umělou skladbu

5. ročník

Žák:

- zahraje kombinaci smyků détaché, legato a staccato
- zahraje skladbu s využitím úzké a široké polohy
- zahraje skladbu s využitím výměny polohy levé ruky
- při hře využívá základní dynamické a výrazové prostředky (ritardando, accelerando, akcent)
- zopakuje po učiteli bez not melodickou frázi
- zahraje basový doprovod pomocí akordických značek v notovém zápisu
- je schopný souhry s dalším nástrojem
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu

- zahraje lidové písně nebo umělé skladby rozlišných stylových období

6. ročník

Žák:

- sám si při hře opraví větší intonační nepřesnosti
- zahraje skladbu se zaměřením na střídání výměny poloh levé ruky
- při hře využívá základní dynamické odstíny způsobem crescendo a decrescendo
- zahraje basový doprovod k písni s využitím akordických tónů
- na dlouhých tónech zahraje vibrato
- samostatně nastuduje jednoduchou skladbu
- zahraje lidovou píseň nebo umělou skladbu s využitím dynamických odstínů a výrazových prostředků

7. ročník

Žák:

- zvládá kombinace různých smyků, používá dynamické a zvukově barevné odstíny
- dovede plynule přecházet z jedné polohy do druhé
- zvládá základní dvojhmaty
- u interpretované skladby dovede určit začátek a konec fráze, důležité tóny a základní členění skladby
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- zvládne samostatně nastudovat jednoduchou skladbu
- chápe specifika různých stylových období a žánrů
- uplatňuje se v různých hudebních seskupeních, komorních souborech nebo orchestrech

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zvládá kombinace různých smyků, používá dynamické a zvukově barevné odstíny
- vyjmenuje všechny stavební části nástroje
- zahraje lidovou píseň nebo umělou skladbu pizzicato i smyčcem
- orientuje se v notovém zápise
- zahraje k melodii basový doprovod
- zahraje kombinaci smyků détaché, legato, martelle a staccato
- používá úzkou i širokou polohu
- zahraje skladbu s výměnou polohy
- je schopen souhry s dalším nástrojem

I. ročník

Žák:

- při hře využívá kombinace různých smyků
- zahraje skladbu s využitím úzké a široké polohy
- zahraje skladbu s využitím výměny polohy levé ruky
- při hře využívá základní dynamické odstíny
- zahraje k melodii basový doprovod
- dovede si sám bez pomoci not najít a zahrát lidovou píseň
- je schopen souhry s dalším nástrojem

II. ročník

Žák:

- zahraje skladbu s využitím výměny polohy levé ruky, včetně palcové polohy
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- slovy popíše strukturu skladby a žánrově ji zařadí
- při hře využívá jemnější dynamické odstíny

- při hře používá vibrato
- doprovodí jednoduchou lidovou píseň pomocí základních harmonických funkcí

III. ročník

Žák:

- uplatňuje a zdokonaluje všechny osvojené druhy violoncellové techniky
- zahraje skladbu se zaměřením na palcovou polohu
- zahraje dvojhmaty
- při nácvičky skladby dovede samostatně zvolit vhodný prstoklad a smyky
- je přizpůsobivý při souhře a umí výrazově rozlišit doprovod od melodie
- umí v souhře ukázat nástup na začátku hry
- používá vhodné výrazové prostředky pro vyjádření charakteru skladby (dynamické odstíny, tempové změny apod.
- stylově správně interpretuje skladby romantické hudby

IV. ročník

Žák:

- ovládá celý rozsah violoncella
- dovede použít různé kontrastní styly smyků
- využívá celou škálu barev tónu nástroje a dynamiky
- aktivně si vybírá vlastní repertoár
- samostatně pracuje s kvalitou a barvou tónu
- umí kriticky posoudit svou hru
- stylově správně interpretuje skladby různých stylových období a žánrů
- popisuje a realizuje své hudební představy
- umí se plynule zapojit do komorní nebo orchestrální hry

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (smyčcové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.9 Studijní zaměření HRA NA KONTRABAS (HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Kontrabas je největším a nejhlubším nástrojem ze skupiny smyčcových nástrojů. Díky tomu má své nenahraditelné místo ve zvuku orchestru i komorních seskupení. Své uplatnění má téměř ve všech hudebních žánrech, a proto jsou dobří kontrabasisté vždy velmi žádaní. Již při základním zvládnutí techniky jsou žáci schopni doprovázet své spoluhráče, což během studia mohou stále zdokonalovat a dojít až ke hře sólové.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na kontrabas a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA KONTRABAS

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a ladění strun
- je schopen správného držení nástroje a smyčce
- zvládá hru smyčcem na prázdných strunách
- má správné postavení prstů levé ruky v základní poloze
- dodržuje délku not a pomlk

2. ročník

Žák:

- je schopen hry do I. polohy
- umí přecházet smyčcem mezi sousedními strunami
- zahraje stupnici G Dur v jedné oktávě
- zahraje jednoduchá rytmická a melodická cvičení
- zahraje jednoduchý doprovod písně
- orientuje se v basovém klíči

3. ročník

Žák:

- správně drží nástroj i smyčec vsedě i ve stoje
- dodržuje rytmus a základní dynamiku
- je schopen hry do II. polohy
- zahraje základní durové stupnice v rozsahu jedné oktávy
- je seznámen s akordovými značkami
- zahraje jednoduchou přednesovou skladbu s doprovodem

4. ročník

Žák:

- dokáže samostatně naladit nástroj
- zahraje kvintakord a jeho obraty k daným stupnicím
- ovládá výměny smyku a přechod mezi strunami
- orientuje se v notovém zápise v basovém klíči
- je seznámen s různými styly doprovodu
- používá dynamiku

5. ročník

Žák:

- zná základní mezníky ve vývoji kontrabasů
- hraje i mollové stupnice
- hraje septakordy k daným stupnicím
- hraje do III. polohy
- zvládá výměny poloh a přechod mezi strunami
- je schopen hry z listu
- hraje pizzicato i arco v rytmicky složitějších figurách

6. ročník

Žák:

- hraje do IV. polohy
- ovládá náročnější smykovou techniku (martelé, spiccato...)
- dokáže doprovodit píseň podle akordických značek
- zahraje přednesovou skladbu z paměti
- dokáže transponovat jednoduchý doprovod

7. ročník

Žák:

- hraje do V. polohy

- ovládá komplikovanější rytmická cvičení
- zahraje základní stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv
- je schopen samostatně vytvářet prstoklad
- dokáže samostatně vytvořit jednoduchý doprovod v daném stylu (lidová píseň, blues, latin, jazz...)
- využívá výrazových prostředků
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje
- správně drží nástroj
- umí samostatně naladit nástroj
- umí číst basový klíč
- zahraje základní stupnice v rozsahu jedné oktávy
- umí zahrát jednoduchý doprovod písně
- umí odposlouchat jednoduchou basovou linku

I. ročník

Žák:

- má správné a uvolněné držení nástroje i celého těla
- dokáže samostatně naladit nástroj
- hraje durové i mollové stupnice s akordy v rozsahu dvou oktáv
- hraje v I. palcové poloze
- je seznámen s přirozenými flažolety
- je seznámen s církevními stupnicemi a jejich použitím
- dokáže podle sluchu doprovodit jednoduchou píseň za pomoci základních harmonických funkcí
- zahraje jednoduché sólo na danou harmonii v rámci jím preferovaného stylu

II. ročník

Žák:

- je seznámen s ostatními stupnicemi a módy (zmenšená a chromatická stupnice, pentatoniky...)
- dokáže hrát dvojhlas v základních intervalech harmonicky i melodicky
- dokáže vhodně používat agogiky a dynamiky
- je schopen samostatného nastudování skladby
- je seznámen s principy improvizace
- je seznamován s orchestrálními party

III. ročník

Žák:

- dokáže používat a kombinovat základní techniky arco i pizzicato
- je schopen číst houslový a tenorový klíč
- dokáže zahrát z listu, s důrazem na rytmickou přesnost
- je seznámen s hrou umělých flažoletů
- dokáže zahrát doprovod walking bass v bluesové formě

IV. ročník

Žák:

- zná základní kontrabasovou literaturu a její autory

- zdokonaluje frázování v jím vybraném stylu
- samostatně nastuduje náročnější skladbu
- dokáže zapsat basovou linku jednoduché skladby z nahrávky
- dokáže zahrát jednoduchou melodii z houslového a tenorového klíče
- zná funkci a použití akordových značek
- zahraje vícevětou sólovou skladbu

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.10 Studijní zaměření HRA NA KLARINET (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Klarinet je mezi dřevěnými dechovými nástroji vývojově nejmladší, díky velkému tónovému rozsahu a charakteristickému tónu si ale brzy získal oblibu jak v sólovém projevu, tak v orchestrech a komorních souborech. Studium hry na klarinet vede k osvojení základů klarinetové hry v různých stylech a žánrech a získání hudebních schopností pro široké možnosti uplatnění.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na klarinet a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA KLARINET

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- má základní znalosti o nástroji, pojmenuje jeho jednotlivé díly
- zvládne postoj při hře, polohu prstů
- ovládá základy bráničního dýchání
- pracuje s tónem ve spodním rejstříku od g malého
- zahraje jednoduchou písničku podle not v možnostech svého rozsahu

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá základy hry - držení nástroje a nasazení tónu
- používá správné dýchání pro hru na dechové nástroje
- zahraje lidovou píseň nebo drobnou přednesovou skladbu
- prokáže samostatnost v péči o plátek

2. ročník

Žák:

- ovládá tenuto, legato a staccato
- je schopen hry podle základních dynamických označení
- dokáže zahrát v přefouknutém rejstříku
- hraje skladby v rozdílných tempech
- ovládá hru s doprovodným nástrojem
- podle sluchu opakuje jednoduchý motiv

3. ročník

Žák:

- prokáže znalost jednoduchých hudebních útvarů a jejich notového zápisu
- je schopen hrát vícehlasou skladbu s jinými nástroji
- používá crescendo a diminuendo jako dynamických prostředků přednesu
- při hře vyjadřuje rozdílné nálady skladeb
- interpretuje jednoduché skladby z paměti

4. ročník

Žák:

- samostatně pečuje o nástroj
- hraje v tónovém rozsahu po c3
- používá artikulační obměny - kombinace legato a staccato pro nácvik a provedení skladeb
- je schopen interpretace několikařádkové skladby

5. ročník

Žák:

- ovládá plynulé legatové vazby mezi rejstříky
- používá tónové akcenty jako výrazové prostředky
- zvládne pomocné hmaty pro chromatické pasáže skladeb
- je schopen rozlišit rozdílné tempo u vícevětých skladeb
- prokáže samostatnost ve vedení svého partu při hře s klavírním doprovodem

6. ročník

Žák:

- interpretuje rozsáhlejší skladbu, větu cyklické skladby
- samostatně nacvičí jednoduchou skladbu
- hraje skladby různých žánrů
- ovládá běžný tónový rozsah nástroje po d3
- umí hrát v dynamických odstínech
- používá základní agogiku, zejména zvolňování na konci skladby

7. ročník

Žák:

- disponuje jistým a vyrovnaným tónem v celém rozsahu
- dokáže zahrát vícevětou skladbu a odlišit charakter jednotlivých částí
- samostatně přizpůsobuje svou hru v komorním uskupení, zejména intonaci
- ovládá základní melodické ozdoby - příraz, nátryl, trylek
- umí transponovat z listu jednoduchou melodii z C ladění
- prokazuje smysl pro hudební frázi

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá dechovou techniku, tvoření a vedení tónu
- je schopen čtení notového záznamu z listu
- ovládá prstovou techniku v běžně používaných tóninách a tónovém rozsahu
- zahraje drobnou instruktivní skladbu
- při hře používá výrazové prostředky, jako je dynamika, agogika, akcentace a tempový plán skladby

I. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti, v celém rozsahu nástroje ovládá dechovou a hmatovou stránku hry, dynamické artikulační možnosti nástroje
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- v prstové technice zvládá šestnáctinový pohyb v jednodušších tóninách
- zapojuje se do souborů různého obsazení a žánrového zaměření
- zodpovědně spolupracuje v souboru na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb

II. ročník

Žák:

- orientuje se v notovém zápise skladby a je s ním schopen samostatně pracovat
- pracuje s tónem v závislosti na požadavcích fráze ve smyslu akcentace, zesilování a zeslabování
- orientuje se v melodických ozdobách a je schopen posoudit vkusnost jejich provedení

III. ročník

Žák:

- vytváří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- orientuje se v problematice péče o nástroj
- dokáže si sám vybrat vhodný plátek a provést jeho základní úpravu

IV. ročník

Žák:

- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb
- profiluje se podle svých preferencí, samostatně volí studované skladby
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, včetně dýchání frázování a výrazu při nácvičku a interpretaci hudby

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- prokáže samostatnost ve vedení svého partu
- je schopen přizpůsobit se ostatním hlasům po rytmické stránce
- dle svých schopností a dovedností dokáže hrát s doprovodem i v komorním souboru
- je schopen hry v kombinaci s nástroji jiných oddělení

6. - 7. ročník

Žák:

- je schopen samostatně korigovat intonaci vlastního nástroje v návaznosti na probíhající harmonii
- zvládne imitaci přednesu hudebních motivů z ostatních hlasů
- prokáže smysl pro souhru v pohyblivějších pasážích
- podle potřeby komorních souborů hraje i na jiné než základní nástroje, např. na tenorovou a basovou zobcovou flétnu

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- dokáže se spoluhráči vytvořit výrazový rámec přiměřeně obtížné skladby
- rozliší různé styly v interpretaci komorních skladeb
- podřídí zvukově barevnou stránku svého nástroje souboru
- přizpůsobí se ve způsobu tvoření tónu a jeho charakteristice

III. - IV. ročník

Žák:

- reaguje s jistotou na gesta vedoucího souboru nebo dirigenta
- je schopen samostatného vedení komorního souboru s méně zkušenými hráči včetně výběru skladeb dle svých individuálních schopností
- při hře respektuje dominantní a podřízené postavení hlasů v partituře
- prezentuje improvizální dovednosti za doprovodu souboru

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.11 Studijní zaměření HRA NA SAXOFON (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Saxofon je pro svou krásnou barvu tónu, která působí jako souznění tónu klarinetu a hoboje, velmi oblíben. Má široké uplatnění počínaje hrou v tanečních orchestrech, symfonických tělesech, přes nejrůznější komorní a jazzová seskupení až po hru sólovou. Studium hry na saxofon umožňuje žákům získat základy vzdělání a uplatnění v zájmové či profesionální činnosti, což je samozřejmě podmíněno talentem a individuálním snažením a zaujetím žáka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na saxofon a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA SAXOFON

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- umí nástroj složit, rozložit a uložit do pouzdra
- nasadí správně plátek na hubici
- dokáže si seřídít a nasadit popruhy na zavěšení nástroje
- předvede správný postoj, držení těla, rukou a prstů na klavírech

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládne tónový rozsah f1-c2
- využívá hru tónů tenuto
- zvládá hru vybraných lidových písní z paměti
- předvede jednoduchý dvojhlas s učitelem

2. ročník

Žák:

- zvládne tónový rozsah d1-g2
- ovládá hru tónů tenuto, legato, staccato na jednom tónu
- užívá hlubší nádech
- zahraje durovou stupnici ve dvou artikulacích
- umí tónický kvintakord v základním tvaru
- předvede dvojhlas s učitelem
- realizuje skladby s doprovodem
- zahraje z paměti lidovou píseň

3. ročník

Žák:

- zvládá tónový rozsah c1-c3
- předvede stupnici přes 2 oktávy, akord v základním tvaru
- interpretuje přednesovou skladbu s doprovodem z paměti
- provede souhru s jinými nástroji
- používá správné držení těla a nástroje, ovládá základní technické prvky hry
- vnímá náladu skladby, dokáže ji vyjádřit

4. ročník

Žák:

- zahraje durovou a mollovou stupnici a akordy s obraty
- předvede dynamickou škálu p, mf, f
- zvládne souhru s jinými nástroji
- využívá výběr i soudobých skladatelů

5. ročník

Žák:

- užívá hru legata, tenuta, staccata
- zvládá tónový rozsah b-f3 (fis3)
- používá základní agogiku
- realizuje souhru s jinými nástroji
- užívá výběr soudobých skladatelů

6. ročník

Žák:

- připraví souhru s jinými nástroji
- předvede různé způsoby nasazení
- ovládá jednoduchou transpozici
- je schopen sluchově kontrolovat svoji hru

7. ročník

Žák:

- hraje skladby různých stylů a žánrů
- využívá při hře všechny získané technické a výrazové prostředky
- používá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- samostatně nastuduje a zahraje přiměřeně obtížnou skladbu, podílí se na výběru repertoáru
- předvede souhru s jinými nástroji

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá manipulaci s nástrojem, jeho držení a správný postoj při hře
- ovládá dechovou techniku, tvoření a vedení tónu
- zahraje stupnice dur do 3#, 3b, T5, D7 i s obraty dle rozsahu nástroje
- používá hru tenuto, legato, staccato
- interpretuje skladby různých stylových období a orientuje se v nich

I. ročník

Žák:

- ovládá hru z listu na přiměřené úrovni
- vytváří souhru s jinými nástroji
- prezentuje výběr klasicistních i soudobých skladatelů

II. ročník

Žák:

- pracuje samostatně s dynamikou a vhodným výrazem skladeb v závislosti na žánru
- předvede náročnější etudy a technická cvičení
- uvede souhru s jinými nástroji

III. ročník

Žák:

- ovládá všechny stupnice mollové, pentatoniky, chromatickou stupnici
- prezentuje pokročilé etudy a technická cvičení
- prokáže samostatnost ve výběru plátku
- uplatní souhru s jinými nástroji

IV. ročník

- Žák:
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- vytváří si názor na interpretaci skladeb různých stylů a žánrů
- samostatně studuje skladby podle svých zájmů a preferencí
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího žánrového zaměření

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (dechové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.12 Studijní zaměření HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

(HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Zobcová flétna se řadí mezi nejoblíbenější a nejpočetněji zastoupené nástroje v rámci výuky na ZUŠ. Její předností je především zdánlivě snadná ovladatelnost, malé rozměry a také nízká pořizovací cena. Těžiště repertoáru zobcové flétny leží v hudbě barokní. V současné době však nástroj zažívá velkou renesanci a uplatňuje se v mnoha žánrech i v soudobé hudbě.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na zobcovou flétnu a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní a souborová hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje
- zvládne základní péči o nástroj
- zvládne postoj při hře, držení nástroje
- zvládne zahrát jednoduché hudební motivy

2. ročník

- zvládne nasazení tónu
- zvládne základy bráničního dýchání a vedení dechu
- zahraje jednoduchou skladbičku, lidovou píseň z not i z paměti
- dokáže hrát tenuto i legato

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládá postoj při hře, držení nástroje

- ovládá základy správného dýchání a nasazení tónu
- je schopen sluchové sebekontroly
- zahraje lidovou píseň nebo jednoduchou skladbičku z not, z paměti i s doprovodem
- rozlišuje hru tenuto, legato, silně, slabě, pomalu, rychle

2. ročník

Žák:

- dokáže hrát tenuto, staccato, legato
- je schopen hry podle základních dynamických a tempových označení
- podle svých individuálních schopností zahraje durové stupnice a tonické akordy do 3# i 3b
- zahraje jednoduché skladbičky v různých tempech i s doprovodem
- podle individuálních schopností dokáže hrát dvoj- i vícehlasé skladbičky a písně

3. ročník

Žák:

- má osvojen správný postoj držení nástroje a základy prstové a dechové techniky, ovládá i rozdílné způsoby nasazení tónu
- dokáže základními výrazovými prostředky vyjádřit náladu skladby
- podle sluchu zahraje jednoduchou melodii např. lidovou píseň
- dokáže hrát spolu s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- zahraje stupnice i tonické akordy do 4# i 4b
- podle individuálních schopností přejde na altový nástroj
- interpretuje skladby různých slohových období z not, případně z paměti
- podle individuálních schopností dokáže hrát s doprovodem i v komorním souboru
- zvládne hru základních melodických ozdob

5. ročník

Žák:

- podle svých individuálních schopností zahraje stupnice a akordy (tonické, dominantní a zmenšené), dur i moll do 4# i 4b
- interpretuje podle svých individuálních schopností skladby většího rozsahu - i několikavěté
- využívá výrazových prostředků (tempo, dynamika, agogika, frázování) k vyjádření nálady skladby, používá melodické ozdoby
- podle svých individuálních schopností se uplatňuje v komorních souborech různého složení

6. ročník

Žák:

- podle svých individuálních schopností zahraje stupnice dur i moll do 7# i 7b, T5, D7 a akord zmenšený na sedmém stupni
- využívá hudebních znalostí a dovedností získaných v předchozích ročnících
- podle svých individuálních schopností používá některé z moderních výrazových prostředků a hru z paměti
- podle potřeb komorních souborů hraje i na další nástroje skupiny zobcových fléten

7. ročník

Žák:

- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu s využitím všech dosud získaných znalostí a dovedností (dynamika, agogika, nasazení a kvalita tónu, frázování)
- interpretačně odlišuje různé styly a žánry, jednotlivé skladby dokáže samostatně nastudovat.
- dokáže transponovat jednoduchou melodii
- hraje v souborech a komorních uskupeních různého složení

II. STUPEŇ:

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá dechovou techniku, tvoření tónu a práci s tónem
- disponuje prstovou technikou v celém rozsahu nástroje
- používá základní výrazové prostředky (dynamika, frázování, agogika)
- interpretuje skladby různých slohových období

I. ročník

Žák:

- využívá všechny získané dovednosti a znalosti z I. stupně
- ovládá hru z listu na přiměřené úrovni
- dokáže samostatně navrhnout tvorbu dynamiky, frázování a použití melodických ozdob a interpretovat skladbu dle těchto úprav
- buduje repertoár skladeb různých stylů a žánrů a účastní se jejich výběru

II. ročník

Žák:

- dokáže vést vlastní korepetici (korepetitorovi dokáže úměrně svým schopnostem popsat, co kde potřebuje nebo cítí)
- v komorní hře dokáže se spoluhráči vytvořit výrazový rámec přiměřeně obtížné skladby

III. ročník

Žák:

- dokáže interpretovat technicky náročnější skladby s použitím běžných výrazových prostředků úměrně svým schopnostem
- dokáže dle svých schopností vytvořit vlastní interpretační způsob - např. u soudobých skladeb

IV. ročník

Žák:

- při přednesu skladeb využívá všech získaných interpretačních zkušeností a znalostí
- samostatně dokáže nastudovat skladbu a výrazovými prostředky vystihnout její náladu, toto své pojetí (i u skladeb různých stylů a žánrů) dokáže verbálně zdůvodnit
- při působení v komorních i jiných souborech nejrůznějšího složení a zaměření aktivně napomáhá kvalitě interpretace jednotlivých skladeb (zvuková vyváženost, výraz, nálada, kvalita tónu)
- svých interpretačních i posluchačských schopností využívá i při samostatném výběru a studování skladeb
- podle svých individuálních schopností je schopen výběru vhodných skladeb a samostatného vedení komorního souboru např. s mladšími spolužáky, jako přípravu pro další amatérské umělecké působení po ukončení studia na ZUŠ

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (dechové nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólóvý zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.13 Studijní zaměření HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Příčná flétna se svou stavbou a zvukovými vlastnostmi řadí mezi dřevěné dechové nástroje, ačkoli je v dnešní době vyráběna výhradně z kovů. Získala si svou oblibu, neboť její využití je velmi široké. Studium hry na příčnou flétnu získávají žáci možnost uplatnění buďto zájmové nebo profesionální. Flétnisté mohou vyniknout v sólovém projevu či komorní hře, tento nástroj je také tradičně zastoupen ve všech symfonických a dechových orchestrech, komorních seskupeních a v kapelách různých stylů a žánrů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na příčnou flétnu a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj
- je schopen popsat části nástroje
- zvládne postoj a držení nástroje
- používá základy žeberně-bráničního dýchání a vedení dechu
- dle svých schopností tvoří nátisk

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- tvoří nátisk
- zvládá nasazení tónu pouze proudem dechu a nasazení na T
- pomocí prstových cvičení zlepšuje techniku hry
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise

- je schopen zahrát lidovou píseň podle sluchu
- účastní se souhry s dalším nástrojem

2. ročník

Žák:

- kontroluje si uvolněný postoj při hře a správné držení nástroje
- tvoří a poslouchá kvalitu a barvu tónu, pracuje na požadovaném ovládnutí proudu vzduchu v návaznosti na dechovou frázi
- zvětšuje rozsah hry
- zvládá artikulace: tenuto, legato
- je schopen zahrát jednoduchou skladbu z paměti

3. ročník

Žák:

- pracuje na ovládnutí dechové techniky a prodloužení dechové fráze
- využívá základní druhy artikulace a je schopen její kombinace ve skladbě
- zahraje podle svých individuálních schopností z paměti jednoduchou skladbu
- je schopen vyjádřit charakter skladby
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- dle svých schopností se uplatňuje v souhře s dalším nástrojem
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise

4. ročník

Žák:

- ovládá správný postoj a držení nástroje, je si vědom jeho vlivu na prstovou a dechovou techniku
- tvoří a poslouchá tón v širší dynamické škále v návaznosti na dechovou techniku a intonační čistotu hry
- pracuje s různými druhy artikulace a snaží se o zrychlení práce jazyka v návaznosti na prstovou techniku
- zahraje skladbu z paměti
- uplatňuje se v souborové hře

5. ročník

Žák:

- je schopen samostatné kontroly správného postoje a držení nástroje
- při hře kontroluje vytvořený tón a je schopen kritického úsudku o jeho kvalitě
- je schopen doladit se ke klavíru nebo dalšímu melodickému nástroji
- zná základní melodické ozdoby a je schopen je použít ve skladbě
- snaží se o dynamické rozdíly úměrně svým schopnostem
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

6. ročník

Žák:

- disponuje kvalitním tónem ve všech polohách nástroje
- je schopen se sám naladit při hře s klavírem
- dynamickou škálu používá v celém rozsahu nástroje úměrně svým schopnostem a vhodným způsobem k charakteru skladby
- zdokonaluje prstovou a dechovou techniku
- zvládá sebekontrolu
- je schopen spolupráce v komorní nebo souborové hře

7. ročník

Žák:

- na základě svých schopností dokáže vytvořit zvučný flétnový tón v různých dynamických odstínech a umí použít vibrato

- spolupracuje při výběru repertoáru
- hraje dvojité staccato
- všímá si tempového rozlišení a agogiky ve skladbě
- použije vhodné výrazové prostředky při přednesu skladby
- úměrně svým schopnostem ovládá elementární transpozici
- uplatňuje se v komorních, souborových nebo orchestrálních seskupeních

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák

- disponuje kvalitním tónem v celém rozsahu nástroje
- zvládá dechovou techniku
- používá dynamiku
- používá výrazové prostředky a orientuje se v základních melodických ozdobách
- umí se doladit a přizpůsobit ostatním nástrojům v komorní nebo souborové hře

I. ročník

Žák:

- hraje zvučným tónem
- orientuje se v notovém zápise
- je schopen samostatné práce s jednoduchými melodickými ozdobami
- ovládá zrychlené dvojitého staccato a prstovou techniku v celém rozsahu nástroje
- při hře pracuje samostatně s dynamikou a vhodným výrazem skladeb v závislosti na stylovém období

II. ročník

Žák:

- při hře samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností zapojit tyto prostředky do své hry na nástroj - např. glisando, frulato
- vyhledává skladby podle svého vlastního výběru
- sám pracuje na výrazu skladby a dokáže vyjádřit své představy na základě získaných znalostí a dovedností

III. ročník

Žák:

- hraje zvučným tónem a zvládá doladění k jiným nástrojům a spolupracuje na vytváření jejich společného souznění
- hraje skladby různých stylových období a je schopen jim dát odpovídající výraz
- je technicky i výrazově zdatný
- je schopen hrát z listu
- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje

IV. ročník

Žák:

- je schopen samostatného studia nových skladeb
- ovládá dýchání, frázování při nácivku a interpretaci skladby
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.14 Studijní zaměření HRA NA FAGOT (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Fagot, jehož název pochází z italského „il fagotto“ a v překladu znamená svazeček, otýpka, vznikl v polovině 16. století v italské Ferrare. Jeho velký tónový rozsah (3,5 oktávy), magické výšky, podmanivě medový střední rejstřík i syté basové tóny jej předurčují k sólové, komorní a orchestrální hře. Byl a je oblíbeným nástrojem mnoha světových skladatelů. Studium hry na fagot vede k osvojení základů hry na tento nástroj v různých stylech a žánrech a získání hudebních schopností pro praktické možnosti uplatnění.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na fagot a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA FAGOT

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- umí nástroj složit, rozložit a uložit do pouzdra
- nasadí správně strojek na eso
- dokáže si seřídít a nasadit popruhy na zavěšení nástroje
- používá správný postoj, držení těla, rukou a prstů na dírkách a klapkách
- zahraje noty c, d, e, f

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- používá žebně-brániční dýchání, které neustále procvičuje a rozšiřuje
- uplatňuje správnou funkci jazyka při nasazení, průběhu a ukončení tónu
- ovládá teorii nátisku a posléze pod dohledem prakticky provádí před zrcadlem

- hraje dlouhé tóny, čímž si zdokonaluje jeho kvalitu a zároveň si upevňuje nátisk
- hraje staccato na opakovaných tónech a též hru v legatu
- hraje intonačně čistě (v rámci možnosti)
- čte v basovém klíči a používá hmaty probíraných tónů
- hraje v rozsahu F-f
- používá tři dynamická rozlišení: piano, mezzoforte, forte
- prokáže maximální uvolněnost

2. ročník

Žák:

- prokáže zlepšenou kvalitu tónu
- prohlubuje velikost a hloubku nádechů
- ovládá čtení v basovém klíči
- hraje v rozsahu Es-gis
- hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách tenuto, legato a staccato
- se svým učitelem hraje jednoduchá dueta

3. ročník

Žák:

- prokáže zlepšenou kvalitu tónu a jistotu nasazení
- používá oktávové klapky
- předvede hru v rozsahu C-C¹
- zvládne tečkovaný rytmus a synkopu
- hraje s větším dynamickým rozlišením
- předvede hru z listu
- uplatní se v souhře s jiným nástrojem
- hodnotí výkon svůj a svých spolužáků
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- zahraje jednoduchou melodii z paměti či podle sluchu
- vnímá náladu skladby, dovede ji vyjádřit

4. ročník

Žák:

- předvede nasazení v pianu, hladkost legatové hry
- zahraje z tenorového klíče
- prokáže zvýšené technické a výrazové schopnosti
- hraje v rozsahu kontra B-F¹
- poslouchá, vnímá a koriguje svoji hru
- objektivně hodnotí svoji hru

5. ročník

Žák:

- disponuje krásným fagotovým tónem, ve všech polohách vyrovnaným a posazeným na dechu
- čte i hraje z tenorového klíče v poněkud rychlejším tempu
- hraje v rychlejším tempu jak legatovou tak staccatovou hru s ohledem na součinnost jazyka a prstové techniky
- používá některé melodické ozdoby (opora, příraz, nátryl a mordent)
- hraje v rozsahu kontra B-B¹
- zhodnotí hru svou i svých spolužáků

6. ročník

Žák:

- prokáže kultivaci projevu a zrychlování staccato

- předvede pokročilejší hru z tenorového klíče
- ovládá frázování a artikulaci v barokní i klasicistní hudbě
- hraje v rozsahu po C²
- hodnotí hudební výkony své i jiných hráčů, diskutuje se svým pedagogem

7. ročník

Žák:

- využívá nabyté dovednosti a vědomosti (stupnice, akordy)
- hraje v rozsahu po D²
- disponuje krásným a širokým tónem, vyrovnanou technikou, širokým rozpětím dynamiky, rychlostí staccata, uplatněním agogiky, intonační čistotou
- předvede hru s vyrovnanou rozumovou a emocionální složkou
- hraje s jistotou z basového i tenorového klíče
- hodnotí svoji hru, svých spolužáků, ale i nahrávek a koncertních vystoupení
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- uplatňuje se v komorní a souborové hře

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- pojmenuje a složí jednotlivé části nástroje
- ovládá hru na fagot podle svých možností od nejjednodušší po obtížnější technickou, rytmickou, dynamickou a výrazovou úroveň
- hraje intonačně čistě s jistotou v nasazení a správnou dechovou technikou
- prohlubuje návyk ke hře na fagot pravidelným nácvikem

II. STUPEŇ

I. ročník

Žák:

- ovládá pomocné a trilkové hmaty a jejich využití
- při hře rozvíjí intonační jistotu v celé dynamické škále
- využívá znalosti melodických ozdob
- zvětšuje výrazové možnosti své hry

II. ročník

Žák:

- ovládá orientaci v notovém zápise a samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, dýchání, frázování a výrazu
- dle svých schopností hraje z listu
- předvede kultivovanou hru zaměřenou na barvu a kvalitu tónu
- prokáže znalosti o nástrojové mechanice a popíše základní péči o nástroj

III. ročník

Žák:

- uplatňuje se v komorních, souborových a orchestrálních seskupeních
- zformuluje a interpretuje svůj názor na různá stylová období i žánry
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí přičemž využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností
- umí seřídít a upravit strojek

IV. ročník

Žák:

- uplatňuje získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje

- samostatně vyhledává skladby dle svého vkusu a dokáže je samostatně nastudovat
- prokáže spolupráci v souboru různorodého obsazení, žánrového zaměření a aktivně se účastní na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- připraví samostatně svůj absolventský koncert nebo recitál

Studium pro dospělé (*výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně*)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.15 Studijní zaměření HRA NA TRUBKU (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Trubka je jedním z nejčastěji používaných dechových žesťových nástrojů a je z nich v nejvyšším zvukovém rejstříku. Má lesklý průrazný tón. Dříve byla užívána jako nástroj signální - zahájení boje či různých slavnostních příležitostí. Dnes má široké uplatnění prakticky ve všech hudebních žánrech, především jako nástroj sólový a orchestrální. Studium hry na trubku získá žák základy hudebního vzdělání a možnost uplatnění v zájmové nebo profesionální rovině.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na trubku a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA TRUBKU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen popsat části nástroje, mechaniku
- využívá co nehlubší nádech směrem do bránice s následným výdechem
- s nátrubkem v levé ruce zvládá bzučení ve vyšší a nižší frekvenci pomocí rtů
- dokáže podle poslechu rozlišit jednoduché písně a skladby rychlé nebo pomalé, veselé nebo smutné

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje, mechaniku
- užívá hlubší nádech s plynulejším výdechem
- ovládá správný postoj při hře a držení nástroje
- správně nasazuje nátrubek na rty
- je schopen bzučet na nátrubek ve větším rozsahu
- hraje v rozsahu c1-g1

- zahraje jednoduché lidové písně s doprovodem klavír

2. ročník

Žák:

- ovládá žebro-brániční nádech a postupně prodlužuje délku hraného tónu
- uplatňuje konkrétní nasazení tónu v dané poloze - TÓ, TÁ
- užívá celý dosažený rozsah c1-b1
- orientuje se ve výšce a délce v notovém zápisu
- zahraje tenuto a legato v celých, půlových a čtvrtkových hodnotách
- používá dynamické odstínění slabě - silně
- dokáže zahrát durové stupnice s akordem T5 po třech v daném rozsahu
- je schopen hrát jednoduché skladby z paměti s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu b-e2
- správně vydechuje a nadechuje
- předvede dobré nasazení a ukončení tónu
- je schopen sluchově kontrolovat vlastní hru
- ovládá tři dynamické odstíny - piano, mezzoforte, forte
- zahraje vydržované tóny s crescendem a decrescendem
- zvládá přednesové skladby a lidové písně z paměti s doprovodem klavíru
- je schopen vnímat spoluhráče - např. v duu
- vnímá náladu skladby a umí ji vyjádřit

4. ročník

Žák:

- uplatňuje správné dýchání
- zahraje v rozsahu dle možností a-fis2
- užívá hry tenuto, legato a staccato
- chápe rozdíl mezi triolou a tečkovaným rytmem
- dokáže zahrát stupnice a akordy do 4# a 4b a chromatickou řadu v legatu
- zvládá retní vazby a hru intervalů v legatu
- orientuje se ve snadnějších skladbách barokních, romantických nebo současných mistrů s doprovodem klavíru
- je schopen ohodnotit svůj výkon

5. ročník

Žák:

- při hře staccato používá šestnáctinové hodnoty
- tvoří odlišnější dynamické odstíny hry
- hraje v rozsahu as-g2
- je schopen transponovat do tóniny in C
- si dokáže rozvrhnout použití nádechu na přídech, malý nádech, velký nádech
- samostatně naladí nástroj
- užívá základních melodických ozdob - příraz, nátryl, obal
- předvede durové a mollové stupnice v šestnáctinových hodnotách
- zahraje akordy ke hraným stupnicím T5, po čtyřech
- uplatňuje v přednesových skladbách sordinu

6. ročník

Žák:

- ovládá brániční dýchání
- propojuje představivost s tvorbou melodického frázování

- dokáže zahrát tenuto, legato, staccato, portamento
- se pohybuje dle nátiskových schopností v rozsahu g-gis2
- předvede při hře dynamickou škálu pp - f
- používá akcent, sforzato
- uplatňuje hru otevřeně a bouché - cpaní
- orientuje se v souborové hře

7. ročník

Žák:

- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- uplatňuje dynamiku pp-ff
- zahraje tóny v rozsahu fis-a2
- ovládá všechny užívané melodické ozdoby
- zahraje durové a mollové stupnice do 6# a 6b, umí zahrát celotónové stupnice
- dokáže zahrát k dané stupnici akordy T5 a D7
- orientuje se v interpretaci skladeb různých stylových období
- předvede z paměti samostatně nastudované přednesové skladby
- je schopen hrát v orchestru

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá správný postoj při hře a držení nástroje
- správně vydechuje a nadechuje
- se pohybuje dle nátiskových schopností v rozsahu c1-g2
- dokáže zahrát durové a mollové stupnice
- používá hru tenuto, legato, staccato
- při interpretaci skladeb se orientuje v daných stylových obdobích

I. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny získané znalosti a dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- je účasten při výběru repertoáru
- je schopen pracovat s kvalitou tónu
- zahraje akordy T5, D7 v legatových obratech
- zvládá hru z listu

II. ročník

Žák:

- dokáže využít znalosti o stylu a výrazu hrané skladby
- je vybaven technickou vyspělostí dle svých individuálních možností
- zahraje v rozsahu fis-b2
- zvládá hru zmenšených akordů ke hraným stupnicím
- je schopen transpozice do tóniny in F
- buduje repertoár různých stylů a žánrů
- objektivně zhodnotí svůj výkon

III. ročník

Žák:

- sám navrhuje tvorbu dynamiky
- dokáže správně vystavět hudební frázi
- zahraje zvětšené akordy ke stupnicím
- zvládá samostatně pracovat s klavírním doprovodem dle svých možností

- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

IV. ročník

Žák:

- samostatně nastuduje zadanou látku
- je schopen samostatně řešit nástrojovou techniku
- dokáže zahrát všechny stupnice dur, moll, celotónové a chromatickou řadu v rychlejších tempech
- ovládá hru všech používaných transpozic
- se orientuje v interpretaci různých stylů a žánrů
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.16 Studijní zaměření HRA NA BASKŘÍDLOVKU (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Baskřídlovka je trubkovitý žesťový nástroj. Je oválně stočena, takže vypadá jako malá tuba. Nejčastěji je laděna v B. Dělí se na dva typy: Tenor a Baryton (eufonium). Baskřídlovka je nástrojem příbuzným trombonu. Ve výuce ji lze využít také v případech, kdy žák nedosahuje požadovaných fyzických dispozic ke hře na trombon. Toto je umožněno především díky strojívu, které při hře nevyžaduje natolik vyvinuté paže jako snížcová technika trombonu. Baskřídlovka má jemný, líbivý zvuk a uplatnění nachází převážně v souborové hře. Má nezastupitelné místo v dechových orchestrech, ať už malých či velkých. Velmi zřídka se uplatňuje jako nástroj sólový.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na baskřídlovku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na baskřídlovku a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA BASKŘÍDLOVKU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- popíše části nástroje a jak s nástrojem zacházet
- popíše techniku správného dýchání a tvoření tónu
- dle svých individuálních možností ovládá základní návyky a dovednosti (držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem)
- rozumí základním hudebním pojmům (zvuk, výška a délka tónu, nota, klíč, osnova, takt)
- umí vytleskat rytmus
- čte noty a dodržuje správný rytmus
- zahraje vybrané lidové písně nebo jednoduché přednesové skladby

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- umí popsat části nástroje a jak s nástrojem zacházet (péče o nástroj, hygiena)
- dokáže se orientovat v základních rytmických hodnotách
- dbá na uvolněný postoj při hře a správné držení nástroje
- dbá na správné nasazování nátrubku na rty
- zvládá základy správného dýchání a funkci jazyka při tvoření tónu
- zvládá nasazení a vydržování dlouhých tónů
- osvojil si přesné nasazení a zakončení tónu
- dle svých individuálních schopností hraje stupnice s b a jednoduché etudy
- dokáže zahrát jednoduchou píseň nebo jednoduchou skladbu

2. ročník

Žák:

- dokáže si uvědomit a dbá na základní dovednosti (správný postoj při hře, držení nástroje)
- dokáže s ohledem na svoji fyzickou vyspělost využít bráničního dýchání
- dbá na kvalitu tónu
- je schopen rytmické kontroly
- je schopen hry v dynamických odstínech (p - f)
- rozliší tempová označení, tóninu, takt i předznamenání
- je schopen hry v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- dle svých individuálních technických možností zvládá hru durových stupnic do 4 b
- zahraje zpaměti jednoduchou skladbu
- má snahu o technicky a výrazově hlubší hudební projev

3. ročník

Žák:

- umí správně držet nástroj, dodržuje správný postoj při hře
- má fixovány správné dechové návyky
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- dbá na lehkost a uvolněnost od nádechu až po dokončení fráze
- dle svých individuálních dispozic omezuje tlak nátrubku na rty
- vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo – decrescendo)
- dle svých individuálních možností hraje durové stupnice do 4 b a 4 # a jejich tónické kvintakordy
- dle svých individuálních dispozic zvládá hru legato a staccato
- zahraje jednoduchou melodii podle sluchu
- zahraje zpaměti jednoduchou skladbu
- zvládá hru jednoduchých přednesových skladeb s doprovodem klavíru
- podle svých schopností a dovedností zvládá souhru s druhým nástrojem

4. ročník

Žák:

- při rozehrání užívá dechových a nátiskových cvičení
- zvládá základy retního legáta ve střední poloze nástroje
- popíše a při hře využívá správnou funkci bránice a břišních svalů
- dbá na kvalitu tónu
- je schopen hry v rychlejším tempu
- kombinuje legato a staccato
- hraje s využitím dynamického odstínění (pp – ff, crescendo – decrescendo)
- umí zahrát lehká cvičení, zaměřená na zdokonalení nátisku a přiměřeně náročné přednesové skladby i s doprovodem

- zvládá základy hry z basového klíče
- dokáže zahrát durové i mollové stupnice do 4 # a 4 b a jejich akordy v obratech a v artikulacích v rozsahu přiměřeném svému věku a nátiskovým dispozicím
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v komorních nebo souborových uskupeních
- dokáže elementárně zhodnotit svůj výkon

5. ročník

Žák:

- zvládá hru ve větším tónovém rozsahu
- dbá na správnou intonaci a kvalitu tónu
- ovládá nátisková cvičení
- omezuje tlak nátrubku na rty
- je schopen praktikovat dynamické odstíny ve skladbě
- dokáže se orientovat v jednoduchém notovém zápisu a tento zahrát z listu
- umí interpretovat lehké skladby s doprovodným nástrojem a orientuje se v souhře s jiným nástrojem
- hraje durové i mollové stupnice do 4 b a 4 # a jejich tónické kvintakordy v rozsahu dvou oktáv v odpovídajícím tempu
- dle svých individuálních možností zvládá hru z basového klíče
- hraje technicky náročnější skladby v rychlejším tempu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- umí zhodnotit svůj výkon a porovnat ho s ostatními

6. ročník

Žák:

- zvládá hru s větší intonační jistotou a dynamickými odlišnostmi
- dle svých individuálních schopností zvládá retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- hraje v rychlejším tempu
- vydrží tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo – decrescendo)
- rozlišuje měkké a ostré nasazení tónu
- při hře aplikuje agogiku
- zvládá hru z basového i houslového klíče
- hraje durové i mollové stupnice s b a # s akordy v rozsahu dvou oktáv
- ovládá elementární transpozice úměrně svým schopnostem
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z paměti
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- uplatňuje se v souborových uskupeních
- umí zhodnotit svůj výkon a porovnat ho s ostatními

7. ročník

Žák:

- umí používat při hře všechny dosud získané dovednosti, zkušenosti a znalosti
- dokáže samostatně naladit svůj nástroj
- umí dodržovat dynamická, tempová a výrazová označení ve prospěch hrané skladby
- hraje všechny durové i mollové stupnice s b a # včetně akordů v rozsahu dvou oktáv
- při čtení not odlišuje melodické frázování
- ovládá hru v basovém stejně jako v houslovém klíči
- je schopen samostatně nastudovat skladbu přiměřené obtížnosti
- samostatně ladí s dalším či doprovodným nástrojem
- transponuje úměrně svým schopnostem
- je schopen podle svého individuálního hudebního vývoje rozlišit výrazové prostředky různých stylových období a žánrů
- je schopen samostatného výběru přednesové skladby různých hudebních žánrů a obtížností dle svých možností a schopností

- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- samostatně pracuje s kvalitou tónů
- je schopen objektivního zhodnocení vlastního výkonu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá správné držení těla a držení nástroje
- správně vydechuje a nadechuje
- se pohybuje dle nátiskových schopností v rozsahu: tenor c1 - g2, baryton B - f1
- dokáže zahrát durové a mollové stupnice
- ovládá hru-legato, staccato, tenuto
- při interpretaci skladeb se orientuje v daných obdobích

I. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dle schopností zvyšuje tónový rozsah
- samostatně se orientuje v notovém zápise
- hraje z listu i z paměti
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu, barevnost nástroje
- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit drobné technické problémy spojené s nástrojem
- Interpretuje skladby různých období, ve kterých se orientuje

II. ročník

Žák:

- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou
- dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází
- upevnil a zdokonalil své nátiskové schopnosti (hru legato apod.)
- zvládá hru dvojitého staccata (slabiky t, k) na elementární úrovni
- je schopen samostatně nastudovat skladbu přiměřeně obtížnosti
- svůj oblíbený styl a žánr uplatní při výběru hudebního repertoáru
- při nastudování skladby využívá všech dostupných médií

III. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- dle svých individuálních dispozic ovládá melodické ozdoby
- dle svých individuálních dispozic zvládá hru dvojitého staccata (slabiky t, k)
- zahraje z paměti náročnější skladbu
- hraje z listu podle svých individuálních schopností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou

IV. ročník

Žák:

- samostatně studuje zadanou látku
- dokáže zahrát všechny stupnice dur a moll
- pohybuje se v tónovém rozsahu: tenor c1 - c3, baryton B - b1
- interpretuje z paměti náročnější skladby
- se profiluje podle svých zájmů a preferencí

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*smyčcové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.17 Studijní zaměření HRA NA LESNÍ ROH (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Lesní roh je pro svou specifickou krásnou barvu tónu, která je nejbližší lidskému hlasu, velmi oblíben, protože jako jeden z mála se zvukově nejlépe pojí s ostatními nástroji. Ovládnutí tohoto dechového žesťového nástroje patří k jednomu z nejobtížnějších. Má velmi široké uplatnění počínaje hrou v orchestrech přes nejrůznější komorní ansámby až po hru sólovou. Studium hry na lesní roh umožňuje žákům získat základy vzdělání a uplatnění v zájmové či profesionální činnosti, což je samozřejmě podmíněno schopnostmi, dovednostmi a pílí žáka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na lesní roh a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA LESNÍ ROH

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- umí popsat části nástroje
- provede co nejhlubší nádech směrem do bránice s následným výdechem
- uchopí nátrubek do levé ruky a vyluzuje bzučení ve vyšší a nižší frekvenci pomocí rtů
- rozliší dle poslechu jednoduché písně a skladby rychlé nebo pomalé, veselé nebo smutné

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- stručně popíše historii nástroje a jeho uplatnění v současné době
- uplatňuje hlubší nádech s plynulejším výdechem
- je schopen správně sedět - stát při hře a držet nástroj
- umí správně nasadit nátrubek na rty
- používá bzučení na nátrubek ve větším rozsahu

- předvede na základě představivosti tvorbu tónu dané výšky
- hraje v rozsahu b-g1
- orientuje se ve hře na F nástroj
- zahraje základní tóny tenuto, dle svých možností
- zvládá jednoduché lidové písně s doprovodem klavíru

2. ročník

Žák:

- používá žebro-brániční nádech a postupně prodlužuje délku hraného tónu
- předvede konkrétní nasazení tónu v dané poloze - TÓ, TÁ
- hraje v celém dosaženém rozsahu g-c2
- orientuje se ve výšce a délce v notovém zápisu
- tvoří tóny na přirozené alikvotní řadě v F ladění
- zvládá hru tenuto a legato v celých, půlových a čtvrtových hodnotách
- uplatňuje dynamické odstínění slabě - silně
- je schopen zahrát durové stupnice s akordem T5 po třech v daném rozsahu
- zahraje jednoduché skladby z paměti s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu f-e2
- správně vydechuje a nadechuje
- dobře tvoří a ukončuje tón
- sluchově kontroluje vlastní hru
- umí tři dynamické odstíny - piano, mezzoforte, forte
- předvede vydržované tóny v dynamických odstínech crescendo a decrescendo
- hraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b a T5 s obraty po třech v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách
- transponuje do Es horny
- zahraje náročnější přednesové skladby a lidové písně z paměti s doprovodem klavíru
- dokáže hrát v duu
- vnímá náladu skladby a umí ji vyjádřit

4. ročník

Žák:

- ovládá správné dýchání
- hraje v rozsahu dle možností d-f2
- zvládá hru tenuto a legato, používá i hru staccato
- ovládá hru triol a tečkovaného rytmu
- umí zahrát stupnice a akordy do 4# a 4b a chromatickou řadu v legatu
- předvede retní vazby a hru intervalů v legatu
- užívá transpozici do E horny
- je schopen ohodnotit svůj výkon
- hraje snadnější skladby psané pro lesní roh s doprovodem klavíru
- je schopen vnímat spoluhráče

5. ročník

Žák:

- tvoří odlišnější dynamické odstíny hry
- při hře staccato používá šestnáctinové hodnoty
- umí si rozvrhnout použití nádechu na příděch, malý nádech, velký nádech
- má rozsah c-g2
- používá nástroj F/B ladění

- umí samostatně naladit nástroj
- ovládá základní melodické ozdoby - příraz, nátryl, obal
- zahraje durové a mollové stupnice v šestnáctinových hodnotách
- předvede akordy ke hraným stupnicím T5, po čtyřech
- uplatňuje transpozici do D horny
- používá v přednesových skladbách sordinu

6. ročník

Žák:

- zvládá brániční dýchání
- tvoří melodické frázování
- hraje tenuto, legato, staccato, portamento
- zahraje dle nátiskových schopností v rozsahu B-a2
- používá při hře dynamickou škálu pp-f
- předvede akcent, sforzato
- dokáže transponovat do C horny
- umí použít hru otevřeně a bouché - cpaní
- je schopen hrát v triu

7. ročník

Žák:

- předvede tóny v rozsahu A-b2
- užívá dynamiku pp-ff
- ovládá všechny užívané melodické ozdoby
- dokáže zahrát durové a mollové stupnice do 6# a 6b, umí zahrát celotónové stupnice
- zahraje k dané stupnici akordy T5 a D7
- používá transpozici do G horny
- je schopen interpretace skladeb různých stylových období
- zahraje z paměti samostatně nastudované vybrané přednesové skladby
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- orientuje se při hře v kvartetu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen správně stát při hře a držet nástroj
- uplatňuje hlubší nádech s plynulým výdechem
- se pohybuje dle nátiskových schopností v rozsahu g-e2
- dokáže zahrát durové a mollové stupnice
- zvládá hru tenuto, legato, staccato
- orientuje se ve skladbách různých stylových období

I. ročník

Žák:

- využívá všechny získané znalosti a dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- ovládá hru z listu na přiměřené úrovni
- dokáže pracovat s kvalitou tónu
- zahraje akordy T5, D7 v legatových obrazech
- se podílí na výběru repertoáru

II. ročník

Žák:

- je vybaven technickou vyspělostí dle svých individuálních možností

- buduje repertoár různých stylů a žánrů
- využívá znalosti o stylu a výrazu hrané skladby
- zvládá hru zmenšených akordů ke hraným stupnicím
- objektivně zhodnotí svůj výkon
- dokáže vnímat hru v jiném než pouze žesťovém uskupení

III. ročník

Žák:

- umí využít interpretační a posluchačské zkušenosti
- dokáže samostatně navrhnout tvorbu dynamiky
- správně vystaví hudební frázi
- ovládá hru zvětšených akordů ke stupnicím
- samostatně pracuje s klavírním doprovodem, dle svých možností
- se zapojuje do komorní, souborové nebo orchestrální hry

IV. ročník

Žák:

- je schopen samostatného studia zadané látky
- samostatně řeší nástrojovou techniku
- zahraje všechny stupnice dur, moll, celotónové a chromatickou řadu v rychlejších tempech
- zvládá hru všech používaných transpozic
- se interpretačně orientuje v různých stylech a žánrech
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.18 Studijní zaměření HRA NA TROMBON (HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Trombon je žesťový hudební nástroj, má temný až sametový tón. Pravděpodobně se poprvé objevil kolem roku 1450 v Belgii. Trombon má široké uplatnění ve všech hudebních žánrech, jednak jako sólový ale i doprovodný nástroj. Využíván je v orchestrech i menších komorních seskupeních.

Během výuky se žák postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje v sólové, komorní nebo souborové hře.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trombon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na trombon a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA TROMBON

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen popsat části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- dbá na řádný a uvolněný postoj při hře
- dodržuje správné držení nástroje
- správně nasazuje a ukončuje tón
- orientuje se ve čtvrtřových taktech, zná délky not a pomlk (celá, půlová, čtvrtřová)

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje

- dbá na správné držení těla a nástroje
- ovládá dechovou techniku
- zvládá nasazení a ukončení tónu
- orientuje se ve čtvrtkových taktech, zná délky not a pomlk (celá, půlová, čtvrtková)
- čte notový zápis v basovém klíči
- zahraje jednoduché lidové písně s doprovodem klavíru

2. ročník

Žák:

- ovládá uvolněný postoj a správné držení nástroje
- uplatňuje konkrétní nasazení tónu
- užívá základní hudební a dechovou frázi
- používá dynamické odstínění slabě - silně
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti s doprovodem klavíru

3. ročník

Žák:

- správně nadechuje a vydechuje
- sluchově kontroluje vlastní hru
- reaguje na tempová a dynamická označení: p, mf, f
- zapojuje se do hry s dalším nástrojem
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

4. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu B - d
- užívá hru legato, tenuto, staccato
- zvládá retní vazby
- hraje skladby s doprovodem jiného nástroje
- je schopen ohodnotit svůj výkon

5. ročník

Žák:

- tvoří odlišnější dynamické rozdíly
- předvede akordy ke hraným stupnicím T5
- využívá veškeré získané technické znalosti a dovednosti k tvoření kvalitního tónu
- využívá agogiku, správně frázuje
- při hře staccato používá šestnáctinové noty
- používá ve skladbách sordinu

6. ročník

Žák:

- pohybuje se dle nátiskových schopností v rozsahu g – g2
- transponuje jednoduché melodie
- zvládá správné brániční dýchání
- ovládá základní melodické ozdoby
- uplatní získané vědomosti a dovednosti v komorní nebo souborové hře nebo sborovém zpěvu

7. ročník

Žák:

- podílí se na výběru repertoáru
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- užívá dynamiku v celém rozsahu nástroje
- předvede hru z paměti na vybraných skladbách
- orientuje se v zápisu partitury
- hraje skladby různých stylových období
- uplatní získané vědomosti a dovednosti v komorní nebo souborové hře nebo sborovém zpěvu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá správný postoj
- ovládá správné dechové návyky
- používá hru legato, staccato
- zvládá retní vazby
- zvládá péči o nástroj

I. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti
- ovládá dechovou techniku
- disponuje kvalitním tónem a pracuje s barvou tónu v nástrojovém rozsahu
- zapojuje se do souborů různého obsazení

II. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vyhledává skladby dle vlastního výběru
- umí vyjádřit své hudební představy
- buduje repertoár skladeb různých stylů a žánrů

III. ročník

Žák:

- popíše základní charakteristické znaky různých stylových období a žánrů
- zodpovědně spolupracuje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- uplatní získané vědomosti a dovednosti v komorní nebo souborové hře nebo sborovém zpěvu

IV. ročník

Žák:

- je technicky a výrazově zdatný
- disponuje jistým a vyrovnaným tónem
- uplatní získané vědomosti a dovednosti v komorní souborové hře nebo orchestrální hře

- podle svých schopností dokáže vybrat vhodné skladby a vést komorní soubor, jako průpravu pro další amatérské umělecké působení

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*dechové nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klarinet

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.19 Studijní zaměření HRA NA KYTARU (HRA NA STRUNNÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Kytara patří k oblíbeným hudebním nástrojům, poněvadž má široké uplatnění nejen v hudbě klasické, ale i jiných žánrech - např. folk, rock, pop, jazz atd. Po zvládnutí základních technických prvků hry se žák dle svých individuálních schopností a zájmů uplatňuje v komorních seskupeních, souborech, při hře doprovodů atd. Hlavním cílem výuky je rozvoj osobnosti žáka, získání odborného hudebního vzdělání a kromě sólové hry také praktické využití kytary jako doprovodného nástroje.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na kytaru a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků. Výuka předmětu Hra na kytaru se uskutečňuje individuálně nebo ve skupině maximálně 2 žáků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA KYTARU

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen správného držení nástroje
- zvládá hru na prázdných strunách
- reprodukuje jednoduché rytmicko-melodické motivy

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj a pojmenuje struny
- předvede základy správného posazení a držení nástroje
- hraje střídavým pohybem prstů, úhoz dopadem (apoyando)
- zahraje z paměti jednoduchou píseň či cvičení
- rozliší tempa pomalu - rychle, dynamické odlišení forte - piano

2. ročník

Žák:

- orientuje se v I. poloze
- hraje úhozem bez dopadu (tirando) a používá vzájemnou kombinaci úhozů
- předvede hru dvojhlasu
- využívá prázdných basových strun
- zahraje z listu jednoduchou skladbičku

3. ročník

Žák:

- se orientuje ve III. poloze
- používá při hře rejstříky (sultasto, sul ponticello)
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá náladu skladby, využívá dynamiky přednesu
- zvládne dle svých schopností akordicky doprovodit píseň
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápise
- uplatňuje se v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- se orientuje v V. poloze
- využívá a kombinuje úhozy apoyando a tirando
- předvede vícehlasou hru
- zahraje legato (odtažné), staccato
- dokáže zahrát repertoár různých stylových údobí

5. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku do VII. polohy
- hraje dle individuálních možností techniku hry barré
- používá základní dynamické rozlišení
- hraje dle základních akordických značek, je schopen transponovat jednoduchý doprovod
- zahraje legato (úderné), staccato

6. ročník

Žák:

- zahraje přednesovou skladbu z paměti
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- užívá a samostatně volí vhodné doprovodné rytmy
- uplatňuje se při hře komorních uskupení

7. ročník

Žák:

- ovládá prstovou techniku pravé i levé ruky v rámci svých motorických schopností
- orientuje se v celém rozsahu nástroje, je schopen rozlišit základní dynamiku a tempo
- hraje s tónovou kulturou
- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylových údobí
- podílí se při výběru skladeb
- uplatňuje se v komorní či souborové hře

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- zvládá správné posazení a držení nástroje
- hraje střídavým úhazem dopadem i bez dopadu (apoyando a tirando)
- orientuje se do VII. polohy
- předvede vícehlasou hru
- používá základní dynamické rozlišení
- zahraje doprovod písně podle základních akordických značek

I. ročník

Žák:

- se orientuje na hmatníku do IX. polohy
- ovládá techniku hry barré
- používá vybrané melodické ozdoby
- je schopen sluchové sebekontroly, plynulé výměny poloh
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

II. ročník

Žák:

- využívá znalosti o stylu a výrazu hrané skladby
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- dodržuje frázování
- je schopen samostatně pracovat s notovým zápisem

III. ročník

Žák:

- vytváří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje podle nejužívanějších akordických značek
- orientuje se v problematice péče o nástroj, struny a nehty

IV. ročník

Žák:

- ovládá nástrojovou techniku, je schopen tvořit kultivovaný tón
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů s důrazem na jejich přednesovou stránku
- je schopen vlastního názorového vyjádření k problematice hraných skladeb
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi a je schopen se profilovat ve zvoleném žánru

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (strunné nástroje)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- využívá instrumentální znalosti a dovednosti z individuální výuky
- orientuje se v notovém zápisu
- samostatně naladí nástroj pomocí ladičky
- dodržuje tempo, rytmus a základní dynamické rozlišení
- při hře v souboru poslouchá a respektuje své spoluhráče

6. - 7. ročník

Žák:

- je schopen sluchové sebekontroly
- prokáže smysl pro souhru v pohyblivějších pasážích
- zvládá samostudiem nácik jednotlivých hlasů
- dokáže podle svých schopností doprovodit mladší spolužáky a společně vyjádří dynamické odstínění
- je spolehlivý, tolerantní a cítí odpovědnost za společné úsilí
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

II. STUPEŇ

I-II. ročník

Žák:

- respektuje zvukové možnosti a výkony spoluhráčů
- dokáže se přizpůsobit spoluhráčům v tempu, dynamice i celkovém přednesu
- respektuje dominantní a podřízené postavení hlasů
- aktivně spolupracuje při výběru repertoáru

III. - IV. ročník

Žák:

- vnímá zvuk celého souboru
- je schopen samostatného vedení souboru s méně zkušenými hráči
- rozliší různé styly interpretovaných skladeb
- uplatní svoje dovednosti společnou produkcí

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.20 Studijní zaměření KYTARA V POPULÁRNÍ HUDBĚ (HRA NA STRUNNÉ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Od konce 18. století do dneška nachází kytara uplatnění v mnoha žánrech a vedle hudby vážné se s ní denně setkáváme na rovině umění nonartificiálního. Ať už se jedná o zcela typickou interpretaci tradičního flamenca, hudby latinsko-americké nebo hudbu jazzovou, folk, country nebo pop, jsou tyto styly kytarové hře velice blízké a její místo je nenahraditelné. Smyslem studijního zaměření **kytara v populární hudbě** je rozvoj osobnosti hudebníka, získání teoretického i praktického hudebního vzdělání a vypěstování schopností, které umožní mladým hudebníkům další cestu hudebním světem na profesionální či amatérské úrovni.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Kytara v populární hudbě	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Kytara v populární hudbě a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

KYTARA V POPULÁRNÍ HUDBĚ

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen správného držení nástroje
- zvládá hru na prázdných strunách
- reprodukuje jednoduché rytmicko-melodické motivy

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj a pojmenuje struny
- předvede základy správného posazení a držení nástroje

- hraje střídavým pohybem prstů, úhoz dopadem (apoyando)
- zahraje z paměti jednoduchou píseň či cvičení
- rozliší tempa pomalu - rychle, dynamické odlišení forte - piano

2. ročník

Žák:

- orientuje se v I. poloze
- hraje úhozem bez dopadu (tirando) a používá vzájemnou kombinaci úhozů
- předvede hru dvojhlasu
- využívá prázdných basových strun
- zahraje z listu jednoduchou skladbičku

3. ročník

Žák:

- hraje jednohlas na strunách e, h, g do III. polohy
- ovládá všechny durové stupnice v I. poloze
- předvede naladění nástroje a použití metronomu při hře
- zahraje melodicky libovolný kvintakord dur i moll
- používá synkopický rytmus
- zahraje doprovod v tóninách A, E, D, G dvanácti-taktové blues

4. ročník

Žák:

- hraje jednohlas na strunách e, h, g, D do IV. polohy
- ovládá všechny durové stupnice
- zahraje melodicky libovolný kvintakord dur i moll
- zahraje doprovod a používá dominantní septakordy
- interpretuje jednohlasou melodii i akordický doprovod s doprovodem jiného nástroje
- využívá a kombinuje úhozy apoyando a tirando
- rozumí systému akordických značek dur, moll, dominantní septakord a maj 7

5. ročník

Žák:

- hraje jednohlas na strunách e, h, g, D do V. polohy
- ovládá pentatonické a bluesové postupy od 5. a 6. struny
- zahraje melodicky rozklad základních septakordů
- interpretuje jednohlasou skladbu i akordický doprovod
- využívá a kombinuje úhozy apoyando a tirando
- rozumí systému akordických značek dur, moll, septakordy i nonové akordy

6. ročník

Žák:

- zahraje melodicky rozklad septakordů všech sedmi stupňů
- interpretuje jednohlasou skladbu i akordický doprovod v komorním obsazení
- hraje z listu dle akordických značek dur, moll, dominantní septakord a maj 7
- používá akordy barré
- užívá a samostatně volí vhodné doprovodné rytmy
- uplatňuje se při hře komorních uskupení

7. ročník

Žák:

- zahraje melodicky rozklad septakordů všech sedmi stupňů
- interpretuje jednohlasou skladbu i akordický doprovod v komorním obsazení

- hraje jednohlasou skladbu v kombinaci s vlastním akordickým doprovodem
- hraje z listu dle akordických značek
- používá akordy barré
- užívá a samostatně volí vhodné doprovodné rytmy
- uplatňuje se při hře komorních uskupení

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- popíše nástroj a jeho části
- zvládá správné posazení a držení nástroje
- hraje střídavým úhozem dopadem i bez dopadu (apoyando a tirando)
- orientuje se do V. polohy
- používá základní dynamické rozlišení
- zahraje doprovod písně podle základních akordických značek

I. ročník

Žák:

- se orientuje na hmatníku do V. polohy
- ovládá techniku hry barré
- používá vybrané melodické ozdoby
- je schopen sluchové sebekontroly, plynulé výměny poloh
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry

II. ročník

Žák:

- využívá znalosti o stylu a výrazu hrané skladby
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- dodržuje frázování
- je schopen samostatně pracovat s notovým zápisem

III. ročník

Žák:

- zahraje melodicky rozklad libovolného septakordu v jedné poloze
- interpretuje jednohlasou skladbu i akordický doprovod v komorním obsazení
- hraje jednohlasou skladbu v kombinaci s vlastním akordickým doprovodem
- hraje z listu dle akordických značek
- předvede vlastní jednoduchou improvizaci za doprovodu druhého nástroje
- používá akordy barré a dokáže si akordy odvodit
- užívá a samostatně volí vhodné doprovodné rytmy
- uplatňuje se při hře komorních uskupení

IV. ročník

Žák:

- zahraje melodicky rozklad libovolného septakordu v jedné poloze
- interpretuje jednohlasou skladbu i akordický doprovod v komorním obsazení
- hraje jednohlasou skladbu v kombinaci s vlastním akordickým doprovodem
- předvede vlastní jednoduchou improvizaci za doprovodu druhého nástroje
- hraje z listu dle akordických značek
- používá akordy barré a dokáže si akordy odvodit
- užívá a samostatně volí vhodné doprovodné rytmy
- uplatňuje se při hře komorních uskupení

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (*strunné nástroje*)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na kytaru

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.21 Studijní zaměření HRA NA BASKYTARU /STRUNNÉ NÁSTROJE/

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Baskytara je nástroj velmi mladý, zkonstruovaný zhruba v polovině dvacátého století jako kombinace elektrické kytary a kontrabas. Za svoji krátkou existenci se tento nástroj prosadil téměř do všech hudebních stylů a v některých se stal nástrojem zcela nepostradatelným. Také technika hry se neustále zdokonaluje a objevuje nové možnosti. Své nejdůležitější místo má baskytara jako doprovodný rytmicko-harmonický nástroj. Žák si proto musí osvojit nejenom technické dovednosti, rytmické a harmonické cítění, ale také schopnost vnímat spoluhráče a celkovou hudební stavbu.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na baskytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na baskytaru a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků. Výuka předmětu Hra na baskytaru se uskutečňuje individuálně nebo ve skupině maximálně 2 žáků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA BASKYTARU

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a ladění strun
- je schopen správného držení nástroje
- zvládá záhlavní hru pravou rukou na prázdných strunách
- má správné postavení prstů levé ruky v V. poloze
- dodržuje délku not a pomlk

2. ročník

Žák:

- je schopen hry do II. polohy
- umí přecházet pravou rukou mezi strunami
- zahraje stupnici C dur

- používá tlumení prázdných strun
- zahraje jednoduchý doprovod písně

3. ročník

Žák:

- správně drží nástroj vsedě i ve stoje
- dokáže samostatně naladit nástroj za pomoci ladičky
- je schopen hry do IV. polohy
- zahraje základní durové stupnice v rozsahu jedné oktávy
- je seznámen s akordovými značkami
- zahraje jednoduchou přednesovou skladbu

4. ročník

Žák:

- dokáže samostatně nastavit zvuk na nástroji i zesilovači
- zahraje kvintakord a jeho obraty k daným stupnicím
- hraje do V. polohy
- orientuje se v notovém zápise
- je seznámen s různými styly doprovodu
- používá dynamiku

5. ročník

Žák:

- hraje stupnice a akordy bez použití prázdných strun
- hraje i mollové stupnice
- hraje do VII. polohy
- zvládá výměny poloh
- je schopen hry z listu
- je seznámen s možnostmi hry prsty, trsátkem i slapovou technikou
- samostatně naladí nástroj pomocí sluchu
- hraje septakordy k daným stupnicím

6. ročník

Žák:

- hraje do X. polohy
- je seznámen s pentatonikami a jejich použitím
- dokáže doprovodit píseň podle akordických značek
- zahraje přednesovou skladbu z paměti
- dokáže transponovat jednoduchý doprovod

7. ročník

Žák:

- hraje do XII. polohy
- ovládá komplikovanější rytmická cvičení
- zahraje základní stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv
- je schopen vytvářet prstoklad
- dokáže samostatně vytvořit jednoduchý doprovod v daném stylu (rock, blues, latin, jazz...)
- využívá výrazových prostředků

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje
- správně drží nástroj

- umí samostatně nastavit zvuk jak na nástroji, tak na zesilovači
- umí naladit nástroj za pomoci ladičky
- zahraje základní stupnice v rozsahu jedné oktávy
- umí zahrát jednoduchý doprovod písně

I. ročník

Žák:

- má správné a uvolněné držení nástroje i celého těla
- dokáže samostatně naladit nástroj pomocí sluchu
- hraje durové i mollové stupnice s akordy v rozsahu dvou oktáv
- je seznámen s církevními stupnicemi a jejich použitím
- dokáže podle sluchu doprovodit jednoduchou píseň za pomoci základních harmonických funkcí
- zahraje jednoduché sólo na danou harmonii v rámci jím preferovaného stylu

II. ročník

Žák:

- je seznámen s možností použití elektronických efektů při hře na baskytaru
- dokáže hrát dvojhlas v základních intervalech
- dokáže vhodně využívat akcentování a tlumení tónů
- je schopen samostatného nastudování skladby
- je seznámen s principy improvizace

III. ročník

Žák:

- dokáže použít základní techniky hry prsty a trsátkem
- se orientuje v notovém zápisu
- dokáže zahrát z listu, s důrazem na rytmickou přesnost
- zahraje bluesovou a pentatonickou stupnici
- zahraje improvizované sólo v bluesové formě

IV. ročník

Žák:

- zdokonaluje frázování v jím vybraném stylu
- samostatně nastuduje náročnější skladbu
- dokáže zapsat basovou linku jednoduché skladby z nahrávky
- dokáže zahrát jednoduchou melodii z houslového klíče
- zná funkci a použití harmonických značek
- je seznámen s možnostmi hry na bezpražcovou baskytaru

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (strunné nástroje)

vzdělávací obsah viz SZ Hra na kytaru

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.22 Studijní zaměření HRA NA BICÍ NÁSTROJE (HRA NA BICÍ NÁSTROJE)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Bicí nástroje patří mezi nejstarší a nejpočetnější hudební nástroje. Jsou základním hudebním elementem ve většině hudebních stylů. Velkou tradici a význam mají jak v hudbě primitivních národů, tak i v hudbě moderní tzv. vážné nebo populární. Studium hry na bicí nástroje umožňuje žákům získat základy vzdělání a uplatnit se především v zájmové činnosti, eventuálně v profesní. Cílem studia je rozvoj muzikality, hudební představitosti a výchova k estetickému hudebnímu cítění.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na bicí nástroje a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA BICÍ NÁSTROJE

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen opakovat krátké rytmické prvky zahrané učitelem
- vyjmenuje elementární názvosloví nástrojů, na které hraje
- předvede správné držení těla při hře na malý buben
- zvládá základní držení paliček na malý buben
- je schopen opakovat a tvořit rytmické modely na menší bicí nástroje

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- chápe notu a pauzu čtvrtovou a notu osminovou, rozumí pojmům rytmus a takt - 2/4, 3/4 a 4/4
- zvládá správné držení těla při hře, správné držení paliček, střídaté údery jednoduché zápěstní úderem v pomalém tempu
- zvládá hru patternů složených ze čtvrtových a osminových not
- rozpoznává základní značky speciální notace bicí soupravy (hi-hat, malý buben, velký buben)

- má informativní přehled o nejběžnějších bicích nástrojích

2. ročník

Žák:

- chápe pauzu osminovou a aplikuje ji při hře na probírané nástroje, ovládá látku týkající se delších notových hodnot (nota a pauza půlová a celá)
- zná a dokáže interpretovat 2 stupně dynamiky (p, f)
- samostatně si koriguje držení paličky s ohledem na umístění balančního bodu, má informativní povědomí o způsobech držení paliček
- zvládá střídavé údery jednoduché v pomalém tempu a zahraje patterny obsahující pauzu osminovou
- má obecný přehled o konstrukci nástroje, základní informace o místu úderu a o praktickém využití nástroje

3. ročník

Žák:

- zná a dokáže aplikovat 3 stupně dynamiky (p, mf, f) i plynulé změny dynamiky mezi těmito stupni
- zahraje další patterny obsahující pauzu osminovou, má základní povědomí o využívání odskoku paličky pro pozdější použití
- v pomalém tempu hraje doprovodné rytmy z osminových not na hi-hat a čtvrtových a osminových not na velký a malý buben včetně breaků
- dokáže správným způsobem rozeznít nejběžnější nástroje (triangl, tamburína, velký buben), má informativní povědomí o druzích paliček
- má informativní povědomí o typech úderu a zvládá alespoň jeden z nich (například „opem“ úder na congo)

4. ročník

Žák:

- na informativní úrovni chápe hru s metličkami
- má informativní povědomí o tzv. rudimentech a zvládá v nejjednodušších souvislostech alespoň některý z nich, například příraz (flam)
- zvládá hru doprovodných rytmů a breaků sestávajících z osminových not na hi-hata jednodušších čtecích vzorů aplikovaných na velký a malý buben
- při specializaci např. na xylofon zvládá interpretovat krátké melodické motivy v tónině C dur
- zvládá základní úderové techniky na nejběžnější orchestrální bicí nástroje a je schopen zahrát jednoduché několikataktové cvičení
- zvládá další úderové techniky na vybrané nástroje, například basový úder na congo či djembé

5. ročník

Žák:

- v oblasti dynamiky je schopen interpretace akcentů ve střídavých úderech jednoduchých i sforzato
- orientuje se v problematice nepravidelných čtvrtových taktů, např. 5/4
- zvládá (prozatím bez vědomé dynamiky) techniku tlačeného víru a dvoj-úderů vlečených na krátkých časových úsecích
- je schopen zahrát nejelementárnější prvky metličkové hry (například kroužení jednou rukou bez akcentů)
- na informativní úrovni chápe rim shot
- zvládá další nepříliš náročné úderové techniky na etnické nástroje, například slapový úder na bongó

6. ročník

Žák:

- orientuje se ve struktuře skladby po stránce formotvorných prvků (čtyřtaktí, osmitaktí)
- zvládá střídavé údery jednoduché v rychlejším tempu zápěstní i prstovou technikou
- zvládá hru doprovodných rytmů a breaků sestávajících z osminových not na hi-hat aplikovanýchs velkým a malým bubnem i s tomtomy

- je schopen (alespoň omezený časový úsek) udržet „time“ při hře v duu (například s tympány) či s nahrávkou
- při specializaci např. na xylofon zvládá interpretovat kratší lidovou píseň či etudu, prozatím s 1 předznamenáním, včetně náhodných posuvek
- zvládá náročnější úderové techniky na etnické nástroje

7. ročník

Žák:

- při specializaci např. na xylofon zvládá interpretovat kratší lidovou píseň až se 2 předznamenáními včetně náhodných posuvek
- zvládá první kombinace různých snazších typů úderu, například plynulé pravidelné střídání úderu open a úderu bas na djembé
- zvládá hru z listu
- samostatně pracuje s poslechem hudebních nahrávek
- má základní přehled o vývoji bicích nástrojů a uvede jejich příklady

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá techniku držení paliček
- zvládá koordinační cvičení na malý buben
- má povědomí o členění skupin bicích nástrojů
- je schopen čtení notového záznamu z listu
- při hře používá výrazové prostředky jako dynamika, agogika, akcentace
- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti, zvládne samostatně a účelně nastudovat probíranou látku
- veřejně vystupuje a reprezentuje školu

I. ročník

Žák:

- chápe další stupeň rytmické stupnice – kvintolu, ovládá problematiku tzv. „tečkovaných rytmů“ na úrovni osminových čtecích vzorů
- je již schopen použít některé další rudimenty, v pomalém tempu je schopen zahrát první (double a single stroke) roll rudimenty, např. 5-strokeroll
- zvládá hru doprovodných rytmů sestávajících z osmin na hi-hat a snazších šestnáctinových čtecích vzorů na velký a malý buben včetně breaků
- při specializaci na xylofon dokáže interpretovat kratší úseky umělé hudby, zahraje rozložený tónický akord probraných stupnic (2 předznamenání)
- je schopen hry nejjednodušších doprovodných rytmů na etnické nástroje, jako například méně pravidelných kombinací dvou typů úderů

II. ročník

Žák:

- chápe některé nepravidelné takty, např. 7/8 takt frázovaný 2+2+3 či 3+2+2 a podobně
- chápe další stupeň rytmické stupnice - dvaatřicetiny, ovládá problematiku tzv. „tečkovaných rytmů“ na úrovni šestnáctinových čtecích vzorů
- zvládá hru doprovodných rytmů a breaků sestávajících z osmin na hi-hat a dalších šestnáctinových čtecích vzorů
- na elementární úrovni zahraje alespoň jednou končetinou nejběžnější triolové patternydo tzv. „swingového ride rytmu“
- je schopen vkládat mezi úseky doprovodných rytmů drobná improvizovaná sóla

III. ročník

Žák:

- chápe další stupeň rytmické stupnice - duolu, ovládá problematiku synkop na úrovni osminových čtecích vzorů
- s určitými omezeními (např. krajní stupně dynamiky, prudká crescendo a decrescendo) zvládá tlačенý vír a „double strokeroll“
- při specializaci např. na marimbu je schopen interpretovat delší úseky umělé hudby s např. klavírním doprovodem
- zvládá náročné úderové techniky na blanzvučné perkuse -zejména úder slap na conga, v zárodečném stádiu vytváří z těchto úderů doprovodné rytmy

IV. ročník

Žák:

- plně zvládá tlačенý vír a alespoň jednu z variant „double strokeroll“, u tlačенého víru ovládá běžně používané stupně
- používá nejběžnější snadné rudimenty ze všech skupin rudimentů
- zvládá základní doprovodné rytmy na perkuse
- samostatně nastuduje náročnější skladbu, má vlastní představu o její interpretaci
- ovládá hru z listu, dokáže číst partituru bicích nástrojů
- zapojuje se do souborů různého zaměření, profiluje se podle svých zájmů a preferencí

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (bicí nástroje)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- se snaží o přesnost v souhře s ostatními hráči
- prokazuje rytmické cítění a rozlišuje dynamické škály
- je schopen jednoduché improvizace
- dokáže se dynamicky přizpůsobit ostatním hráčům

6. - 7. ročník

Žák:

- vykazuje morálně volní vlastnosti jako je ukázněnost, smysl pro společnou práci, toleranci a odpovědnost za sebe i celek
- používá všechny dosavadní hráčské dovednosti (základní technika hry na percussion, použití dynamiky)
- se účastní veřejných vystoupení
- prokazuje kolektivní vnímání hudby (metrické a rytmické cítění, srovnání dynamiky a barvy zvuků používaných nástrojů)

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- správně používá technické a výrazové prostředky
- je odpovědný, ukázněný, má smysl pro společnou práci
- je schopen improvizace na různé perkusivní nástroje
- pravidelně se účastní veřejných vystoupení

III. - IV. ročník

Žák:

- používá všechny dosud získané dovednosti (technika hry na percussion, dynamiku, agogiku)
- je schopný s přiměřeným repertoárem koordinovat soubor sám
- je schopný reagovat na improvizaci spoluhráčů a dále ji rozvíjet
- pravidelně se účastní veřejných vystoupení

ORCHESTRÁLNÍ HRA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na housle

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.23 Studijní zaměření SÓLOVÝ ZPĚV (SÓLOVÝ ZPĚV)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Lidský hlas je prapůvodním nástrojem odnepaměti. Je to nejpřirozenější projev člověka. Výuka sólového zpěvu pracuje s fyziologickými možnostmi žáka, nenásilně hlas kultivuje a rozvíjí. Vychovává žáka buď k profesionálnímu sólovému projevu, nebo k uplatnění v amatérských souborech či uskupeních.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Sólový zpěv a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní zpěv, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků. Výuka předmětu Sólový zpěv se uskutečňuje individuálně nebo ve skupině maximálně 2 žáků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

SÓLOVÝ ZPĚV

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- napodobuje a opakuje po pedagogovi různé zvuky se zaměřením na uvolnění hlasu a objevení hlavové rezonance
- zvládá základy správného a uvolněného držení těla při zpěvu
- umí klidný nádech a pomalý výdech
- zvládne nejjednodušší pěvecko-rytmická cvičení
- zazpívá jednoduchou lidovou píseň s melodickým doprovodem

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- používá uvolněný pěvecký postoj a uvědomělé pěvecké dýchání podle své aktuální psychofyziologické kondice
- umí použít všechny vokály na jednoduchých hlasových cvičeních
- zopakuje po učiteli jednoduchou melodickou frázi
- s přihlédnutím ke svým fyziologickým a psychickým dispozicím správně artikuluje
- zazpívá jednoduchou lidovou nebo umělou dětskou píseň s melodickým doprovodem

2. ročník

Žák:

- používá přirozený pěvecký postoj a uvědoměle dýchá podle své aktuální psychofyzilogické kondice
- umí správně vyslovovat s ohledem na své fyziologické a psychické možnosti
- ovládá zpěv brumendo
- zazpívá jednoduchá pěvecká cvičení v rozsahu čisté kvinty
- zazpívá jednoduchou lidovou nebo umělou dětskou píseň s harmonickým doprovodem

3. ročník

Žák:

- při zpěvu používá základní pěvecké návyky (uvědomělé klidné dýchání, uvolněné držení těla při zpěvu) s přihlédnutím k momentálnímu psychofyzilogickému vývoji
- umí měkce nasadit tón, v rámci svých fyziologických možností srozumitelně artikuluje
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku, používá legatový zpěv
- při rozezpívání umí použít hlavový tón
- zpívá lidové a umělé písně s harmonickým doprovodem, které odpovídají jeho schopnostem a věku

4. ročník

Žák:

- s přihlédnutím k psychofyzilogickému vývoji žáka používá základní pěvecké návyky (uvědomělé klidné dýchání, uvolněné držení těla při zpěvu)
- v pěveckých cvičeních umí použít bráničně-žeborní dýchání
- při zpěvu používá základních dynamických odstínů (piano, mezzoforte, forte)
- dle svých možností je schopný veřejného vystoupení
- zpívá lidové a umělé písně se složitějším harmonickým doprovodem

5. ročník

Žák:

- zvládne použít hluboké dýchání
- umí měkce nasadit tón a použít zpěv legato, případně zpěv staccato
- při zpěvu využívá možností hlavového tónu
- je schopný dynamických i agogických odstínů crescendo, decrescendo
- ovládá zpěv s harmonickým doprovodem i bez využití podpory melodické linky

6. ročník

Žák:

- používá klidný i rychlý nádech do břicha
- je schopný při interpretaci použít dynamické odstíny
- zazpívá styl pěvecké techniky staccato
- zvládne základní frázování podle textu skladby
- dle svých možností je schopný kultivovaného veřejného vystoupení
- zvládne zazpívat jednoduchý dvojhlas

7. ročník

Žák:

- při zpěvu uvědoměle pěvecky dýchá, umí měkce nasadit tón, zvládá správnou artikulaci
- používá rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
- správně cítí hudební frázi a kantilénu
- je schopen rozebrat (popsat) skladbu a zvolit adekvátní výrazové prostředky k interpretaci
- je schopen kultivovaného veřejného projevu
- orientuje se v notovém zápise
- zná zásady hlasové hygieny

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- napodobuje, opakuje po pedagogovi různé zvuky, se zaměřením na uvolnění hlasu a rozvíjení hlavové rezonance
- v mluvní poloze vyrytmizuje textovou frázi písně
- zazpívá lidové písně různých charakterů
- při zpěvu stojí vzpřímeně, používá vědomé a klidné dýchání

I. ročník

Žák:

- zná základy hlasové hygieny v návaznosti na problematiku individuálně probíhající mutace hlasu
- předvede základní práci s pěveckým dýcháním (klidný nádech do břicha, klidný výdech)
- zpívá s harmonickým doprovodem
- zazpívá jednoduchý dvojhlas
- interpretuje lidové písně a umělé písně přiměřené k vývoji hlasu
- je schopný kultivovaného vystupování na koncertech

II. ročník

Žák:

- zná základy hlasové hygieny v návaznosti na problematiku individuálně probíhající mutace hlasu
- je schopný zpěvu legato a aktivní artikulace
- zvládá jednoduchý vícehlas
- dobře se orientuje v notovém zápise,
- interpretuje lidové písně různých charakterů
- žánrově se profiluje podle svého zájmu a preferencí (klasický nebo muzikálový zpěv)

III. ročník

Žák:

- zná základy hlasové hygieny v návaznosti na problematiku individuálně probíhající mutace hlasu
- při zpěvu srozumitelně artikuluje a správně cítí hudební frázi a kantilénu
- při zpěvu využívá dynamických odstínů
- popíše stavbu skladby a svými slovy vyjádří její obsah
- žánrově se profiluje podle svého zájmu a preferencí (klasický nebo muzikálový zpěv)
- je schopný sólového veřejného vystoupení

IV. ročník

Žák:

- vědomě umí pracovat s dechem a dechovou oporou
- používá vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu
- dokáže stylově přednést zvolenou skladbu různých slohových období
- při zpěvu umí dle svých hlasových možností využít dynamickou i agogickou škálu
- samostatně pracuje při korepetici, je schopen se uplatnit ve vícehlasém komorním seskupení
- orientuje se v základní pěvecké literatuře různých slohových období, dokáže zhodnotit pěvecký výkon
- řídí se zásadami hlasové hygieny
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí (klasický, lidový nebo muzikálový zpěv)

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ ZPĚV

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- učí se spolupracovat v malém kolektivu
- dokáže se z části podřídit kolektivnímu souzvuku
- správně frázuje v návaznosti na spolu zpěvácích
- umí dobře sborově artikulovat
- zazpívá unisono a jednoduchý dvojhlas intonačně čistě a správně rytmicky
- podle potřeby umí využít svoje schopnosti pro obohacení skladby hru na jednoduché rytmické nástroje

6. - 7. ročník

Žák:

- používá s pomocí kolektivu ostatních dynamickou škálu
- ovládá správné sborové nasazení tónu, dvojjzvuk, akord
- je schopen zazpívat jednoduchý dvojhlas a trojhlas s harmonickým doprovodem
- interpretuje charakterově odlišné skladby
- dle svého talentu zvládá zpívání ve spojení s hereckou nebo taneční akcí
- je schopen se prezentovat na veřejných vystoupeních

II. STUPEŇ

I.- II. ročník

Žák:

- je schopen zazpívat legato pomocí řetězového zpívání
- aktivně se podílí na kolektivní artikulaci
- vnímá hudební fráze a kantilénu
- aktivně a zodpovědně spolupracuje v kolektivu
- je schopen náročnějšího veřejného vystoupení

III. - IV. ročník

Žák:

- společně se podílí na agogice, diskutuje o skladbě a obohacuje svůj názor
- interpretuje správně stylově skladby odlišných stylů
- orientuje se ve vícehlasém notovém zápisu
- umí zazpívat vícehlasou skladbu s doprovodem i a capella

SBOROVÝ ZPĚV

I. STUPEŇ

1. - 3. ročník

Žák:

- umí zaujmout své místo v příslušné hlasové skupině
- předvede sborově jednohlasou píseň
- zazpívá v dynamických kontrastech piano, mezzoforte

- reaguje na jednoduchá gesta dirigenta
- zpívá jednoduché dvojhlasné skladby
- používá dynamiku přirozenou pro svůj hlas
- umí zazpívat kantilénu
- je schopen veřejného vystoupení vhodného k jeho věku

4. - 5. ročník

Žák:

- umí reagovat na gesta dirigenta
- umí zpívat dvojhlasně
- ovládá základní sborovou dynamiku (p, mf)
- ovládá základy sborového dýchání
- zpívá lidové a umělé písně odpovídající schopnostem jeho věku
- při veřejném vystoupení je schopen kultivovanějšího projevu

6. - 7. ročník

Žák:

- srozumitelně artikuluje
- pracuje s větším rozsahem dynamiky
- sborově podle dirigenta umí zesílit a zeslabit
- orientuje se v notovém sborovém zápisu
- s jistotou reaguje na gesta dirigenta
- čistě intonuje svůj part ve vícehlase s instrumentálním doprovodem
- je schopen náročnějšího veřejného vystoupení
- pomocí webových stránek si dokáže vyhledat vokální skladby různých slohových období a diskutovat o nich

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- aktivně a správně artikuluje
- zvládá sborové dýchání
- dobře reaguje na gesto dirigenta
- samostatně a aktivně spolupracuje s ostatními a tvoří tak kolektivní umělecký projev
- zazpívá z listu jednoduché skladby
- je schopen náročnějšího veřejného vystoupení

III. - IV. ročník

Žák:

- umí zazpívat vícehlasou skladbu s doprovodem i a capella
- dobře se orientuje ve svém partu
- svým hlasem se aktivně zapojuje do zvuku skupiny, ale nevyčnává z ní
- přesně reaguje na gesta dirigenta a spoluvytváří agogiku skladby

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA - vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.24 Studijní zaměření HRA NA AKORDEON (HRA NA AKORDEON)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Akordeon je nástroj, který má v hudební praxi uplatnění nejen jako nástroj sólový, ale zejména jako součást komorních seskupení. Jeho kořeny jsou především v taneční a jazzové hudbě (tango, valse musette, bossa nova, boogie-woogie, blues). Studium hry na akordeon umožňuje žákům získat základy vzdělání jak v sólové, tak komorní hře a uplatnit se především v zájmové nebo i v profesionální činnosti. Cílem je rozvoj muzikality, hudební představitosti a výchova k estetickému hudebnímu citění.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na klavír a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní hra, Souborová hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA AKORDEON

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

1. ročník

Žák:

- zvládne orientaci a postavení pravé ruky od C2
- zahraje prstové cvičení pravou rukou v pětiprstovém rozsahu, v celých notách
- ovládá pohmatem najít basový knoflík C, G, a hru těchto tónů v celých notách
- dovede pomocí vzduchového knoflíku ovládat základní otáčení měchu
- zahraje nejjednodušší dětské písně pravou rukou dle sluchu

2. ročník

Žák:

- zvládne orientaci a postavení pravé ruky od C1 a C2
- zahraje prstové cvičení pravou rukou v pěti-prstovém rozsahu, v půlových notách
- ovládá pohmatem najít basový knoflík C, G, D, F a hru těchto tónů v půlových notách
- zazpívá a doprovází jednoduché lidové písně T-D levou rukou
- zahraje jednoduché lidové a dětské písně pravou rukou v pětiprstovém rozsahu dle sluchu

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- předvede počáteční souhru obou rukou
- doprovodí jednoduché lidové písně podle sluchu s jednoduchým doprovodem levou rukou
- používá správné sezení a držení nástroje
- orientuje se v základním vedení měchu dle značek
- rozlišuje tempa pomalu - rychle a dynamická znaménka piano - forte

2. ročník

Žák:

- zvládá rozšíření pěti-prstové polohy v pravé ruce
- zahraje doprovod k lidovým písním s kvintovým basem
- zahraje stupnici v rozsahu jedné oktávy oběma rukama dohromady
- podle individuálních schopností zahraje jednoduché lidové písně v transpozicích
- rozlišuje písně veselé - smutné a vhodně použije registraci

3. ročník

Žák:

- zvládá správné postavení pravé i levé ruky
- zvládá obracení měchu dle měchových značek
- umí popsat základní části nástroje a ví, jak o něj pečovat
- ovládá sezení u nástroje
- ovládá správné držení nástroje směrem doleva
- ovládá hru a legata v melodické části nástroje a staccata v basové části nástroje
- zvládne hru jednoduchých lidových písní nebo skladbičky z paměti

4. ročník

Žák:

- zvládne základy rejstříkování
- dovede transponovat jednoduché lidové písně do tónin G, D, F
- zahraje dvojhmaty-tercie - pravou rukou
- hraje skladby podle základních akordických značek v levé ruce

5. ročník

Žák:

- používá sluchovou sebekontrolu při nácviku
- s jistotou ovládá práci s měchem a přiměřenou techniku hry
- buduje repertoár skladeb různých žánrů
- zahraje dvojhmaty - sexty - pravou rukou

6. ročník

Žák:

- zvládá nástrojové návyky - sezení, držení nástroje a postavení rukou
- hraje z paměti v rámci svých individuálních možností
- zapojuje se do kolektivní hry
- ovládá hru akordových značek v levé ruce M, m, zm, D7
- zahraje 2 přednesové skladby z paměti

7. ročník

Žák:

- je schopen samostatné domácí přípravy
- ovládá techniku pravé i levé ruky dle svých individuálních motorických schopností
- umí popsat a použít vhodně registraci
- je schopen orientace po celé klaviatuře
- v basové tasteruře zvládne hru základních a pomocných tónů
- orientuje se ve hře durových, mollových a septimových akordů
- zahraje přednesovou skladbu z paměti
- uplatňuje se v komorní hře

II. STUPEŇ

I. ročník

Žák:

- ovládá hru z listu na přiměřené úrovni
- zapojuje se do komorní nebo souborové hry
- buduje repertoár skladeb různých stylů a žánrů, účastní se jejich výběru

II. ročník

Žák:

- využívá znalosti o stylu a výrazu hrané skladby
- rozvíjí spolehlivost hudební paměti
- dodržuje frázování
- hraje z listu na přiměřené úrovni

III. ročník

Žák:

- je vybaven technickou vyspělostí dle svých individuálních možností
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje podle akordických značek
- dokáže pracovat s kvalitou tónu pomocí zvládnuté prsto-měchové techniky

IV. ročník

Žák:

- plně využívá zvukové a barevné možnosti nástroje, prací s tónem a měchem
- zvládne samostatně nastudovat skladby sólové i komorní
- je schopen vlastního hudebního názoru na interpretaci skladeb a umí jej obhájit
- zapojuje se do různých komorních souborů s různým žánrovým obsazením
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ HRA (akordeon)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- prokáže schopnost souhry s ostatními hráči
- rychle se orientuje ve svém notovém partu
- má smysl pro společnou práci, je tolerantní, ukázněný a zodpovědný
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

6. - 7. ročník

Žák:

- je přesný v souhře s ostatními hráči
- prokáže rytmické cítění a chápání široké škály dynamiky
- je schopen samostatnosti při nácviu skladeb (udání tempa, nástupů)
- obhájí vlastní názory na studovanou skladbu
- je schopen hry oběma rukama v basovém klíči

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- aktivně spolupracuje při výběru repertoáru
- orientuje se ve vícehlasém notovém zápise
- rozliší různé styly v interpretaci komorních skladeb
- vnímá a přizpůsobí se zvuku souboru
- přizpůsobí se spoluhráčům v celkovém přednesu v souboru

III. - IV. ročník

Žák:

- je schopen samostatného vedení souboru
- vystupuje se souborem na interních i veřejných vystoupeních
- je zodpovědný a má smysl pro společnou práci
- při hře respektuje vedoucí postavení hlasů a dokáže se přizpůsobit

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.25 Studijní zaměření HRA NA CIMBÁL (HRA NA CIMBÁL)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Cimbál je strunný deskový úderný nástroj, jehož uplatnění leží především ve folklórním prostředí, kde má své pevné místo v cimbálových souborech. V osmdesátých letech 19. století byl zdokonalen do koncertní podoby a díky tomuto posunu jej dnes můžeme slyšet ve všech hudebních stylech. Cílem studia je rozvoj muzikality, hudební představitosti, získání základů vzdělání jak v sólové, tak v komorní hře a uplatnit je především v zájmové činnosti. V případě zájmu může žák pokračovat studiem na konzervatoři a pak na vysoké škole.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cimbál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na cimbál a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty, Komorní a souborová hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Výuku těchto předmětů mohou ve výjimečných případech na doporučení třídního učitele navštěvovat i žáci nižších ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

HRA NA CIMBÁL

Přípravné studium (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- pojmenuje základní části nástroje
- rozezná hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny
- umí na jednom tónu rytmicky doprovodit říkadlo
- umí zahrát jednoduchou písničku

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- disponuje elementárními návyky: držení paliček, sezení u nástroje, postavení nohou
- orientuje se ve strunové soustavě v rozsahu dvou oktáv
- rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou, opakovaný tón
- používá základní dynamická označení

- ovládá pravidelné střídání paliček
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- prohlubuje úhozovou techniku staccato a tenuto
- koordinuje čtení notového záznamu s vizuální orientací ve strunové soustavě
- aplikuje při hře přípravu rukou
- dbá na tvoření kultivovaného tónu
- je schopen zahrát lidovou píseň nebo krátkou skladbu z paměti na základě sluchové sebekontroly
- lidovou píseň doprovodí základními tóny harmonické kadence
- transponuje jednoduchou píseň v oktávách dané tóniny
- uplatňuje základy pedalizace dle individuálních schopností

3. ročník

Žák:

- využívá ke hře úhoz ze zápěstí a paže
- transponuje písně do základních tónin
- uplatňuje dvouhlasou techniku
- zvládá hru tremolo a legato
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu
- pomocí základních výrazových prostředků vyjádří náladu skladby
- hraje z paměti podle svých schopností jednoduché lidové písně
- hraje dle svých schopností a dovedností z listu

4. ročník

Žák:

- orientuje se v celé strunové soustavě nástroje
- uplatňuje hru crescenda a decrescenda
- ovládá hru tříhlasého arpeggia
- dbá na čistotu pedalizace
- ovládá různosměrný dvojhlas
- rozlišuje tónorod dur a moll spolu s harmonickou kadencí
- získané hudební dovednosti uplatňuje v souhře s jinými hudebními nástroji
- dokáže zhodnotit svůj výkon

5. ročník

Žák:

- používá hru čtyřhlasého arpeggia
- je schopen řešit samostatně paličkoklad
- orientuje se v celém chromatickém rozsahu nástroje
- využívá dynamiky a agogiky k vyjádření nálady v hudbě
- chápe harmonické funkce v akordu
- dokáže pohotově transponovat jednoduché lidové písně
- je schopen doprovodu zpěvu a souhře s ostatními nástroji

6. ročník

Žák:

- chápe frázování a členění skladeb
- používá základní tempová označení
- samostatně řeší problémy nástrojové hry – paličkoklad, pedalizace
- orientuje se v složitějších rytmických seskupeních

- využívá základní i vedlejší harmonické funkce
- ovládá hru čtyřhlasého arpeggia
- interpretuje skladby různých žánrů a stylových období dle svých individuálních schopností

7. ročník

Žák:

- je schopen samostatně pracovat
- podílí se na výběru repertoáru
- dokonale ovládá dvojitý a trojitý úhoz
- uplatňuje všechny technické a výrazové dovednosti
- je schopen hodnocení vlastní hry a sebereflexe
- je schopen samostatně nastudovat skladbu
- hraje lidové písně dle sluchu
- ovládá transpozice a harmonický doprovod do sousedních tónin
- uplatňuje dovednosti v komorní hře

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- disponuje elementárními návyky: držení paliček, sezení u nástroje, postavení nohou
- orientuje se ve strunové soustavě v rozsahu tří oktáv
- ovládá hru jednoduchých lidových písní a harmonického doprovodu na základních tónech T, S, D
- dokáže reprodukovat jednoduchý notový zápis

Základní studium

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dobře se orientuje v notovém zápisu v celém rozsahu nástroje
- dokáže pracovat s tónovou kulturou
- ovládá dynamiku a frázování
- používá různé druhy paliček
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- chápe obsah studované skladby
- aktivně zapojuje iniciativně do výběru studovaných skladeb
- je schopen formulovat vlastní názor na interpretaci skladeb

2. ročník

Žák:

- hraje vyrovnaným úhozem
- ovládá náročnější techniku pedalizace
- dokáže využít hry pizzicato
- používá zvukové efekty nástroje
- je schopen utvořit si osobitý přístup ke studovaným skladbám
- hraje sólově, s klavírním doprovodem i v komorních seskupeních
- je schopen aplikovat dosažené vzdělání ke společenskému uplatnění

3. ročník

Žák:

- ovládá nástrojové a technické možnosti nástroje
- ovládá harmonické spoje sirba a geampara
- je schopen samostatného hudebního myšlení

- dle svých možností je schopen improvizace
- samostatně řeší využití různých výrazových prostředků
- profiluje se dle svého zájmu nebo preferencí

4. ročník

Žák:

- rozlišuje hru různých žánrů a stylů (baroko, klasika, hudba 19. a 20. století, hudba moderních proudů)
- má osobitý hudební projev
- dokáže zhodnotit výkon svůj i ostatních
- má přehled o současné hudební kultuře
- samostatně řeší problémy aplikatury, frázování, výrazových prostředků
- připravuje se na absolventský koncert

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

KOMORNÍ A SOUBOROVÁ HRA (cimbál)

I. STUPEŇ

4. - 5. ročník

Žák:

- prokáže schopnost souhry s ostatními hráči
- je schopen reagovat na pokyny vedoucího nebo dirigenta
- orientuje ve svém notovém partu
- má smysl pro společnou práci, je tolerantní, ukázněný a zodpovědný
- vystupuje na interních a veřejných koncertech

6. - 7. ročník

Žák:

- reaguje na hudební terminologii
- dokáže pracovat s dynamikou a agogikou
- je schopen samostatnosti při nácviu skladeb (udání tempa, nástupů)
- obhájí vlastní názory na studovanou skladbu
- je schopen přizpůsobit se hudebnímu seskupení
- je zodpovědný vůči ostatním spoluhráčům a respektuje je

II. STUPEŇ

I. - II. ročník

Žák:

- umí tvořit doprovod k melodii podle harmonických značek
- aktivně spolupracuje při výběru repertoáru
- uvědomuje si odpovědnost za společné dílo
- rozliší různé styly v interpretaci komorních skladeb

III. - IV. ročník

Žák:

- je schopen samostatného vedení souboru
- přináší podněty ostatním spoluhráčům i vedoucímu
- je zodpovědný a má smysl pro společnou práci
- vystupuje se souborem na interních i veřejných vystoupeních

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.26 Studijní zaměření SKLADBA (SKLADBA)

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Cílem studia je rozvíjení hudebního vnímání a vlastního tvořivého přístupu k hudbě, což mimo jiné podporuje chápání hudební teorie a její používání v praxi. Poslechové hodiny a rozbor skladeb seznamují žáka s díly skladatelů všech stylových období a různých stylů hudby. Použitím počátečních improvizčních her a drobných kompozičních pokusů převádí žák své představy do hudby. Hudební fantazii zachycuje tvořením skladeb, písní a hudebních ilustrací textu. Postupně přechází k používání větších skladebných forem pro jeden a více nástrojů a realizuje hlubší znalosti hudební teorie. Žáci, kteří nehrají na akordický nástroj, mají k dispozici také klavír, který využívá notaci v basovém i houslovém klíči a zlepši orientaci v harmonii. Své práce žák prezentuje na veřejném vystoupení, na soutěžích a ve spolupráci s dalšími obory ve škole.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Skladba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní hra								1	1	1	1
Sborový zpěv				1	1	1	1				
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Podmínkou zařazení do SZ Skladba je výuka ve vybraném nástrojovém SZ HO. Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině 2-4 žáků.

Učební osnovy povinných vyučovacích předmětů:

Předmět

SKLADBA

Základní studium

I. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- používá v praxi základní teoretické znalosti
- nápaditě realizuje své představy prostřednictvím improvizčních činností
- interpretuje a tvoří rytmické modely a používá je k psaní jednoduchých kadencí
- vytváří a transponuje základní modely doprovodů prostřednictvím hlavních harmonických funkcí k písním i k vlastním melodiím
- dokáže upravit melodii do dvojhlasu
- prokáže základní znalosti z hudebních dějin (stylová období, vrcholní představitelé)

2. ročník

Žák:

- předvede širší teoretické i praktické dovednosti
- načrtne vlastní skladby s využitím kreativních doprovodů a vícehlasých melodií

- je schopen zachytit a zapsat charakter vlastní kompozice
- je schopen na rytmický model nebo rytmickou stavbu textu zapsat melodii a použít tempová a agogická označení a dynamiku
- zná různé hudební tónové systémy (diatonika, pentatonika, chromatika)

3. ročník

Žák:

- chápe zadání a využívá teoretických znalostí a pojmů k napsání vlastní skladby (improvizace na dané téma, na daný text, skládá i pro více hudebních nástrojů)
- používá známé hudební pojmy podle charakteru hudby (takty, dynamika, tempová a agogická označení)
- své improvizací schopnosti dále rozvíjí v projektu „Slyšet jinak“ a využívá hudebních nástrojů i neobvyklých a vytvořených nástrojů
- zvládá používání malé písňové formy a učí se rozšiřovat základní harmonické funkce o použití přidané septimy a sexty
- najde známý charakteristický motiv v hudbě, poslouchá a poznává podle něj skladatele
- základním způsobem rozliší evropskou hudbu předchozích epoch i 20. století

4. ročník

Žák:

- je schopen improvizovat na různé náměty, zpracovávat model do skladby, tvořit jednoduché fráze
- zhudebňuje texty, ilustruje je hudbou, zpracovává doprovod melodie, tvoří vícehlas, ve vlastní tvorbě používá hudební nástroje i rytmické a neobvyklé nástroje
- je schopen pracovat s typy písňové formy
- účastní se tvoření společných hudebních projektů s hudbou, textem a výtvarným zpracováním
- na základě poslechu prokáže další znalosti z hudby 20. století

5. ročník

Žák:

- má elementární přehled o hudebních formách
- dokáže improvizovat na základě tónového systému - modalita, chromatika, dur-moll systém
- podle svých schopností vytváří první větší hudební celek - o několika částech
- má širší přehled o hudbě 20. století
- podle poslechu pozná ozdoby ve stylových obdobích baroka, klasicismu a romantismu

6. ročník

Žák:

- zvládá elementární hudební analýzu (hudební formy, harmonie)
- disponuje základními znalostmi o hudebních nástrojích
- podle svých schopností vytváří kontrastní plochy a spojuje je do jednoho celku
- teoreticky popíše významné kompoziční metody 20. století
- dokáže správně zapsat ozdoby podle stylových období (zdobení melodie)

7. ročník

Žák:

- zvládá hudební analýzu jednoduché hudební formy, tónového systému a instrumentace
- dle svých schopností spojuje kontrastní plochy ve smyslu vzájemné gradace skladby - buduje celek
- je schopen transponovat kratší skladby vokální i instrumentální (malé komorní obsazení)
- umí zapsat melodii s ozdobami podle stylového období
- ovládá zápis a interpretaci značek v hudebním partu

II. STUPEŇ

Přípravné studium II. stupně (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- ovládá základy notopisu a dovede zaznamenat jednoduchou skladbu
- sluchově rozeznává dur a moll tónorod, intervaly, akordy a jejich obraty a zná i jiné tónové systémy (pentatonika, celotónová stupnice ad.)
- dokáže reprodukovat jednoduchý rytmický model a správně jej zapsat
- dovede rozpoznat základní prvky hudební stavby a male formové útvary (věta, perioda, jednoduchá malá písňová forma), elementárně se orientuje v hudební historii
- dokáže vytvořit malý hudební celek ve dvojhlasu nebo s melodií a akordickým doprovodem

I. ročník

Žák:

- předvede širší znalost teorie, má přehled o historických hudebních epochách
- je schopen analyzovat skladby 20. století
- zvládá zapsat drobné cyklické formy pro malá komorní uskupení
- provede rozbor skladeb všech stylových období i jiných hudebních žánrů

II. ročník

Žák:

- má poměrně rozsáhlý celkový umělecký rozhled
- zabývá se kompozičními metodami 20. století (alespoň teoreticky)
- začíná zvládat různé komorní celky a psát pro ně drobnější cyklické formy
- ovládá hudební analýzu větších skladeb (sonáty, symfonie)
- věnuje se aktivně improvizaci (s harmonickým modelem nebo podle harmonických značek, v různých hudebních žánrech a stylech, volná improvizace)

III. ročník

Žák:

- orientuje se v dějinách hudby se zřetelem na tvorbu 20. století
- je schopen vytvořit drobnější formy instrumentální i vokální hudby a různých žánrů a stylů hudby
- má rozsáhlé teoretické i praktické zkušenosti a znalosti z hudební teorie a instrumentace
- má základní poznatky o notačních počítačových programech

IV. ročník

Žák:

- používá hudební analýzu
- využívá základní kompoziční metody 20. století
- ve vlastních skladbách prokazuje smysl pro co možná nejosobitější hudební výraz
- prokáže poučený přehled o dějinách hudby, včetně základních informací o interpretaci a schopnost psát rozsáhlejší jednověté a cyklické instrumentální nebo vokální skladby
- ve své tvorbě využívá možnosti notačních počítačových programů

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Předmět

HUDEBNÍ TEORIE A PRAXE

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

Povinně volitelné předměty:

SBOROVÝ ZPĚV

vzdělávací obsah viz SZ Sólový zpěv (od 4. ročníku I. stupně)

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ NAUKA

vzdělávací obsah viz SZ Hra na klavír

5.27 Studijní zaměření HRA NA NÁSTROJ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM HODIN

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření Hra na nástroj s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno pro žáky s hlubším zájmem o hru na nástroj, u nichž se projevuje předpoklad dalšího studia ve středních, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Mohou zde být zařazeni žáci, kteří reprezentují školu na zcela mimořádných koncertech a soutěžích.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na nástroj s rozšířeným počtem hodin	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Komorní hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Soubořová hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Orchestrální hra				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv				1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební teorie a praxe	1	1	1	1	1						
Speciální hudební nauka						1	1				

Poznámka: Předměty Hra na nástroj s rozšířeným počtem hodin a Hudební teorie a praxe jsou povinné vyučovací předměty. Komorní hra, Soubořová hra, Orchestrální hra, Sborový zpěv a Speciální hudební nauka mají povahu povinně volitelného předmětu. Učební osnovy vyučovacích předmětů Hra na nástroj s rozšířeným počtem hodin jsou totožné s učebními plány jednotlivých nástrojů I. a II. stupně, které ale vzhledem k vyšší hodinové dotaci předpokládají daleko podrobnější a rozsáhlejší zvládnutí předepsaných výstupů. Tyto výstupy jsou podrobně rozpracovány a konkretizovány v ročních studijních plánech ve třídních knihách.

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně)

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního vzdělávacího plánu výuky, navrženého pedagogem a zaneseného v třídní knize.

Vzdělávání ve výtvarném oboru usiluje o to, aby děti a mladí lidé, kteří o ně projevili zájem, získávali podle svých schopností hlubší náhled na okolní svět a na sebe sama a dokázali ho výtvarně vyjádřit. Učí je vzájemné výtvarné komunikaci, citění a prožívání a v další fázi zejména tvořivému myšlení.

Výtvarné studium je koncipováno jako systém vzdělávání ve 2 stupních základního studia, přičemž předstupněm je zpravidla dvouleté **přípravné studium**. Žáci přípravného studia se vzdělávají v předmětu **Výtvarné vyjadřování**, kde se hravou formou seznámí se širokou škálou možností výtvarné tvorby a to ve všech základních disciplínách výtvarného umění.

Základní studium I. a II. stupně je zaměřeno na plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu po autentickou tvorbu dospívajících. Postupné setkávání se skutečností se mění v citlivý přepis reality a zpočátku řízená tematická tvorba v individuální výtvarnou výpověď ve zvoleném médiu či formě.

Podle svého zájmu i osobních dispozic si mohou žáci základního studia výtvarného oboru vybrat ze dvou studijních zaměření: **Výtvarná tvorba** a **Multimediální tvorba**.

Studium obou stupňů základního studia žák uzavírá závěrečnou prací.

Na základní studium může v případě zájmu navázat **studium dospělých**.

Specifickým rysem studia výtvarného oboru na ZUŠ Vítězslavy Kaprálové v Brně je tzv. **projektová výuka**, v níž žáci a studenti oboru dlouhodobě pracují na nejrůznějších tématech. Jde o promyšlené koncepční vedení výtvarných lekcí, s cílem seznámit je často netradičními cestami se všemi dostupnými **prostředky výtvarné tvorby v ploše i prostoru**, včetně objektové a akční tvorby. Do výuky jsou rovněž zahrnuty soudobé postupy, odvozené z profesionální výtvarné tvorby, využívající např. média **digitální fotografie, videa a počítače**. Stranou přitom nezůstává ani **klasická studijní kresba, malba i modelování**, které tvoří základ přípravy k talentovým zkouškám na střední i vysoké školy výtvarného směru. Obsahovou náplň doplňují kapitoly z **teorie výtvarné kultury**, které jsou jako nezbytná recepce a reflexe výtvarného umění promyšleně integrovány do praktické výuky.

6.1 Přípravné studium

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Výtvarné vyjadřování	3	3

Poznámka: Výuka je realizována ve skupině žáků od 5 do 7 let. Při větším počtu zájemců lze žáky rozdělit do více skupin. V tomto případě jsou děti zařazeny do výuky podle věku, psychické zralosti a úrovně výtvarného projevu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

VÝTVARNÉ VYJADŘOVÁNÍ

Předmět je koncipován jako vstupní široce rozvětvená disciplína, jejímž prostřednictvím žáci získají základní představu o vyjadřovacích možnostech výtvarné tvorby. V citlivě vedené, hravé, zpočátku více tematické výuce se seznámí s elementárními postupy kresby, malby i grafiky, a dále

prostorového komponování a práce v materiálu. Nejčastější formou tvorby je tu výtvarné hledání a objevování v návaznosti na předchozí zkušenost a výtvarný experiment. Učitel přitom respektuje výtvarný typ dítěte a podporuje osobitost jeho projevu.

Přípravné studium

1. – 2. ročník

Žák:

- prostřednictvím výtvarné hry postupně ovládá základní nástroje a materiály pro kresbu a malbu (grafiku), pozná rozdíly mezi těmito disciplínami, je schopen vyjádřit svoje pocity a představy a reaguje na zadané téma
- rozlišuje práci v ploše, poloprostoru a prostoru a orientuje se v základních pojmech (linie, plocha, barva, tvar, povrch, celek, detail)
- v hravých etudách a při experimentování používá běžné výtvarné materiály pro plastickou i konstrukční prostorovou formu (keramická hlína, přírodní prvky, papír, textilní vlákno) a dovede s nimi rozehrát krátkou výtvarnou akci
- pracuje zaujatě, vyjadřuje se odvážně, dovede popsat své záměry a podělit se o ně s ostatními
- vnímá a popíše viděnou skutečnost, dokáže ji zachytit či napodobit, chápe souvislost mezi svojí vlastní výtvarnou činností a tvorbou výtvarníků z historie umění i ze současnosti

6.2 Studijní zaměření VÝTVARNÁ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Hlavní studijní program výtvarného oboru tvoří předmět **Výtvarná tvorba**, který spojuje řadu základních tvůrčích postupů výtvarného umění - plošnou, prostorovou, objektovou a akční tvorbu. V rámci řetězení úloh při realizaci projektů v něm žáci v souvislosti s tématem realizují svoji výtvarnou představu pomocí široké řady vyjadřovacích prostředků. Poznávají jejich možnosti a výrazové účinky v pozorování a v přepisování reality, ve výtvarných etudách a při experimentaci a v kontaktu s výtvarným uměním a seznamují se zákonitostmi kompozice a výtvarného jazyka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Poznámka: Do výuky základního studia I. stupně nastupují žáci od 7 let věku, do základního studia II. stupně od 14 let věku. Výuka se v případě potřeby (počty žáků v ročnících) realizuje ve smíšených skupinách. Zpravidla je spojován 1. - 3. ročník, 4. - 7. ročník a I. - IV. ročník.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

VÝTVARNÁ TVORBA

Základní studium

I. STUPEŇ

1. – 3. ročník

Žák:

- se orientuje v základních technických postupech kresby a malby a využívá ke svému vyjádření jejich možností a odlišností
- rozlišuje základní grafické techniky (tisk z výšky a z plochy), vědomě pracuje s kontrastem a výrazem
- zná zásady komponování a umí pojmenovat obrazotvorné prvky (bod, linie, barva, plocha, tvar)
- ovládá práci s keramickou hlinou, zná zásady zpracování, spojování a povrchové úpravy hliněného materiálu
- uvědoměle používá základní druhy materiálů pro prostorovou a objektovou tvorbu (papír, textil), umí v nich „myslet“, ovládá a využívá jejich mechanické vlastnosti a výrazové možnosti
- dokáže vyjádřit svoji výtvarnou myšlenku pomocí improvizace a manipulace s reálnými prvky v prostoru, využívá experiment a výtvarnou hru
- rozlišuje a pojmenuje hlavní znaky disciplín výtvarného umění, používá základní výtvarné pojmy

4. – 5. ročník

Žák:

- bezpečně ovládá hlavní kresebné a malířské nástroje a materiály, hledá přesahy mezi nimi, vybírá si ke svému sdělení technicky i pocitově nejvhodnější postup
- využívá zásad kontrastu, řeší kompozici v závislosti na obsahu i formě, vnímá a rozlišuje další prvky plochy i prostoru (světlo, struktura)

- s jistotou pracuje s keramickým materiálem, na základě zkušeností s technologickým procesem podřizuje a usměrňuje svoji práci daným možnostem
- si ve výtvarných etudách a pomocí experimentu vytváří jasnou představu o možnostech dalších materiálů k tvorbě prostorových objektů (dřevo, plasty), rozlišuje jejich vlastnosti a možnosti uplatnění k vyjádření své představy
- používá k výtvarnému vyjádření vlastní tělo, vnímá svoji identitu a rozehrává různé možnosti ozvláštňování své podoby, k výtvarné akci si cíleně vybírá vhodný prostor
- se orientuje v hlavních etapách vývoje výtvarného umění, tvůrčím způsobem navazuje na podněty ze současnosti a poznává další možnosti vizuální tvorby

6. – 7. ročník

Žák:

- si podle svých individuálních schopností stanovuje vlastní cíle, na základě zadání ze společného projektu hledá a následně přetváří své smyslové zážitky do osobité výtvarné formy - v ploše i prostoru
- využívá zkušeností a znalostí výtvarného jazyka k uvědomělému zacházení s obrazotvornými prvky, řeší jejich vzájemné vztahy (shoda, podobnost, opakování, rytmus, pohyb), inspiruje se fantazií nebo realitou, proměňuje ji a ozvláštňuje
- používá pro své sdělení všechny základní techniky prostorové, objektové a akční tvorby s využitím klasických i moderních technologií
- rozlišuje a pojmenuje umělecké slohy a směry, používá základní odborné pojmy, aktivně se seznamuje s historií i současností výtvarného umění, diskutuje o otázkách výtvarné tvorby, respektuje odlišný názor, hledá podněty pro svoji práci

II. STUPEŇ

I. – II. ročník

Žák:

- samostatně používá prvky obrazotvorného vyjádření v ploše i prostoru, experimentuje a hledá nové možnosti využití klasických i moderních výrazových médií
- řeší technickou stránku své tvorby s maximálním zaujetím a snahou o vytříbenou formu a vysoký stupeň kvality provedení
- pracuje s vizuálními znaky i symboly, používá parafrázi v reakci na okolní svět i podněty z výtvarného umění
- zkoumá z různých úhlů svět a vztahy v něm a reaguje na ně prostřednictvím akcí, objektů a instalací, snaží se o neotřelou a osobitou výpověď
- pravidelně hledá impulsy v dějinách výtvarné kultury i v současném umění, využívá a přetváří je do nových souvislostí, běžně používá odbornou terminologii

III. – IV. ročník

Žák:

- bezpečně a zaujatě řeší výtvarné problémy, experimentuje, hledá a nachází vlastní postupy, obhájí je v diskuzích, respektuje pravidla týmové spolupráce
- při práci využívá metodu analýzy a syntézy, posunu významu, abstrahování, uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy, rozlišuje a propojuje obsah a formu
- uvažuje konceptuálně a ve své tvorbě reaguje na současný svět a mezilidské vztahy ve vlastní samostatně pojaté a nezávislé tvorbě
- ovládá všechny obrazotvorné prvky plošného a prostorového vyjádření, jejich výrazové vlastnosti a vztahy, vyjadřuje se odborně
- orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění, zajímá se o vyjadřovací prostředky současnosti, chápe umění v širších souvislostech, individuálně v něm hledá inspiraci pro svou tvorbu
- volí vhodné formy adjustace svých prací a výstavní koncepce, formuluje svůj názor, respektuje různá hlediska, obhájí své názory

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 3 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zcela samostatně navazuje na linii společného projektu, zapojuje se do jeho přípravy nebo řeší vlastní individuální cestu
- na základě získaných zkušeností, znalostí a dovedností vytváří své dílo prostřednictvím vhodně zvolených vyjadřovacích prostředků
- aktivně sleduje vývoj a proměny soudobého umění, vytváří si k němu postoj, případně na ně osobitě reaguje ve své tvorbě

6.3 Studijní zaměření MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Speciální studijní program výtvarného oboru je obsažen v předmětu **Multimediální tvorba**, který propojuje výtvarnou tvorbu v klasických médiích s novodobými technologiemi a postupy. Rozšiřuje se tím pro žáky možnost výtvarného vyjadřování prostřednictvím tzv. multimédií, a to při práci s digitálním fotoaparátem, videokamerou a následně také s příslušnými programy v počítači. Tím je umožněn posun žáků směrem k soudobým formám vizuální tvorby, avšak klasické „tradiční“ výtvarné metody a formy přitom stále zůstávají základem výtvarného vzdělávání.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Multimediální tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Poznámka: Do výuky základního studia I. stupně nastupují žáci od 7 let věku, do základního studia II. stupně od 14 let věku. Výuka se v případě potřeby (počty žáků v ročnících) realizuje ve smíšených skupinách. Zpravidla je spojován 1. - 3. ročník, 4. - 7. ročník a I. - IV. ročník.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

MULTIMEDIÁLNÍ TVORBA

Základní studium

I. STUPEŇ

1. – 3. ročník

Žák:

- se orientuje v základních technických postupech kresby a malby a využívá ke svému vyjádření jejich možností a odlišností, které pak později využívá i při práci v jednoduchém grafickém editoru na počítači
- ovládá úvodní znalost práce s počítačem - zná jeho základní funkce i funkce periférií, dokáže přenášet informace, zacházet se souborem dat a s adresářem
- rozezná typy grafických editorů, uvědomuje si rozdíl mezi vektorovou a rastrovou grafikou, manipuluje se základními objekty (obdélník, elipsa, úsečka, křivka, text) v souvislosti se zásadami komponování obrazotvorných prvků (bod, linie, barva, plocha, tvar)
- rozlišuje a základním způsobem pomocí automatických režimů ovládá záznamová digitální zařízení (digitální fotoaparát a videokameru), řeší a používá úvodní pojmy z oblasti nových médií (ovládací prvky, kompozice, obraz, výřez, sekvence, projekt)
- vědomě používá znalostí a dovedností z plošné a prostorové (objektové) tvorby k vytvoření prvků pro jednoduchou animaci pomocí fotografického obrazu, do projektů v počítači vkládá své vlastní autorské kresby či fotozáznamy trojrozměrných objektů
- dokáže vyjádřit svoji výtvarnou myšlenku pomocí improvizace a manipulace s reálnými prvky v prostoru, používá experiment a výtvarnou hru, nových zkušeností pak využívá v jednoduché multimediální prezentaci
- rozlišuje a pojmenuje hlavní znaky disciplín výtvarného umění, používá základní výtvarné pojmy

4. – 5. ročník

Žák:

- bezpečně ovládá hlavní kresebné a malířské nástroje a materiály, hledá přesahy mezi nimi a objevené uplatňuje při koncipování svých grafických projektů v počítači
- využívá zásad kontrastu, řeší kompozici v závislosti na obsahu i formě, vnímá a rozlišuje další prvky plochy i prostoru (světlo, struktura)
- ovládá složitější operace s objekty a používá náročnější nástroje a režimy (deformace, metamorfózy, změny barevnosti, propustnost vrstev, retuš, montáž), pracuje s textem
- při práci s digitálním fotoaparátem využívá častěji možnosti manuálního nastavení, řeší různé fotografické žánry (krajina, makro, zátiší, reportáž) a ve fotografických etudách využívá svou zkušenost s materiály pro plastickou i konstrukční tvorbu (hlína, papír, drát, dřevo, plasty)
- používá k výtvarnému vyjádření vlastní tělo, vnímá svoji identitu a rozehrává různé možnosti ozvláštňování své podoby, k výtvarné akci si cíleně vybírá vhodný prostor, výsledky pak zaznamenává pomocí vhodného digitálního média
- zvládá svůj videozáznam zachytit pomocí vhodného programu do počítače a základním způsobem ho v něm také editovat, do svých projektů dovede vložit zvuk a titulky, používá základní odborné pojmy (záběr, detail, celek, stopa, přechod), umí si vytvořit vlastní scénář (storyboard) a koncepčně naplňovat jeho obsah
- se orientuje v hlavních etapách vývoje výtvarného umění, tvůrčím způsobem navazuje na podněty ze současnosti a poznává další možnosti vizuální tvorby

6. – 7. ročník

Žák:

- si podle svých individuálních schopností stanovuje vlastní cíle, na základě zadání ze společného projektu hledá a následně přetváří své smyslové zážitky do osobitě výtvarné formy - v ploše i prostoru, užívá znalostí a dovedností z oblasti digitálních technologií
- využívá zkušeností a znalostí výtvarného jazyka k uvědomělému zacházení s obrazotvornými prvky, řeší jejich vzájemné vztahy (shoda, podobnost, opakování, rytmus, pohyb), inspiruje se fantazií nebo realitou, proměňuje ji a ozvláštňuje
- používá pro své sdělení všechny základní techniky prostorové, objektové a akční tvorby a zejména nových médií - bezpečně ovládá digitální fotoaparát, videokameru a příslušný software v počítači a orientuje se v hlavních oblastech fotografie a filmu
- rozlišuje a pojmenuje umělecké slohy a směry, používá základní odborné pojmy, aktivně se seznamuje s historií i současností výtvarného umění, diskutuje o otázkách výtvarné tvorby, respektuje odlišný názor, hledá podněty pro svoji práci

II. STUPEŇ

I. – II. ročník

Žák:

- samostatně používá prvky obrazotvorného vyjádření v ploše i prostoru, experimentuje a hledá nové možnosti využití klasických i moderních výrazových médií
- řeší technickou stránku své tvorby s maximálním zaujetím a snahou o vytříbenou formu a vysoký stupeň kvality provedení, k realizaci svých projektů používá pokročilejší postupy a účinnější software
- pracuje s vizuálními znaky i symboly, používá parafrázi v reakci na okolní svět i podněty z výtvarného umění - zejména z oblasti fotografie a audiovize
- zkoumá z různých úhlů svět a vztahy v něm a reaguje na něj prostřednictvím akcí, objektů a instalací a zvláště vlastních multimediálních projektů, snaží se o neotřelou a osobitou výpověď
- pravidelně hledá impulsy v dějinách výtvarné kultury i v současném umění, využívá a přetváří je do nových souvislostí, běžně používá odbornou terminologii

III. – IV. ročník

Žák:

- bezpečně a zaujatě řeší výtvarné problémy, experimentuje, hledá a nachází vlastní postupy, obhájí je v diskuzích, respektuje pravidla týmové spolupráce

- při práci využívá metodu analýzy a syntézy, posuny významu, abstrahování, uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy, rozlišuje a propojuje obsah a formu
- uvažuje konceptuálně a ve své tvorbě reaguje na současný svět a mezilidské vztahy ve vlastní samostatně pojaté a nezávislé tvorbě
- ovládá všechny obrazotvorné prvky plošného a prostorového vyjádření a multimediální komunikace a jejich výrazové vlastnosti a vztahy, vyjadřuje se odborně
- orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění, zajímá se o vyjadřovací prostředky současnosti, chápe umění v širších souvislostech, individuálně v něm hledá inspiraci pro svou tvorbu
- volí vhodné formy adjustace svých prací, výstavní koncepce i multimediální prezentace, formuluje svůj názor, respektuje různá hlediska, obhájí své názory

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 3 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- zcela samostatně navazuje na linii společného projektu, zapojuje se do jeho přípravy nebo řeší vlastní individuální cestu
- na základě získaných zkušeností, znalostí a dovedností vytváří své dílo prostřednictvím vhodně zvolených vyjadřovacích prostředků
- aktivně sleduje vývoj a proměny soudobého umění, vytváří si k němu postoj, případně na ně osobitě reaguje ve své tvorbě

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Taneční obor umožňuje rozvíjení pohybového a tanečního nadání dětí, ovlivňuje jejich umělecké cítění, poskytuje přípravu pro uplatnění v souborech různých žánrů, připravuje pro studium na konzervatoři.

Systém výuky staví na přípravné taneční výchově pro děti od 5 let, na kterou navazuje studium I. a II. stupně základního studia.

Přípravná taneční výchova vede děti k všeobecné pohyblivosti a obratnosti, umožňuje přirozené dětské projevy formou pohybových her, ověřuje jejich předpoklady pro další studium.

Základní studium I. stupně probíhá v sedmi ročnících. Žáci procházejí předmětem **Taneční techniky**, který je zaměřen na zvyšování pohyblivosti, obratnosti, pružnosti, rytmického i prostorového cítění v současném, klasickém i lidovém tanci. V předmětu **Scénická praxe** jsou ověřovány schopnosti uplatnění získaných dovedností v praxi.

Čtyřleté **studium II. stupně** vede žáky k dokonalejšímu zvládnutí tanečních technik, klade důraz na osobitý taneční projev a využívá fantazie každého žáka při společné tvorbě. Po absolvování základního studia ještě mohou žáci pokračovat ve dvouletém **Studiu pro dospělé**.

7.1 Přípravné studium

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	2	2

Poznámka: Výuka je realizována ve skupině žáků od 5 do 7 let. Při větším počtu zájemců lze žáky rozdělit do více skupin. V tomto případě jsou děti zařazeny do výuky podle věku a úrovně pohybových schopností.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

PŘÍPRAVNÁ TANEČNÍ VÝCHOVA

Přípravné studium

1. – 2. ročník

Žák:

- ovládá základní prostorové prvky a je schopen orientace v prostoru při pohybu na místě a z místa
- osvojuje si koordinaci jednoduchých prvků na místě, rozvíjí svoji motoriku
- vytleská rytmus slova nebo jednoduché písně
- předvede pohybově jednoduchý námět v podobě dětských písniček
- dokáže pracovat jednotlivě, ve skupině a v prostorových variantách
- zvládá základní pohybovou koordinaci při pohybu z místa, zapojuje jednotlivé části těla
- předvede elementární prvky obratnosti
- zvládá elementární pohybové a taneční hry

7.2 Studijní zaměření TANEC

Tanec je nejenom pohybová aktivita, ale i rozmanitý a proměnlivý vyjadřovací prostředek, který vede žáky ke tvořivosti, vnímavosti, hudebnímu i prostorovému cítění. Učí žáky správnému držení těla, zdokonaluje jejich pohybovou schopnost, seznamuje je s různými tanečními technikami a styly. Žáci získávají základy vzdělání, které je možné uplatnit v tanečních souborech a slouží jako příprava ke studiu na uměleckých školách. Předmět Hlavní studijní program **Taneční techniky** představuje souhrnný název pro různé taneční směry a studium jejich zákonitostí. Obsahuje výuku klasického, současného a lidového tance, v níž se žáci seznamují se specifickými technikami těchto tanečních forem. Žáci se učí hodnotit a chápat taneční umění v souvislostech a hodnotit pohyb i umělecký projev. Předmět **Scénická praxe** je volitelný předmět, který je určen pro žáky vystupující sólově, v duetech nebo ve skupině složené z rozdílných ročníků, kteří se zúčastňují mimořádných tanečních přehlídek, zájezdů a dalších akcí reprezentujících školu. O zařazení žáka do scénické praxe rozhoduje vyučující pedagog.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční techniky	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3
Scénická praxe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Poznámka: Do výuky studijního zaměření nastupují zpravidla žáci od 7 let. V případě potřeby (počty žáků v ročnících) může dojít ke spojení ročníků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

TANEČNÍ TECHNIKY

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- předvede jednoduché prostorové prvky s obměnou tempa, chápe fráze, orientuje se v základních typech rytmu
- zvládá vedení paží, ohýbání trupu, rozliší postavení nohou, obrat na místě
- koordinuje pohyb při základním procvičování obratnosti
- je schopen předvést vazby dvou prvků při pohybu na místě i z místa, vyjádřit krátkou hudební skladbu

2. ročník

Žák:

- zvládá základní varianty prostorových prvků s přihlédnutím na přesnost a rytmus
- předvede dynamiku pohybu s využitím prostorových drah
- při procvičení obratnosti předvede varianty kotoulů a převaly
- improvizuje na dané téma, vyjádří vlastní myšlenku

Základní studium

I. STUPEŇ:

3. ročník

Žák:

- orientuje se v rozdílnosti tanečních technik, chápe odlišné názvosloví, ovládá jednotlivé svalové skupiny
- v současném tanci zvládá typy chůzí, běhů poskoků, přísunného kroku, přeskoků s využitím prostorových drah, dynamiky, prvky obratnosti
- v technice klasického tance používá správné držení těla a postavení u tyče, rozliší pozice pro ruce i nohy
- umí základní prvky českých lidových tanců a chápe jejich specifika
- předvede vazby s více prvky, využívá vlastní fantazie

4. ročník

Žák:

- zdokonaluje pohybovou koordinaci, vnímá těžiště, má hudební a prostorové citění
- současný tanec – zvládá pohyby pánve, rotace, výskoky na místě, prostorové prvky v rytmických obměnách, švihy čelné, bočné, kruhové, kyvadlové, varianty kotoulů a přemetů stranou
- klasický tanec – zvládá základní prvky u tyče - demi plié, rélevé, battement tendu, battement jeté, výskok temps levé sauté, i. port de bras, dle svých schopností i na volnosti
- lidový tanec – předvede prvky českých lidových tanců: polka, dvojpolka, přísun, poskok, sousedská, natáčení, rejdivání - jednotlivě, ve dvojici i v páru
- vytváří krátké vazby, kde rozlišuje využití vhodných prvků dle zvoleného námětu, zapojuje se při tvorbě choreografií, chápe vhodnost výběru hudebního podkladu

5. ročník

Žák:

- využívá jednotlivé svalové oblasti, koordinuje pohyby vedoucí k harmonickému tanečnímu projevu
- současný tanec – zvládá pohyby pánve, trupu, horních i dolních končetin ve vazbách v různých polohách, používá vedené a švihové prvky, zvládne obraty na místě, používá prvky obratnosti - přemet stranou, most z lehu
- klasický tanec – naváže na učivo předchozích ročníků a zvládne nové prvky - rond de jambe par terre, battement fondu, battement frappé, výskoky échappésauté, changement, II. port de bras, vše dle schopností i na volnosti
- lidový tanec – zvládne základní prvky moravských tanců a je schopen předvést vybrané tance a taneční hry z některých oblastí Moravy, chápe rozdílnost lidové kultury
- orientuje se v odlišnosti tanečních stylů, chápe záměr při tvorbě choreografií, je schopen o problému diskutovat, zapojuje se do kolektivní tvorby

6. ročník

Žák:

- využívá celou škálu pohybových prvků s důrazem na centrální pohyb, zvládne rozlišení technického základu ve všech vyučovaných tanečních formách
- současný tanec – zvládne složitější prvky dané možnostmi jednotlivých částí těla, umí je vázat do vazeb s obraty a otáčkami, je schopen výrazového tanečního projevu
- klasický tanec – předvede prvky grand plié, passé, rond de jambe en l'air, dégagé, výskoky - assemblé de coté, postavení na volnosti - pózy, III. port de bras
- lidový tanec – rozšiřuje povědomí o moravském lidovém tanci, je schopen zvládat specifické krajové prvky a umí je využít při tvorbě choreografií, respektuje rozdílnost hudebního podkladu
- orientuje se ve volbě vhodného námětu, je schopen rozlišit specifika tanečních stylů, umí určit hudební předlohu a vyhodnotit vlastní schopnosti, podílí se na spoluvytváření tanečního díla

7. ročník

Žák:

- využívá veškeré možnosti svého těla při realizaci taneční tvorby, je schopen emocionálního projevu na základě vlastních možností a schopností
- současný tanec – zvládá tvorbu a realizaci vazeb se zaměřením na jednotlivé části těla, typ pohybu, využití dynamiky, výrazu tanečního projevu a svých fyzických možností
- klasický tanec – ovládá grand battement, battement développé, pas de bouréesimple, glissade, balancé, IV. port de bras
- lidový tanec - zvládne základní prvky slovenských tanců se zřetelem k charakteristickému provedení, respektuje rytmus, předvede jednotlivě, ve dvojici i v párovém držení, chápe rozdílnost etnografické oblasti a její specifika

II. STUPEŇ:

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- Rozšiřuje a prohlubuje taneční techniku klasického, současného a lidového tance, rozvíjí pohybový slovník v harmonické taneční vazby, vnímá rozdílnou hudební předlohu
- Současný tanec- využívá kultivovaného přirozeného pohybu, současně propojuje vztahy mezi myšlením, emocemi a rytmem. Technickou dovednost spojuje s tvůrčí uměleckou činností
- Klasický tanec- cílem výuky je zvládnout vyšší stupeň techniky klasického tance v rychlejším tempu, v čistotě provedení a dotažení všech prvků
- Lidový tanec- navazuje svým pojetím na výuku I. stupně základního studia, prohlubuje a upevňuje smysl pro taneční formu, pohybovou souhru a hudební cítění

I. ročník

Žák:

- předvede harmonický pohybový projev na základě poznání pohybových zákonitostí
- zvládne individuální osvojení správného pohybu při tvorbě společného díla
- využívá dynamiku v hudbě, pohybu, pracuje s rozmanitostí tempa
- rozvíjí svoje pohybové schopnosti ve všech oblastech využívaných tanečních technik a je schopen emocionálního projevu
- orientuje se ve výběru vhodné hudební předlohy v návaznosti na ohodnocení vlastních pohybových možností.

II. ročník

Žák:

- zvládne vazbu mezi pohybem a emocemi
- využívá technického základu prvků pro vyjádření tanečního cíle
- rozvíjí dynamickou a rytmickou rozmanitost v tanečním projevu
- při spoluvytváření choreografií i individuální tvorbě uplatňuje rozšířené poznatky o tanečních technikách
- umí zvolit vhodný námět, diskutovat o jeho využití, orientuje se v rozmanitosti tanečního umění

III. ročník

Žák:

- dokáže posoudit vhodnost využitých hudebních předloh, jejich tanečních ztvárnění, je schopen korekce obou složek tanečního projevu ve vzájemném vztahu
- chápe charakter tance, souvislosti mezi jednotlivými styly
- vytváří samostatné dílo na základě sebepoznání
- spolupracuje tvůrčím způsobem s pedagogem při vzniku choreografického díla

IV. ročník

Žák:

- spojuje vyjádření nálady, emocí i vnitřních podnětů s vysokou technickou dovedností
- umí vnímat choreografické dílo s přihlédnutím na volbu žánru, tanečního stylu a vhodnost hudební předlohy
- zhodnotí sebekriticky svůj podíl na vzniku společného díla
- uplatní v maximálním rozsahu svých možností osobité pohybové vyjádření
- orientuje se v rozmanitosti tanečních stylů a jejich využití, zaujímá osobitý přístup hodnocení tanečního umění a jeho vyjadřovacích možnostech

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 3 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- využívá obsáhlejších a složitějších námětů v taneční tvorbě
- je schopen pohybově ztvárnit různé taneční žánry
- umí vyjádřit emotivní a výrazovou složku tanečního díla, podílí se na společné tvorbě při vzniku choreografií
- má vytvořen vlastní názor na taneční tvorbu v širokém spektru, orientuje se v tanečních žánrech a stylech, umí vyhodnotit úroveň tanečního díla po stránce technického zpracování a tanečního projevu

Předmět

SCÉNICKÁ PRAXE

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. - 3. ročník

Žák:

- se orientuje v prostoru
- používá základní taneční kroky
- je schopný zapamatovat si jednoduchou taneční vazbu
- pohybem vyjádří jednoduchý námět
- reaguje na změny tempa a dynamiky v hudby

4. - 5. ročník

Žák:

- rozšiřuje pohybový slovník o náročnější taneční prvky
- předvede jednoduchou improvizaci přiměřeně svým schopnostem
- zvládne tanec s rekvizitou
- vyjádří náladu hudební skladby

6. - 7. ročník

Žák:

- rozšiřuje pohybový slovník o náročnější taneční prvky, které spojuje v taneční vazby
- podílí se na tvorbě choreografie
- seznamuje se se základy jevištní choreografie
- pohybem vyjádří emoce v hudbě

II. STUPEŇ:

I. - II. ročník

Žák:

- se zdokonaluje v tanečních technikách
- rozpozná různé taneční styly
- podílí se na přípravě tanečního představení
- zná zásady jevištní práce

- inspiruje se hudební předlohou
- vnímá tempo a dynamiku skladby
-

III. - IV. ročník

Žák:

- prohlubuje taneční projev a techniku
- orientuje se v různých tanečních stylech
- realizuje vlastní taneční projekty včetně přípravy kostýmů, rekvizit, scény

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- se projevuje individuálně
- v návaznosti na svou osobnost se pokouší o autorskou tvorbu
- ovládá taneční techniku klasického a současného tance
- hodnotí vlastní či cizí práci logickými argumenty

Obor nabízí dětem osobnostní rozvoj, podporuje jejich vlastní tvořivost prostředky dramatické výchovy, zejména prostřednictvím schopnosti vcítit se, vmyslet se, vžít se. Rozvíjí vlohy, dovednosti a znalosti žáka v oboru divadelní, slovesné i literární tvorby.

Vzdělání v literárně dramatickém oboru umožňuje dětem získat tvůrčí zkušenost a zdravé sebevědomí také v oblasti komunikace a sdělování, vztahů a jednání, což jsou zkušenosti, které mohou uplatnit nadále v kterékoli pracovní profesi i v běžném životě. Pracuje se ve skupinách i individuálně.

LDO je koncipováno jako systém vzdělávání ve dvou stupních základního studia, kterému předchází dvouleté přípravné studium. Žáci **přípravného studia** se učí hravou formou vzájemně si naslouchat, respektovat se a aktivně se účastnit dramatické i jiné hry.

Cílem vzdělávání žáků **základního studia I. a II. stupně** je především probouzet vlastní aktivitu, schopnost spolupracovat ve skupině a schopnost postupného osvojování a správného užívání odborných dovedností.

Na základní stadium může v případě zájmu navázat **studium pro dospělé**.

Obsahy jednotlivých studijních předmětů se vzájemně prolínají, náplň praktické výuky doplňuje vhodně integrovaná recepce a reflexe literárního a dramatického umění.

8.1 Přípravné studium

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Hry před oponou	1	1

Poznámka: Pro přípravné i ostatní stupně studia platí, že ve skupině mohou společně pracovat žáci různých ročníků, a to s ohledem na jejich věk a vyzrállost, úroveň jejich znalostí a dovedností a celkový počet žáků oboru.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

HRY PŘED OPONOU

Přípravné studium

1. – 2. ročník

Žák:

- rozlišuje prostor jeviště a hlediště
- vytleská jednoduché rytmy
- zopakuje jednotlivé pohyby
- aktivně se zapojuje do her
- je schopen spontánně sdělovat své dojmy
- provádí jednoduchá artikulační a hlasová cvičení

8.2 Studijní zaměření DRAMATICKÁ A SLOVESNÁ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium dramatické a slovesné tvorby se zabývá výrazovými prostředky hlasovými, pohybovými, výtvarnými, hudebními a slovesnými. Je tedy oborem syntetizujícím. Prohlubuje v dětech vnímání okolního světa i sama sebe, posiluje dovednosti potřebné pro pravdivý a přirozený projev. Žáci získávají předpoklady pro uplatnění v široké oblasti sociálně zaměřených povolání, kde uplatňují vysokou míru empatie a komunikačních schopností. Soubor pohybové improvizace má za cíl učit zásady zdravého pohybu, prohlubovat znalost a vnímavost k vlastnímu tělu, rozvíjet kreativitu a vytvořit prostor pro vyjádření uměleckých myšlenek. Soubor se zaměřuje jak na pohybové (mimické, hlasové) ztvárnění dramatické postavy, tak i na znalost kompenzačních cvičení po uměleckém výkonu. Cílem studia je harmonický rozvoj osobnosti člověka, jeho tvořivého a odpovědného přístupu k životu a schopnosti kultivovaného a osobitého projevu v oblasti přednesové, slovesné či divadelní. Studium v dětech podporuje zájem o kulturu a chápání jejího významu ve společnosti.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Práce s textem a přednes	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Soubor pohybové improvizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Poznámka: Pro oba stupně studia platí, že ve skupině mohou společně pracovat žáci různých ročníků, a to s ohledem na jejich věk a vyzrálost, úroveň jejich znalostí a dovedností a celkový počet žáků oboru.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět

DRAMATICKÁ PRŮPRAVA

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- reaguje na charakter hudby pohybem a mimikou (vytleskávaný rytmus)
- zvládá jednoduchou spolupráci s ostatními
- uplatňuje svou představivost a fantazii
- zdokonaluje artikulační a hlasové dovednosti
- uvědomuje si správné držení těla

2. ročník

Žák:

- je schopen uplatňovat své nápady
- zvládá základní a společenské návyky ve styku s dětmi i dospělými
- provede pohybovou improvizaci na dané téma
- rozšiřuje si slovní zásobu
- je schopen interpretovat jednoduché básně - říkadla, přiměřeně svému věku

3. ročník

Žák:

- zvládne vnímat prostor, partnera, skupinu a aktivně spolupracovat
- ztvární jednoduchou pohybovou etudu
- dokáže identifikovat chyby druhého
- je schopen seznamovat se postupně s divadelními zákonitostmi a pravidly
- je schopen pracovat na krátkých textech podle výkladu učitele

4. ročník

Žák:

- si uvědomuje tělo jako celek
- je schopen koordinovat své fyzické jednání na jevišti na úrovni odpovídající věku
- umí zpracovat připomínky
- uplatňuje artikulační a hlasová cvičení při práci s mluveným slovem

5. ročník

Žák:

- podporuje diskuzi ve skupině
- orientuje se v základní divadelní terminologii
- je schopen rozvíjet dále své pohybové, hlasové, mluvní, ale i výtvarné, popř. hudební schopnosti, dovednosti a znalosti
- je schopen respektovat ostatní členy skupiny a jejich názory
- dovede rozlišit přirozené a falešné jednání

6. ročník

Žák:

- umí rozpoznat jednotlivé divadelní žánry
- je schopen projevovat své vlastní názory a postoje
- dokáže přijímat kritiku druhých
- je schopen rozlišovat lidské charaktery s ohledem na uplatnění jejich znaků na jevišti
- vytvoří etudu na dané téma

7. ročník

Žák:

- je schopen přijímat obohacující podněty z jiných uměleckých oblastí
- je schopen zabývat se tématem, myšlenkou a vhodnou volbou prostředků pro jejich sdělení
- přináší vlastní nápady a podněty
- uvědomuje si výrazové a pohybové možnosti při ztvárnění charakteru postav
- je schopen konfrontace s ostatními členy skupiny a nahlédnout tak sám na sebe

II. STUPEŇ:

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- rozlišuje prostor jeviště a hlediště
- aktivně spolupracuje
- provádí jednoduchá artikulační a hlasová cvičení
- je schopen seznamovat se postupně s divadelními zákonitostmi a pravidly
- je schopen sdělovat své dojmy

I. ročník

Žák:

- rozvíjí schopnost srozumitelně vyjadřovat své pocity a myšlenky
- chápe stavbu jednoduché dramatické situace a dokáže s ní pracovat
- dokáže pracovat s rekvizitou

II. ročník

Žák:

- umí použít verbální a neverbální komunikaci
- uvědomuje si zodpovědnost za společné dílo
- udrží napětí situace
- uplatňuje své znalosti a dovednosti na vytváření divadelní inscenace
přízpůsobuje své jednání na jevišti danému kostýmu

III. ročník

Žák:

- si uvědomuje, co je pointa a pokouší se s ní pracovat
- dokáže kolektivně improvizovat na dané téma v rámci svých možností
- rozvíjí schopnost vytváření jevištních postav
- uplatňuje znalosti a dovednosti jednotlivých hereckých vyjadřovacích prostředků
aktivně se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (dramaturgie, scénografie, hudba, režie)

IV. ročník

Žák:

- je schopen vnímat vzájemnou provázanost divadelních oborů (herectví, režie, scénografie) a prakticky a poučeně se na ní podílet
- herecky vytvoří charakter postavy a hledá motivace jejího jednání
- uvědomuje si a uplatňuje zákonitosti výstavby dramatického tvaru
- stylizuje se v daném žánru
- kriticky reflektuje a hodnotí práci svou i druhých, je schopen hluboké sebereflexe

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- převážně navazuje na výuku II. stupně a dále ji rozvíjí
- zdokonaluje své dovednosti a znalosti, pracuje na myšlenkově náročnějších námětech a textech

Předmět

PRÁCE S TEXTEM A PŘEDNES

Základní studium

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- dokáže převyprávět obsah daného textu prózy
- ovládá základy ortoepie
- je schopen porozumět výkladu obsahu textu

5. ročník

Žák:

- dokáže vyprávět příběh
- provádí rozbor textu
- chápe pojmy: komedie, tragedie, parodie, satira aj.
- vědomě v textu aplikuje artikulační a hlasové dovednosti

6. ročník

Žák:

- písemně zpracuje vlastní krátký text
- chápe pojmy monolog, dialog

- dokáže pracovat s literárním textem a na jeho základě je schopen popsat vlastnosti jednotlivých postav
- dokáže rozlišit různé mluvní disciplíny

7. ročník

Žák:

- zkouší rozpohybovat text
- vybírá předlohu pro individuální tvorbu
- na základě získaných vědomostí i dovedností je schopen dramatické a literární dílo zhodnotit
- má takové znalosti a dovednosti, aby dokázal sdělovat text podle smyslu a způsobem odpovídajícím jeho literárního charakteru

II. STUPEŇ:

I. ročník

Žák:

- aktivně vyhledává texty a náměty
- je schopen pochopit a pracovat se základní stavbou dramatu
- udržuje a zvyšuje technickou úroveň přednesu
- dovede literaturu vnímat pozorně, uvědomovat si obsah i formu

II. ročník

Žák:

- je schopen rozebrat a pochopit divadelní hru, vyjádření názorů na postavy, scénografii a prostorové zpracování
- je schopen interpretovat některé mluvní disciplíny
- má vlastní názor na kvalitu textu

III. ročník

Žák:

- postupně zvládá předat sdělení textu způsobem odpovídajícím obsahu a formě
- dokáže naplnit vyšší nároky v oblasti hlasové a mluvní vybavenosti
- dokáže zpracovat vlastní námět
- je schopen reflexe a sebereflexe pro svůj další tvůrčí růst

IV. ročník

Žák:

- je schopen pracovat s námětem, tématem, myšlenkou a společně s divadelními prostředky je spojí do podoby celistvé výpovědi
- přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy
- dokáže vybrat vhodnou předlohu pro svou tvorbu
- je schopen rozvíjet svůj autentický projev rozšiřováním a prohlubováním znalostí a dovedností
- dokáže zvládnout obtížnost monologu a zaujmout

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- žák převážně navazuje na výuku II. stupně a dále ji rozvíjí
- zdokonaluje své dovednosti a znalosti
- pracuje na myšlenkově náročnějších námětech a textech.

Základní studium

I. STUPEŇ:

1. – 3. ročník

Žák:

- se orientuje v prostoru
- ovládá základní spolupráci s ostatními
- rozeznává prostor jeviště a hlediště

4. – 5. ročník

Žák:

- osvojuje si zásady zdravého pohybu
- umí reflektovat svůj umělecký projev, i projevy ostatních
- rozvíjí svoji kreativitu a umělecké cítění

6. – 7. ročník

Žák:

- zvládá základy improvizace
- se orientuje v základních anatomických pojmech
- ovládá práci s dechem
- chápe rozdíl mezi různými hereckými nástroji (pohyb, gesta, mimika, hlas)

II. STUPEŇ:

I. – II. ročník

Žák:

- dokáže vnímat impulsy partnera - spoluherce v rámci kontaktní improvizace
- se orientuje v symbolice gest
- rozlišuje pojmy rytmus, tempo, dynamika
- aktivně přispívá režijními nápady

III. – IV. ročník

Žák:

- vnímá důležitost kompozice jednotlivých prvků na jevišti
- ovládá kompenzační cvičení po uměleckém výkonu
- orientuje se v různých divadelních žánrech a umí pojmenovat konkrétní pohybové prostředky, které daný žánr využívá

Studium pro dospělé (výuka se uskutečňuje v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně)

Žák:

- je schopen ztvárnit různé pohybové akce, převážně navazuje na výuku II. stupně a dále ji rozvíjí
- zdokonaluje své dovednosti a znalosti, pracuje na myšlenkově náročnějších námětech a textech
- žánry

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

ZUŠ Vítězslavy Kaprálové přijímá ke studiu také žáky se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním, kteří prokáží nezbytné předpoklady potřebné pro přijetí do jednotlivých oborů, dle vyhlášky 73/2005 a její novely 147/2011.

Žáci jsou do výuky zařazováni ředitelem na základě:

- vyjádření a žádosti rodičů
  - na základě psychologického vyšetření školského poradenského zařízení
  - na základě doporučení lékaře
  - tato doporučení jsou platná 1 školní rok
- hodinová dotace pro tyto žáky je stejná jako u základního studia, výjimečně může být upravena vzhledem k omezení žáka
  - individuální vzdělávací plán žákům se speciálními vzdělávacími potřebami předkládá učitel, schvaluje a zodpovídá ředitel školy, který vede jejich seznam
  - plán musí být v souladu s požadavky RVP ZUV a individuálními možnostmi žáka, respektuje možný vývoj obtíží
  - na závěr školního roku vykoná žák hudebního a tanečního oboru postupovou zkoušku na své úrovni a je na vysvědčení klasifikován nebo slovně hodnocen
  - v literárně-dramatickém a výtvarném oboru, kde žáci postupovou zkoušku nevykonávají, jsou klasifikováni na vysvědčení nebo slovně hodnoceni
  - ředitel seznámí s individuálním vzdělávacím plánem žáka nebo jeho zákonného zástupce, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Žáci mimořádně nadaní jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu a mohou být zařazeni do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Žáci jsou zařazováni ředitelem na základě:

- doporučení učitele
  - vyjádření a žádosti rodičů
  - tato doporučení jsou platná 1 školní rok
- učitel vypracuje individuální vzdělávací plán přizpůsobený schopnostem a potřebám žáka, ten pak schvaluje a zodpovídá ředitel školy, který vede seznam těchto žáků
  - ředitel seznámí s individuálním vzdělávacím plánem žáka nebo jeho zákonného zástupce, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem

- žák hudebního a tanečního oboru obhájí své schopnosti ověřovací zkouškou na konci II. pololetí
- v literárně-dramatickém a výtvarném oboru žáci nevykonávají postupovou zkoušku
- mimořádně nadaní žáci jsou vedeni k účasti na soutěžích, docházejí na konzultace na školy vyššího typu a jsou připravováni na talentové zkoušky na střední a vysoké školy uměleckého zaměření

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Cílem hodnocení je poskytnutí zpětné vazby žákovi.

- žáci jsou hodnoceni průběžně ústně a písemně
- dílčí hodnocení je sděleno žákovi ihned, rodiče jsou informováni průběžně
- hodnocení žáka má spíše motivační charakter, je vždy jasné a žákovi srozumitelné
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení

Způsob hodnocení žáků

Průběžné hodnocení

- klasifikace v hodinách je pětistupňová, nahradit ji může i slovní hodnocení, avšak známka se musí objevit alespoň 1x za měsíc v žákovském sešitě (individuální výuka) nebo v klasifikačním archu v třídních knihách (kolektivní výuka)
- v teoretických předmětech musí být žák klasifikován alespoň 2 x za každé pololetí

Celkové hodnocení

- na konci prvního pololetí je hodnocen žák výslednou známkou na výpisu z vysvědčení a výroční vysvědčení obdrží na předepsaném blanketu za obě pololetí
- koncem každého školního roku vykonají žáci hudebního a tanečního oboru postupovou zkoušku, dle vyhlášky 71/2005 sb.
- úspěšné vykonání postupové zkoušky je podmínkou postupu do vyššího ročníku
- známka na vysvědčení odráží hodnocení všech faktorů žákovy práce (domácí příprava, práce v hodině, aktivita, samostatnost, účast na koncertech a soutěžích, známka z postupové zkoušky)
- žáci přípravného studia všech oborů dostávají na konci školního roku potvrzení o návštěvě přípravného studia
- nemůže-li být žák ze závažných důvodů klasifikován na konci prvního pololetí, musí tak být učiněno nejpozději do konce školního roku. Pokud ze závažných důvodů nelze žáka klasifikovat ani na konci školního roku, je nutné provést zkoušku nejpozději v měsíci srpnu
- na vysvědčení klasifikujeme jednotlivé předměty známkami: výborný, chvalitebný, uspokojivý, neuspokojivý

- celková klasifikace je:
a) prospěl s vyznamenáním, b) prospěl, c) neprospěl
v souladu s Vyhláškou č. 71/2005 Sb. O základním uměleckém vzdělávání

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Ve vlastním hodnocení školy průběžně a systematicky škola sleduje výsledky oblastí:

- podmínky ke vzdělávání
- obsah a průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků
- výsledky žáků v přijímacích řízeních
- prezentace školy na veřejnosti
- spolupráce s jinými zařízeními a organizacemi
- další vzdělávání pedagogických pracovníků
- materiálně – technické a prostorové vybavení školy
- ekonomické zajištění činnosti školy

Seznam autorů jednotlivých textů

Hudební obor:

Borský Pavel, Bc. - SZ Hra na violoncello
Davidová Jana, PhDr. - Hudební teorie a praxe
Feldmann Pavel, Mgr. - SZ Hra na fagot
Franková Irena, MgA. – SZ Skladba
Hermannová Soňa - SZ Hra na kytaru
Jankovská Helena, Mgr. - SZ Sólový zpěv
Klement Jiří, MgA. - SZ Hra na saxofon
Kovařík Dušan – SZ Hra na violu
Krejčí Lukáš, MgA. - SZ Hra na bicí nástroje
Michálek Jiří, MgA. – SZ Kytara v populární hudbě
Mráčková Jarmila, Mgr. - SZ Hra na varhany a cembalo
Mrazík Milan, Mgr. - SZ Hra na trubku a lesní roh
Něničková Jana, MgA. - SZ Hra na příčnou flétnu
Panuš Jaroslav – SZ Hra na kontrabas, Hra na baskytaru
Pohanka Ivan, Mgr. - SZ Hra na klarinet
Sapáková Jana - SZ Hra na akordeon
Tanečková Jitka - SZ Hra na housle
Vorálek Tomáš, Mgr. - SZ Hra na zobcovou flétnu
Vorbová Gabriela, MgA. -SZ Hra na klavír
Šmahelová Klára, Bc. - SZ Hra na keyboard
Šváb Jiří, MgA. – SZ Hra na trombon a baskřídlovku
Tomašítková Ladislava, MgA. - SZ Hra na cimbál

Výtvarný obor:

Brázdová Miroslava, Mgr.

Taneční obor:

Krčová Hana

Literárně-dramatický obor:

Kachlířová Erika

Úvodní a obecné kapitoly:

Sapáková Jana - ředitelka školy
Borský Pavel, Bc.
Brázdová Miroslava, Mgr.

Vydala Základní umělecká škola Vítězslavy Kaprálové Brno,
příspěvková organizace
v srpnu 2020

grafická úprava: M. Brázdová, 2019

**ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
VÍTEZSLAVY KAPRÁLOVÉ BRNO,**
příspěvková organizace
Palackého tř. 70, Brno 612 00
IČ: 621 56 586